

Vlaams
Parlement

ingediend op **1887** (2018-2019) – Nr. 1
11 februari 2019 (2018-2019)

Ontwerp van decreet

betreffende een geïntegreerd beleid
voor de erkenning van verworven competenties

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 1 juni 2018	19
Advies van de Vlaamse Onderwijsraad.....	25
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	37
Advies van de raad van bestuur van het Agentschap voor Ondernemersvorming SYNTRA Vlaanderen	59
Advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media .	63
Protocol nr. 114 houdende de conclusies van de onderhandelingen die ge- voerd werden in de gemeenschappelijke vergadering van:	
– Sectorcomité X – Onderwijs (Vlaamse Gemeenschap);	
– Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten – Afdeling 2 – Onderafdeling 'Vlaamse Gemeenschap';	
– Overkoepelend onderhandelingscomité vrij gesubsidieerd onderwijs op 20 en 27 november 2018	71
Voorontwerp van decreet van 7 december 2018.....	81
Advies van de Raad van State	87
Ontwerp van decreet.....	93
Bijlage bij de memorie van toelichting: Reguleringsimpactanalyse	99

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting**1. Samenvatting***Korte samenvatting met hoofdlijnen*

Mensen leren niet alleen op de schoolbanken, maar verwerven ook competenties bij het uitoefenen van hun job of vrijwilligerswerk, hun hobby's of door zelfstudie. Ongeacht de context waar ze verworven zijn, is het belangrijk dat deze competenties gevalideerd worden.

Voorliggend ontwerp van decreet betreffende erkenning van verworven competenties (EVC) regelt dat mensen ook via de weg van EVC een beroepskwalificatie of deel daarvan kunnen behalen. Voor het beoordelen en certificeren van de verworven competenties is de Vlaamse Kwalificatiestructuur (VKS) het referentiekader. De EVC-testcentra zullen zich baseren op EVC-standaarden. Een individu dat aantoonst over de competenties te beschikken, ontvangt een bewijs van beroepskwalificatie, een bewijs van deelkwalificatie of een bewijs van competenties. Hiermee creëert het ontwerp van decreet een uniform kader waarbinnen beleidsdomeinen hun EVC-beleid vorm kunnen geven.

2. Situering*Probleemstelling*

Eind 2012 vaardigde de Raad van de Europese Unie een aanbeveling uit over het valideren van niet-formeel en informeel leren.¹ Hierin spraken de lidstaten af dat zij tegen 2018 nationale regelingen zullen treffen met betrekking tot EVC waardoor mensen hun competenties kunnen laten valideren en hiervoor een kwalificatie (of een deel ervan) kunnen verwerven. De Europese aanbeveling over EVC formuleert met andere woorden als doelstelling dat elke lidstaat beschikt over een EVC-beleid tegen 2018.

In Vlaanderen is de aandacht voor EVC reeds meer dan een decennium in diverse beleidsdomeinen decretaal verankerd (regelgeving ervaringsbewijzen, hoger onderwijs, volwassenenonderwijs, Vlaamse Trainersschool enzovoort). Er zijn waardevolle initiatieven van EVC aanwezig, al zijn die relatief onafhankelijk van elkaar ontstaan. De EVC-procedures en -praktijken verlopen gescheiden van elkaar, elk op basis van eigen regelgeving. Er is een gebrek aan coördinatie en coherentie tussen de beleidsdomeinen met een terminologische spraakverwarring² en een ver-

¹ European Union (2012), Council recommendation of 20 December 2012 on the validation of non-formal and informal learning (2012/C 398/01).

² De discussie over het geïntegreerde EVC-beleid wordt onder meer beïnvloed door het bestaande onderscheid tussen EVC en EVK dat in het hoger en volwassenenonderwijs als zeer relevant wordt ervaren, maar ook binnen VDAB en Syntra gangbaar is.

In beide gevallen gaat het om het erkennen van competenties en bijgevolg hebben EVC en EVK een gemeenschappelijke grond. Toch zijn er ook een aantal fundamentele verschillen. Zo heeft er bij EVK (eerder verworven kwalificatie) al een formele evaluatie van competenties (kennis, vaardigheden, attitudes) plaatsgevonden. Er is een beoordeling gebeurd, doorgaans binnen het formele onderwijs- en vormingssysteem en die heeft geleid tot een creditbewijs, een deelcertificaat of een andere vorm van leerbewijs. EVK-procedures verschillen van EVC-procedures (op vlak van bevoegdheid, organisatie, instrumenten, kostprijs). Tot slot worden EVK's in quasi alle gevallen ingezet met het oog op vrijstellingen in het kader van studieduurverkorting.

Het is niet de bedoeling om de huidige EVK-procedures (het toekennen van vrijstellingen in een opleiding op basis van reeds formeel geëvalueerde competenties) die doorgaans zonder bijkomende kosten, snel en door de instellingen zelf worden uitgevoerd, via dit decreet te wijzigen.

snipperd EVC-landschap als gevolg. Potentiële gebruikers van EVC vinden bijgevolg moeilijk hun weg en het maatschappelijk effect is vaak beperkt.

Hiervoor zijn er diverse oorzaken. Werkgevers denken nog vaak in termen van diploma's in plaats van competenties ondanks het feit dat hun vacatures niet ingevuld raken. Onderwijsinstellingen hebben soms moeite met het aanvaarden van competenties die niet in formele onderwijscontexten zijn verworven. Bovendien zijn EVC-procedures vaak tijdrovend en zijn ze voor instellingen financieel weinig aantrekkelijk. Hoe beter immers het resultaat van EVC, hoe meer vrijstellingen het de kandidaat oplevert en dus ook voor hoe minder modules/opleidingsonderdelen hij/zij nog moet inschrijven. Het gevolg is dat de instelling inkomsten derft.

In het kader van de ervaringsbewijzen stellen we vast dat het een alles-of-niets-verhaal is: mensen die (net) niet alle competenties uit de beroepskwalificatie kunnen aantonen, krijgen geen bewijs hoewel ze toch verschillende onderdelen beheersen. Het is voor burgers ook niet altijd duidelijk welke gevolgen ze precies mogen verwachten, bv. in functie van tewerkstelling of hogere verloning.

Dit alles heeft als resultaat dat EVC in Vlaanderen weinig zichtbaar is en de maatschappelijke impact beperkt is in vergelijking met sommige andere Europese landen. Het plaatst ons voor de uitdaging om competenties, verworven via formeel, non-formeel en informeel leren meer te waarderen en te benutten in de samenleving, in het onderwijs en op de arbeidsmarkt.

Doelstelling

De algemene doelstelling is dat de Vlaamse Regering sterker zal inzetten op het waarderen van competenties en talenten van mensen los van waar deze zijn verworven door het zichtbaar maken, beoordelen en certificeren van verworven competenties en het voeren van een geïntegreerd EVC-beleid dat gedragen is door en van toepassing is op alle relevante beleidsdomeinen.

Concrete doelstellingen van het voorliggend ontwerp van decreet zijn:

- 1° verminderen van de versnippering tussen de beleidsdomeinen met betrekking tot EVC door het creëren van een uniform en transparant kader voor EVC zodat (potentiële) gebruikers beter en in groter aantal hun weg vinden naar EVC;
- 2° verhogen van de maatschappelijke impact van EVC door de koppeling aan de VKS – en bijgevolg aan het Europese kwalificatiekader European Qualifications Framework (EQF) – waardoor meer (potentiële) gebruikers hun competenties zullen laten valideren;
- 3° verhogen van de maatschappelijke impact door kwaliteitsvolle EVC-testcentra de mogelijkheid te bieden om bewijzen af te leveren die gelijkwaardig zijn aan bewijzen uitgereikt na onderwijs en opleiding;
- 4° vermijden dat reeds verworven competenties niet gevalideerd worden of opnieuw moeten worden opgenomen in een opleiding door in EVC ook de mogelijkheid te creëren tot het afleveren van 'delen van kwalificaties'.

In het ontwerp van decreet ligt de focus op de beoordeling en certificering van verworven competenties uit een beroepskwalificatie door een EVC-testcentrum.

Daarnaast kunnen binnen een geïntegreerd EVC-beleid uiteraard (al dan niet gezamenlijk) nog meer initiatieven worden genomen, onder meer op vlak van communicatie, begeleiding en counseling om een EVC-traject op maat te vinden, ontwikkeling van instrumenten, professionalisering van EVC-begeleiders en -assessoren, partnerschappen enzovoort.

Politieke context

Het voorliggend ontwerp van decreet bouwt verder op de conceptnota 'Geïntegreerd beleid voor erkenning van competenties (EVC)' goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 juli 2015 (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 738/1).

De conceptnota verwijst naar het regeerakkoord (*Parl.St.* VI.Parl. 2014, nr. 31/1) dat de ambitie uitdrukt (p. 12, 36 en 143) om elk talent in Vlaanderen te benutten en maximaal in te zetten op het waarderen van verworven competenties, met specifieke aandacht voor werkbare loopbanen (in en buiten de overheid). Doorheen de verschillende beleidsnota's 2014-2019³ die aandacht geven aan EVC loopt als een rode draad het belang van het valideren van competenties die buiten het formeel onderwijs zijn verworven.

Zoals vermeld in de conceptnota nemen de beleidsdomeinen Onderwijs en Werk samen een trekkersrol op voor het overkoepelend ontwerp van decreet, maar betrekken zij hierbij ook de andere beleidsdomeinen via een ambtelijke werkgroep EVC, samengesteld uit vertegenwoordigers van de administraties van de verschillende betrokken beleidsdomeinen en -velden (Onderwijs en Werk, maar ook Bestuurszaken, Cultuur, Economie, Integratie en Inburgering, Jeugd, Sport, Welzijn, Volksgezondheid en Gezin).

3. Inhoud*Omschrijving regeling en motieven. Impactanalyse*

Conform de conceptnota EVC van 17 juli 2015 (nota van de Vlaamse Regering over een geïntegreerd beleid voor erkenning van competenties – EVC) wordt via het ontwerp van decreet een breed gemeenschappelijk kader vastgelegd voor de erkenning van verworven competenties. Het is de bedoeling hiermee EVC te stimuleren en een antwoord te bieden op het huidige versnipperde EVC-beleid.

In tegenstelling tot het ontwerp van decreet Gemeenschappelijk Kwaliteitskader (GKK) is het ontwerp van decreet EVC van toepassing op beroepskwalificerende EVC-trajecten zowel binnen als buiten onderwijs, dat wil zeggen zowel aangeboden door testcentra die onderdeel zijn van een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling als door testcentra, werkzaam in andere beleidsdomeinen (zowel publieke als private aanbieders).

Er is voor gekozen om een aantal principes met betrekking tot de twee laatste fases van EVC (beoordeling en certificering) generiek te verankeren: EVC-testcentra baseren zich voor de beoordeling van competenties op EVC-standaarden die bepalen welke methoden aangewezen zijn om de competenties uit de beroepskwalificatie te beoordelen. Een individu dat aantoonst over de competenties te beschikken, ontvangt van het EVC-testcentrum een bewijs van beroepskwalificatie, een bewijs van deelkwalificatie of een bewijs van competenties.

³ Zie de beleidsnota's Onderwijs (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 133/1, p. 39), Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 144/1, p. 20), Bestuurszaken (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 139/1, p. 34), Integratie en Inburgering (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 137/1, p. 25), Jeugd (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 127/1, p. 14), Cultuur (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 126/1, p. 32-34), Sport (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 143/1, p. 32) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 125/1, p. 55).

Om deze bewijzen te kunnen afleveren via erkende EVC-trajecten, moet een organisatie die als EVC-testcentrum wil starten vooreerst een erkenningsaanvraag indienen. Voorwaarde voor de aanvraag is dat de organisatie haar kwaliteit op organisatieniveau kan aantonen:

- voor de EVC-trajecten binnen Onderwijs voldoet een erkende onderwijsinstelling met onderwijsbevoegdheid voor de betreffende beroepskwalificatie aan de voorwaarde van 'kwaliteitsvolle organisatie';
- voor de EVC-trajecten buiten Onderwijs (dus binnen Werk of een ander domein) gelden hier de bepalingen van het ontwerp van decreet betreffende kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader dat momenteel ook in ontwikkeling is.

Indien positief worden het EVC-testcentrum en de aangeboden EVC-trajecten geregistreerd in een beleidsdomeinoverschrijdend register.

Om blijvend bewijzen te kunnen afleveren moet het testcentrum bovendien een gunstig resultaat behalen bij het kwaliteitstoezicht op de door hem aangeboden EVC-trajecten:

- het extern kwaliteitstoezicht op EVC-trajecten die worden aangeboden binnen onderwijs (met dus een testcentrum binnen een onderwijsinstelling) gebeurt:
- voor niveau 1-4 volgens de bepalingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende kwaliteit van onderwijs;
- voor niveau 5-8 volgens de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs met betrekking tot het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie;
- het extern kwaliteitstoezicht op EVC-trajecten buiten Onderwijs (dus binnen Werk of een ander domein) zal gebeuren volgens de bepalingen van het ontwerp van decreet betreffende kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader.

Op deze manier hebben we een kader dat voor de betrokken beleidsdomeinen een gemeenschappelijke basis biedt voor het beoordelen en certificeren van competenties. Vertrekkend van dit kader, kunnen beleidsdomeinen eventueel eigen organisatie- en financieringsmodellen ontwikkelen.

Uitvoeringsbesluit(en):

- procedure erkenning EVC-standaarden;
- model vastleggen bewijs van competenties, bewijs van deelkwalificatie, bewijs van beroepskwalificatie (of verwijzen naar bestaande modellen) en bepalen van de modaliteiten van uitreiking van de bewijzen;
- procedure bepalen voor erkenningsaanvraag EVC-trajecten; procedure bepalen voor de beoordeling van de ingediende aanvraagdossiers;
- modaliteiten bepalen voor register van EVC-testcentra;
- modaliteiten bepalen voor de financiële bijdrage van de EVC-kandidaat.

4. Advies Raad van State en strategische adviesraden

Op respectievelijk 22 en 28 juni 2018 gaven de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) hun advies over voorliggend ontwerp van decreet. Beide raden maakten een gezamenlijk advies op over EVC en GKK. Op 7 september 2018 bezorgde ook de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) zijn advies over het ontwerp van EVC-decreet. De Raad van State gaf zijn advies op 4 februari 2019.

Hieronder is weergegeven hoe rekening gehouden wordt met de ontvangen adviezen.

SERV-advies

In zijn advies schuift de SERV een negenpuntenprogramma naar voren, waarvan punt 6° tot en met 8° enkel op GKK betrekking hebben:

- 1° zowel de bedrijfs- als de onderwijswereld erkennen en onderschrijven het belang van EVC ten volle;
- 2° het toepassingsgebied van het EVC-decreet wordt uitgebreid naar plus-achttienjarigen in het leerplichtonderwijs;
- 3° de startfocus van een EVC-traject is minstens een deelkwalificatie;
- 4° de sectoren worden actief betrokken bij de opmaak en assessment van standaarden;
- 5° over alle beleidsdomeinen heen gelden dezelfde rechten en één transparante en laagdrempelige regeling voor financiële bijdrage van EVC-kandidaten;
(...)
- 9° er is een uniforme behandeling van zowel publieke als private beroepskwalificerende trajectaanbieders.

Met alle bemerkingen werd rekening gehouden, behalve met punt 2°.

Geen EVC in het leerplichtonderwijs

De SERV vraagt om het toepassingsgebied van het EVC-decreet uit te breiden naar plus-achttienjarigen in het leerplichtonderwijs. Plus-achttienjarigen kunnen terecht in de EVC-testcentra (buiten onderwijs). Zoals aangegeven in de memorie van toelichting kan een secundaire school geen EVC-testcentrum zijn. Met het volgen van een beroepskwalificerend (EVC-)traject buiten onderwijs kan niet voldaan worden aan de leerplicht.

Vlor-advies

(1) De Vlor stelt dat een EVC-beleid zich niet mag beperken tot beroepskwalificaties. (2) Verder wijst de raad erop dat het centrum voor volwassenenonderwijs (CVO) als EVC-testcentrum in een ongelijk speelveld terechtkomt, tussen de centra van andere beleidsdomeinen. De lat moet gelijkliggen voor alle EVC-testcentra. Dit betekent dat het kwaliteitstoezicht (op organisatie- en trajectniveau) en de programmatie voor alle partners vergelijkbaar is. (3) Bovendien moet er voldoende duidelijkheid zijn over de financiering van de EVC-trajecten en de kosten voor de EVC-aanvrager, (4) alsook over de verschillende bewijzen die worden uitgereikt. (5) Ten slotte vindt de Vlor dat de EVC-standaarden zich moeten beperken tot de omschrijving van de te testen competenties.

Met deze opmerkingen werd rekening gehouden; de laatste werd niet volledig gevolgd.

EVC-standaarden

Zoals aangegeven zijn in de EVC-standaarden naast een clustering van competenties ook de hiervoor aangewezen methodes voorgesteld. Dit is om de uniformiteit, de validiteit en de betrouwbaarheid te stimuleren. Het werken met EVC-standaarden verdient de voorkeur bij het uitwerken van de EVC-trajecten. Testcentra die wensen af te wijken van de in de EVC-standaard opgenomen methodes kunnen dat, mits goede motivering.

SARC-advies

Globaal vraagt de SARC:

- 1° een consequent terminologiegebruik en uniforme kwaliteitsstandaarden met dezelfde rechten en plichten voor EVC-testcentra en gebruikers en een neutrale en onafhankelijke kwaliteitscontrole;
- 2° om nadrukkelijker de koppeling te maken met het GKK-decreet;
- 3° nadrukkelijker de koppeling te maken met internationale en Europese beleidsinitiatieven.

Meer specifiek vraagt de SARC:

- 4° de sectoren te betrekken bij de uitwerking van het hele EVC-beleid, ook bij de fasen 1 en 2 van EVC en bij de kwaliteitsbewaking;
- 5° bijzondere alertheid voor toegankelijkheid. Hij wijst op het mattheuseffect nu stap 1 en 2 van EVC niet decretaal geregeld worden en vraagt meer aandacht voor de laagdrempeligheid van EVC voor kansengroepen (belang van toeleiding en begeleiding, helder taalgebruik, geen financiële drempels);
- 6° bijzondere alertheid voor het kostenplaatje: er moet snel duidelijkheid komen over financiële consequenties voor sectoren en organisaties. De Vlaamse overheid moet middelen voorzien;
- 7° om een informatie- en sensibiliseringsstrategie uit te werken zowel ten aanzien van potentiële kandidaten, als werkgevers, als binnen de beleidsdomeinen;
- 8° dat de Vlaamse overheid in haar eigen tewerkstellingsbeleid een voorbeeldfunctie opneemt met betrekking tot EVC.

Alle bedenkingen werden in aanmerking genomen, zoals aangegeven in de nota aan de Vlaamse Regering.

Advies van de Raad van State (64.930/1)

De Raad van State raadt aan om in artikel 6 voor wat betreft de kwaliteit op organisatieniveau van organisaties buiten onderwijs omwille van de rechtszekerheid ook te verwijzen naar het decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader. Het decreet is aangepast aan dit advies.

In het advies van de Raad van State (64.931/1) over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader is ook verwezen naar voorliggend ontwerp van decreet.

De Raad van State merkt op dat in beide decreten de opmaak van een register wordt gedelegeerd aan de Vlaamse Regering en adviseert om deze bepaling in één decreet op te nemen. Er is voor gekozen om deze bepaling in beide decreten te behouden omdat de decreten deels andere trajecten omvatten. In het EVC-decreet betreft het enkel de erkende EVC-trajecten aangeboden door EVC-testcentra terwijl het in het GKK-decreet ook de beroepskwalificerende opleidingstrajecten betreft. Bovendien is het toepassingsgebied van beide decreten verschillend. Het EVC-decreet betreft de organisaties binnen en buiten onderwijs, het GKK-decreet enkel de organisaties buiten onderwijs. De bepaling blijft bijgevolg in beide decreten opgenomen. De uitwerking zal slechts in één besluit worden geregeld.

Dit tweede advies bevatte een gelijkaardige opmerking met betrekking tot de bepaling dat de Vlaamse Regering de nadere modaliteiten bepaalt voor het model van beroepskwalificatie, deelkwalificatie en competenties en voor de uitreiking ervan. De bepaling in artikel 5 is behouden in het EVC-decreet, maar aangepast in het GKK-decreet.

B. Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel stelt dat de Vlaamse Gemeenschap een geïntegreerd beleid voor erkenning van verworven competenties decretaal verankert vanuit zijn gemeenschapsbevoegdheden.

De bevoegdheidsverdeling tussen de Federale Staat en de gemeenschappen berust op een stelsel van exclusieve materiële bevoegdheden. Dit betekent dat iedere rechtssituatie in beginsel slechts door één wetgever kan worden geregeld. Indien een regeling aanleunt bij meerdere bevoegdheidstoewijzingen, moet uitgemaakt worden waar het zwaartepunt van de geregelde rechtsverhouding ligt.⁴

Rekening houdende met de doelstellingen van deze regeling, het toepassingsgebied, de gehanteerde terminologie, de samenhang met de Vlaamse kwalificatiestructuur en de rol die instellingen kunnen krijgen als EVC-testcentrum, wordt voor dit regelgevend initiatief de bevoegdheidsgrond Vorming ingeroepen.

EVC-trajecten kunnen zich situeren in verschillende beleidsdomeinen zoals Onderwijs en Vorming, Werk, maar evenzeer bij Cultuur, Jeugd, Sport, Welzijn, Bestuurszaken enzovoort. Het behoort tot de bevoegdheid van de diverse beleidsdomeinen dit kader na te leven en verder te operationaliseren.

Artikel 2

In dit artikel definiëren we enkele begrippen uit het ontwerp van decreet. Op één na gaat het om elders geformuleerde definities die hier worden overgenomen en geen verdere verduidelijking behoeven.

4° EVC: erkenning van verworven competenties

Deze definitie is ook in Nederland algemeen aanvaard.

In de Vlaamse regelgeving en praktijk wordt de afkorting EVC op verschillende manieren ingevuld. Vaak staat EVC voor 'de erkenning van eerder of elders verworven competenties' (bijvoorbeeld de regelgeving rond het hoger onderwijs definieert EVC als 'een eerder verworven competentie'):

- met 'elders' verwijst men dan naar 'buiten het formeel onderwijs', in non-formele of informele contexten zoals tijdens het werk, bij het uitoefenen van een hobby of vrijwilligerswerk, in het kader van een jeugdvereniging;
- de term 'elders' kan ons inziens zonder probleem voor interpretatie worden geschrapt, temeer we in voorliggend ontwerp van decreet met verworven competenties ook de competenties meenemen die wel binnen formele onderwijs- of opleidingstrajecten (maar zonder studiebekrachtiging) werden verworven;
- ook kan 'eerder' worden geschrapt, wegens pleonastisch;
- wat precies wordt verstaan onder het begrip EVC als erkennen van verworven competenties komt aan bod onder artikel 3.

Artikel 3

Het eerste lid van de eerste paragraaf bepaalt het begrip EVC opdat alle beleidsdomeinen zich op één definitie kunnen baseren.

⁴ Constante rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, zie bijvoorbeeld arrest nr. 11/86 van 25 februari 1986, nr. 76/2000 van 21 juni 2000 en nr. 184/2002 van 11 december 2002.

Als overkoepelend begrip omvat EVC een breed spectrum aan activiteiten gaande van het bewust worden, herkennen en in kaart brengen van de eigen competenties (al dan niet met begeleiding), over het inschatten en waarderen van competenties door derden tot het formeel erkennen van competenties met het oog op het behalen van een kwalificatie of een deel ervan.

EVC gaat over het erkennen van verworven competenties in alle vormen van leren (formeel, niet-formeel en informeel leren) gekoppeld aan de vier stappen in een EVC-traject: identificatie, documentatie, beoordeling en certificering.

'Aanbieders van EVC' houden zich bezig met een of meerdere activiteiten uit dit brede spectrum van herkennen tot erkennen.

Identificatie, documentatie, beoordeling en certificering zijn de vier logisch op-eenvolgende stappen in een EVC-traject, maar worden niet noodzakelijk alle vier doorlopen door elk individu of in elk traject. Het certificeren van verworven competenties is wel steeds het sluitstuk van een kwalificerend EVC-traject. Het is de kandidaat die kiest welk traject hij/zij wil bewandelen.

Hiermee verzoenen we het Vlaamse begrippenkader over EVC met de Europese aanbeveling over EVC.

Herkennen van competenties: identificatie en documentatie van verworven competenties

Het herkennen van competenties is belangrijk voor het zelfbewustzijn van individuen en het maken van persoons- en/of loopbaangerichte beslissingen. Individuen kunnen om uiteenlopende redenen en in diverse contexten hun competenties zichtbaar maken voor zichzelf of voor derden: om het zelfbeeld en zelfwaardegevoel te versterken, in functie van een persoonlijk ontwikkelingsplan of competentiebeleid binnen een organisatie, omwille van een persoonlijke beslissing tot een carrièrewending of een noodzakelijke heroriëntering, om in te schatten welke inspanningen nodig zijn om een opleiding succesvol af te ronden. Derden kunnen deze competenties bekrachtigen.

Het herkennen van competenties kan zowel zelfstandig als met begeleiding verlopen. Het herkennen van competenties kan gebeuren tegenover verschillende referentiekaders en in verschillende formats/tools, bv. Europass, Mijn loopbaan, Oscar, Compas, C-stick. Een variatie in aanpak en format per beleidsdomein blijft ook met de komst van voorliggend ontwerp van decreet mogelijk en is wenselijk om tegemoet te komen aan de specificiteit van het eigen beleidsdomein.

Erkennen van competenties: beoordeling en certificering van verworven competenties

De beoordeling van competenties verloopt op basis van een EVC-standaard, afgeleid van een beroepskwalificatie binnen het referentiekader van de Vlaamse kwalificatiestructuur. De output van de beoordeling is de certificering van de competenties onder de vorm van een bewijs van beroepskwalificatie, bewijs van deelkwalificatie, een bewijs van competenties (afzonderlijke competenties binnen een kwalificatie).

Het tweede lid verduidelijkt het toepassingsgebied.

Het ontwerp van decreet regelt de twee laatste stappen in het EVC-traject, het erkennen dus. Enkel voor organisaties die competenties willen beoordelen en certificeren, legt het ontwerp van decreet een aantal voorwaarden op. Het kan gaan om zowel publieke aanbieders als private aanbieders (al dan niet gesubsidieerde) uit de diverse beleidsdomeinen van Onderwijs en Werk, maar ook bijvoor-

beeld Bestuurszaken, Cultuur, Economie, Integratie en Inburgering, Jeugd, Sport, Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Dit ontwerp van decreet regelt de beroepskwalificerende EVC-trajecten. De onderwijskwalificerende⁵ trajecten vallen buiten het toepassingsgebied.

Aangezien er nood was aan een EVC-beleid dat gedragen wordt door en van toepassing is op alle relevante beleidsdomeinen, regelt het ontwerp van decreet de wijze waarop verworven competenties uit beroepskwalificaties beoordeeld en gecertificeerd kunnen worden. Beroepskwalificaties kunnen (in tegenstelling tot onderwijskwalificaties) immers ook verworven worden buiten onderwijs en daardoor vormen zij de verbindende factor tussen de betrokken beleidsdomeinen die de versnippering kan overstijgen. Dit neemt niet weg dat binnen onderwijs ook verder wordt gewerkt aan EVC voor onderwijskwalificaties. Het behalen van een onderwijskwalificatie blijkt immers voor het grootste deel van de bevolking de kansen op een beter leven als volwassene te verhogen (duurzame tewerkstelling, gezondheid, deelname levenslang leren, minder kans op armoede).

De tweede paragraaf geeft aan waarop dit ontwerp van decreet niet van toepassing is.

1. Het ontwerp van decreet is niet van toepassing op competentiebeoordelingen in het leerplichtonderwijs

Ook jongeren in het secundair onderwijs hebben soms al competenties buiten school verworven die belangrijk zijn in een formeel opleidingstraject. Hiermee kan de school inderdaad rekening houden binnen de mogelijkheden die er nu al zijn voor flexibele leerwegen.

In het secundair onderwijs blijft evenwel de brede vorming binnen een collectief vormingsproces belangrijk. De hoofdplicht van het secundair onderwijs is jongeren socialiseren en kwalificeren door te streven naar een onderwijskwalificatie (die ruimer is dan een geheel van afzonderlijke competenties). EVC daarentegen is vooral aangewezen voor wie in het kader van een duidelijk (leer)loopbaanperspectief nieuwe keuzes wil maken.

Het is daarom minder zinvol dat scholen zich organiseren als testcentrum om beroepskwalificaties te gaan testen en daarvoor afzonderlijk certificeren.

Scholen kunnen uiteraard wel aan leerlingen voor wie de onderwijskwalificatie(s) niet (meer) haalbaar is, ook studiebewijzen afleveren voor beroepskwalificaties, maar dit valt buiten de scope van het EVC-decreet.

2. Het ontwerp van decreet is niet van toepassing op instap-, oriëntatie- en vrijstellingsproeven

Proeven die worden afgenomen om te bepalen of een lerende kan instappen in een onderwijs- of opleidingstraject of ter oriëntering van een burger zijn geen voorwerp van het ontwerp van decreet. Evenmin legt het voorwaarden op aan onderwijs- en opleidingsverstrekkers die vrijstellingsproeven organiseren in het kader van een

⁵ Conform het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur is een onderwijskwalificatie een afgerond en ingeschaald geheel van competenties die noodzakelijk zijn om maatschappelijk te functioneren en te participeren, waarmee verdere studies in het secundair of in het hoger onderwijs kunnen worden aangevat of waarmee beroepsactiviteiten kunnen worden uitgeoefend. In tegenstelling tot het begrip 'beroepskwalificatie', dat binnen diverse beleids- en maatschappelijke domeinen wordt gehanteerd, is het begrip 'onderwijskwalificatie' voorbehouden aan de sector 'onderwijs', met andere woorden onderwijskwalificaties kunnen exclusief via onderwijs worden behaald.

opleidingstraject. Zij behouden de vrijheid om vanuit hun eigenheid de instap en doorstroom in een opleiding/training vorm te geven.

Het uitsluiten van de vrijstellingsprocedures vermindert op het eerste gezicht de complexiteit met betrekking tot EVC misschien niet. Er gelden op dit moment zowel in het volwassenenonderwijs als het hoger onderwijs, maar ook binnen VDAB- en SYNTRA-opleidingen, vrijstellingsprocedures. Die gebeuren zowel op basis van:

- eerder verworven 'kwalificaties' (EVK) waarbij er eerder al een formele beoordeling plaats vond, als op basis van
- eerder verworven competenties uit niet-formeel en informeel leren die worden getoetst via een klassieke test, een vervangende opdracht, een interview of een meer uitgewerkt EVC-assessment,

en dit beide in functie van instromen in een module/opleidingsonderdeel in de betreffende onderwijsinstelling. Veelal gebeuren deze EVC-procedures nog ad hoc en zijn ze instellingsgebonden. Lerenden krijgen hiervoor geen kwalificatiebewijs. Ze mogen de opleiding (of een onderdeel daarvan) na de test aanvatten of verkort verderzetten.⁶

Deze vrijstellingsprocedures blijven bestaan en zijn geen onderwerp van het ontwerp van decreet EVC in die zin dat ze zich niet moeten onderwerpen aan de bepalingen uit het ontwerp van decreet.

3. Het ontwerp van decreet is niet van toepassing op de examens van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap

De Examencommissie secundair onderwijs geeft burgers de kans een getuigschrift of diploma secundair onderwijs te behalen. Hierbij kan ook rekening worden gehouden met competenties die zij al in voldoende mate verworven hebben. Maar het nieuwe ontwerp van decreet heeft geen implicaties voor de regelgeving van de examencommissie. Bovendien ligt de klemtoon er op de onderwijskwalificaties. Momenteel is geen afzonderlijke certificering voor het beroepsgerichte gedeelte mogelijk.

4. Het ontwerp van decreet is niet van toepassing op de gelijkwaardigheidserkenning van buitenlandse studiebewijzen in het secundair onderwijs, in het volwassenenonderwijs en in het hoger onderwijs door de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst (National Academic Recognition Information Centre (NARIC))

Omdat het ook hier gaat het om onderwijskwalificaties (al kunnen binnen NARIC ook competenties uit beroepskwalificaties worden beoordeeld) heeft het ontwerp van decreet geen implicaties voor de bestaande regelgeving met betrekking tot de gelijkwaardigheidsbeoordeling.

Dit sluit uiteraard niet uit dat houders van een buitenlands studiebewijs via een EVC-procedure wel een beroepskwalificatie kunnen behalen.

Artikel 4

Het beoordelen van competenties betekent deze afzetten tegen een kader; het houdt in dat deze competenties worden vergeleken met de competenties uit een referentiekader.

⁶ EVC-procedures in het hoger onderwijs zijn niet alleen nuttig om vrijstellingen te verkrijgen en dus het opleidingsprogramma in te korten. Dezelfde procedure kan leiden tot het verkrijgen van een bekwaamheidsbewijs om bijvoorbeeld in aanmerking te komen voor een nieuwe job of promotie. In sommige gevallen heeft de EVC-procedure geleid tot het verkrijgen van het diploma van een instelling.

Paragraaf 1

Voor EVC is de Vlaamse kwalificatiestructuur het referentiekader en meer bepaald de beroepskwalificaties uit de VKS. Elke beroepskwalificatie die is erkend door de Vlaamse Regering, is opgenomen in de kwalificatiedatabank en per beroepskwalificatie is er een overzicht van alle competenties waarover men moet beschikken om het beroep te kunnen beoefenen.

Door het beoordelen en certificeren van competenties te koppelen aan de Vlaamse kwalificatiestructuur als referentiekader en meetstandaard, werkt Vlaanderen conform de reeds aangehaalde Europese aanbeveling over EVC: "De lidstaten moeten (...), regelingen hebben getroffen voor de 'validatie van niet formeel en informeel leren' die iedereen in de gelegenheid stellen (...) een volledige kwalificatie of, in voorkomend geval, een deel ervan te verkrijgen (...). De validatieregelingen zijn gekoppeld aan nationale kwalificatiekaders en sluiten aan op het Europees kwalificatiekader."⁷.

Paragraaf 2

Om de beoordeling van de competenties aan de hand van assessmentinstrumenten te vergemakkelijken, de beroepskwalificerende EVC-trajecten onderling vergelijkbaar te maken en bovendien de validiteit en betrouwbaarheid ervan te vergroten, is een vertaling van beroepskwalificaties naar 'EVC-standaarden' nodig.

Specifiek voor het uitreiken van de ervaringsbewijzen (titels van beroepsbekwaamheid) werden aanvankelijk standaarden ontwikkeld binnen de schoot van de SERV op basis van de SERV-beroepsprofielen. Recent is deze verantwoordelijkheid overgeheveld naar de VDAB maar momenteel hebben deze standaarden nog geen koppeling met de kwalificatiestructuur. Met de uitrol van de Vlaamse kwalificatiestructuur is er nood aan nieuwe EVC-standaarden voor beroepsgerichte competenties op basis van de beroepskwalificaties als nieuw referentiekader.

Het tweede lid van de tweede paragraaf verduidelijkt de EVC-standaarden.

EVC-standaarden geven aan welke methodes aangewezen zijn om de competenties uit de beroepskwalificaties te beoordelen en bepalen de randvoorwaarden voor een kwaliteitsvolle beoordeling.

Een EVC-standaard bestaat uit drie rubrieken:

- algemene informatie (beroepskwalificatie, betrokken organisaties, kwaliteitsrichtlijnen);
- inhoud: activiteiten uit de beroepskwalificatie worden geclusterd in 'onderdelen van efficiënt assessment'; er worden groepen van activiteiten afgebakend die samen op een efficiënte manier kunnen getest worden;
- randvoorwaarden (infrastructuur, taken en/of problemen).

EVC-standaarden vestigen er de aandacht op dat de beoordelingen cultuur- en genderneutraal dienen te gebeuren en taaldrempels zoveel mogelijk moeten vermijden.

EVC-standaarden geven richtlijnen voor een kwaliteitsvolle beoordeling maar doen geen uitspraken over de concreet te hanteren beoordelingsinstrumenten.

⁷ Aanbeveling van de Raad van 20 december 2012 betreffende de validatie van niet-formeel en informeel leren, Zie: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222\(01\)&from=NL](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222(01)&from=NL).

Een EVC-standaard wordt ontwikkeld met en door de belanghebbenden. Dit betekent dat voor de opmaak van EVC-standaarden voor een of een cluster van beroepskwalificatie(s) een werkgroep of ontwikkelingscommissie wordt samengebracht bestaande uit bijvoorbeeld vertegenwoordigers van de betrokken sector(en), onderwijs- en opleidingsverstrekkers of andere organisaties (bijvoorbeeld de huidige testcentra voor het ervaringsbewijs). Het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) neemt de procesbegeleiding en kwaliteitsbewaking op.

Om tijdsefficiënt te werken zullen, in de mate van het mogelijke, meerdere verwante beroepskwalificatiedossiers samen omgezet worden naar EVC-standaarden.

AHOVOKS ontwikkelde een sjabloon voor de EVC-standaarden, een handleiding voor de opmaak van EVC-standaarden en een catalogus assessmentmethoden. In de handleiding wordt stapsgewijs beschreven hoe een EVC-standaard vorm krijgt en welke principes daarbij belangrijk zijn. Ook de samenstelling en de opdracht van de leden van de werkgroep/ontwikkelingscommissie worden aangegeven.

Artikel 5

Paragraaf 1

Mensen met opleidings- en loopbaanvragen komen terecht bij diverse organisaties die, vaak gericht op een specifieke doelgroep (bijvoorbeeld werkzoekenden, jongeren, mensen van één bepaalde stad), informatie en begeleiding bieden bij het zichtbaar maken en valideren van competenties. Iemand die, in overleg of op eigen initiatief, beslist om de eigen competenties te laten beoordelen met het oog op een bewijs kan zich hiervoor wenden tot een EVC-testcentrum.

Voor sommige doelgroepen is hiervoor meer begeleiding en ondersteuning nodig. Dat geldt onder meer voor ouderen, werkzoekenden en personen van buitenlandse herkomst, al dan niet in combinatie.

Opdat het EVC-decreet ook zou bijdragen aan betere tewerkstellingskansen van personen van buitenlandse herkomst (waaronder ook anderstalige nieuwkomers), is bijzondere aandacht vereist voor taal- en culturele drempels bij de (toeleiding naar de) beoordeling van competenties.

Een goede samenwerking en doorverwijzing tussen inburgering, VDAB en de EVC-testcentra (en eventueel de onderwijsinstellingen) is van groot belang.

Paragraaf 2

Om na te gaan of een kandidaat wel degelijk de competenties heeft verworven die eigen zijn aan een beroepskwalificatie, moet het EVC-testcentrum een beoordeling uitvoeren die gebaseerd is op de EVC-standaard voor die beroepskwalificatie. Het testcentrum maakt bij de uitwerking van de instrumenten voor beoordeling (proeven, tests, opdrachten, interviews enzovoort) dus gebruik van wat hierover in de betreffende EVC-standaard als richtlijn is opgenomen.

Het werken met EVC-standaarden verdient de voorkeur bij het uitwerken van de EVC-trajecten. Het is echter mogelijk dat testcentra die wensen af te wijken van de in de EVC-standaard opgenomen methodes dat beargumenteerd kunnen doen.

Paragraaf 3

Afhankelijk van of de beoordeling aantoont dat de competenties van een volledige beroepskwalificatie dan wel een deel ervan verworven is, ontvangt de kandidaat een:

- 1° bewijs van beroepskwalificatie;
- 2° bewijs van deelkwalificatie;
- 3° bewijs van competenties.

Deze bewijzen kunnen ook in de context van onderwijs en opleiding worden uitgereikt. Een bewijs van competentie is echter geen studiebewijs en het wordt enkel uitgereikt indien de EVC-kandidaat geen (beroeps- of deel)kwalificatiebewijs verwerft voor de (resterende) competenties die hij kan aantonen.

*Artikel 6**Paragraaf 1*

Een organisatie die beroepskwalificerende EVC-trajecten wenst aan te bieden, zal deze EVC-trajecten moeten laten erkennen en zal met de erkende EVC-trajecten geregistreerd worden als testcentrum.

De voorwaarde voor het indienen van dergelijke aanvraag is dat de organisatie de eigen kwaliteit op organisatieniveau kan aantonen.

Om te kunnen starten is dus een aanvraag nodig, waarvoor een bewijs vereist is dat de organisatie kwaliteitsvol is.

Voor de EVC-trajecten binnen Onderwijs voldoet een erkende onderwijsinstelling met onderwijsbevoegdheid voor de betreffende beroepskwalificatie aan de voorwaarde van 'kwaliteitsvolle organisatie'.

Een erkende onderwijsinstelling (dat wil zeggen die door het door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming erkende studiebewijzen uitreikt en doorgelicht wordt door de Onderwijsinspectie of de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)) die beschikt over de onderwijsbevoegdheid voor de (beroeps)opleiding gericht op de beroepskwalificatie waarvoor het EVC-trajecten wil aanbieden, kan dus een erkenningsaanvraag indienen.

Voor een CVO volstaat een eenvoudige erkenningsaanvraag bij de door de Vlaamse Regering bepaalde bevoegde dienst. Als het CVO zich voor de uitwerking van zijn EVC-trajecten baseert op de EVC-standaarden, is die aanvraag eigenlijk een aanmelding waarna het automatisch kan starten als EVC-testcentrum.

Voor de EVC-trajecten buiten Onderwijs gelden hier de bepalingen van het ontwerp van decreet betreffende kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader.

Zowel binnen als buiten Onderwijs kunnen erkende EVC-trajecten enkel worden aangeboden door EVC-testcentra indien er eerst ook erkende EVC-standaarden beschikbaar zijn. Door het bepalen van de EVC-standaarden geeft de Vlaamse Regering aan welke EVC-trajecten zullen kunnen starten en waarvoor organisaties dus een erkenningsaanvraag kunnen indienen. Dit wordt in een uitvoeringsbesluit verder uitgewerkt.

De kwaliteitsvolle organisaties die als EVC-testcentra zullen opereren, worden in een centraal register opgenomen. Dit zal beleidsdomeinoverschrijdend gebeuren omwille van de transparantie voor de burger.

Geregistreerde EVC-testcentra kunnen starten met EVC-trajecten aan te bieden en bewijzen uit te reiken voor (delen van) de beroepskwalificatie(s) voor het traject waarvoor de aanvraag werd ingediend.

Artikel 7

Het kwaliteitstoezicht op de beroepskwalificerende EVC-trajecten vindt plaats conform de kwaliteitsdecreten die van toepassing zijn, minstens eenmaal om de zes jaar.

Het extern kwaliteitstoezicht op EVC-trajecten die worden aangeboden binnen onderwijs (met een testcentrum binnen een onderwijsinstelling) gebeurt:

- voor niveau 1-4 volgens de bepalingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende kwaliteit van onderwijs, cf. Inspectie 2.0;
- voor niveau 5-8 volgens de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs met betrekking tot het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie, cf. Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) en NVAO.

Het extern kwaliteitstoezicht op EVC-trajecten buiten Onderwijs zal gebeuren volgens de bepalingen van het ontwerp van decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader dat momenteel in ontwikkeling is.

Een organisatie die als EVC-testcentrum erkende EVC-trajecten kan aanbieden en bewijzen afleveren, kan deze mogelijkheid ook verliezen wanneer het kwaliteitstoezicht op de EVC-trajecten (zowel binnen als buiten Onderwijs) tekorten vaststelt. Dit is voorzien binnen de regelgeving over het kwaliteitstoezicht op het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs. Voor de EVC-trajecten buiten onderwijs is dit eveneens geregeld conform het ontwerp van decreet betreffende kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader.

Artikel 8

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering het bedrag van de financiële bijdrage voor de EVC-kandidaat vastlegt. Op die manier wordt gewaarborgd dat de financiële bijdrage voor de EVC-kandidaat gelijk is over alle beleidsdomeinen heen.

De Vlaamse Regering kan een verminderde financiële bijdrage vastleggen voor bepaalde doelgroepen.

Artikel 9

Dit artikel voorziet de mogelijkheid dat een centrum voor volwassenenonderwijs dat erkende EVC-trajecten kan aanbieden conform de voorwaarden bepaald in artikelen 6 en 7, volwassenen mag inschrijven enkel voor een evaluatie of assessment en hen kan beoordelen op de competenties uit de beroepskwalificaties met alle implicaties zoals bepaald in artikel 5.

In het huidige decreet Volwassenenonderwijs is die mogelijkheid nog niet ingeschreven.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De viceminister-president van de Vlaamse Regering
en Vlaams minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

VOORONTWERP VAN DECREET
van 1 juni 2018

Voorontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° beroepskwalificatie: de beroepskwalificatie, vermeld in artikel 2, 4°, van het decreet van 30 april 2009;
- 2° competentie: de competentie, vermeld in artikel 2, 6°, van het decreet van 30 april 2009;
- 3° decreet van 30 april 2009: het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur;
- 4° EVC: erkenning van verworven competenties.

Art. 3. §1. In een traject tot erkenning van verworven competenties kan een individu de volgende vier opeenvolgende fases doorlopen:

- 1° identificatie: bewust worden en benoemen van competenties;
- 2° documentatie: zichtbaar maken en staven van competenties door bewijsstukken;
- 3° beoordeling: evalueren van competenties op basis van een formeel referentiekader;
- 4° certificering: formeel erkennen van competenties, op basis van de resultaten van beoordeling van de competenties.

Dit decreet is van toepassing op de beroepskwalificerende EVC-trajecten die de beoordeling en certificering van competenties uit een beroepskwalificatie omvatten.

§2. Dit decreet is niet van toepassing op:

- 1° competentiebeoordelingen in het leerplichtonderwijs;
- 2° instap-, oriëntatie- en vrijstellingsproeven;
- 3° de examens van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap;
- 4° de gelijkwaardigheidserkenningen van buitenlandse studiebewijzen in het secundair onderwijs, in het volwassenenonderwijs en in het hoger onderwijs door de bevoegde dienst van de Vlaamse Regering.

Hoofdstuk 2. Beroepskwalificerende EVC-trajecten

Art. 4. §1. Het referentiekader voor de beoordeling van de competenties van een individu zijn de beroepskwalificaties uit de kwalificatiestructuur.

In het eerste lid wordt verstaan onder kwalificatiestructuur: de kwalificatiestructuur, vermeld in artikel 2, 14°, van het decreet van 30 april 2009.

§2. Het referentiekader, vermeld in paragraaf 1, is de basis voor de opmaak van EVC-standaarden.

Een EVC-standaard geeft aan welke methodes aangewezen zijn om de competenties uit de beroepskwalificaties te beoordelen en bepaalt de randvoorwaarden voor een kwaliteitsvolle beoordeling.

De bevoegde dienst van het Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming coördineert het opstellen van de EVC-standaarden. Daarbij doet hij een beroep op de belanghebbenden.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure voor het erkennen van een EVC-standaard.

Art. 5. §1. Een individu dat zijn competenties wil laten beoordelen en certificeren, doorloopt een beroepskwalificerend EVC-traject in een geregistreerd EVC-testcentrum. Dat testcentrum biedt het individu de nodige informatie en begeleiding om het EVC-traject te kunnen doorlopen.

§2. Het EVC-testcentrum baseert zich voor de uitwerking van de beoordeling op een door de Vlaamse Gemeenschap erkende EVC-standaard.

§3. Afhankelijk van het resultaat van de beoordeling ontvangt het individu een van de volgende bewijzen:

- 1° een bewijs van beroepskwalificatie: een door de Vlaamse Gemeenschap erkend bewijs dat een individu de competenties uit een erkende beroepskwalificatie heeft behaald. Het bewijs geeft aan om welke beroepskwalificatie het gaat, met inbegrip van de eventuele deelkwalificaties en bevat een verwijzing naar een niveau van het kwalificatieraamwerk, vermeld in artikel 2, 13° van het decreet van 30 april 2009;
- 2° een bewijs van deelkwalificatie: een door de Vlaamse Gemeenschap erkend bewijs dat een individu de competenties uit een erkende deelkwalificatie heeft behaald. Het bewijs geeft aan van welke beroepskwalificatie(s) de deelkwalificatie een deel is;

- 3° een bewijs van competenties: een door de Vlaamse Gemeenschap erkend bewijs dat een individu competentie(s) uit een erkende kwalificatie heeft verworven.

In het eerste lid wordt verstaan onder deeltkwalificatie: de deeltkwalificatie, vermeld in artikel 8 van het decreet van 30 april 2009, als een samenhangend geheel van competenties uit eenzelfde beroepskwalificatie dat uitstroomkansen biedt in een smaller deel van de arbeidsmarkt dan de volledige beroepskwalificatie.

De Vlaamse Regering bepaalt het model van de bewijzen, vermeld in het eerste lid, en de verdere modaliteiten voor de uitreiking ervan.

Hoofdstuk 3. Erkenning van en kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende EVC-trajecten

Art. 6. Een organisatie die als EVC-testcentrum een of meer EVC-trajecten wil aanbieden, dient daarvoor een erkenningsaanvraag in. Alleen een organisatie die haar kwaliteit op organisatieniveau kan aantonen, kan een aanvraag indienen om de door haar aangeboden trajecten te erkennen.

De Vlaamse Regering bepaalt de aanvraagprocedure voor de erkenningsaanvraag vermeld in het eerste lid. De Vlaamse Regering legt een register aan van EVC-testcentra en de erkende EVC-trajecten die ze aanbieden.

Art. 7. Een geregistreerd EVC-testcentrum laat op de aangeboden EVC-trajecten een kwaliteitstoezicht toe. Enkel de EVC-trajecten die worden beoordeeld als kwaliteitsvol, blijven erkend en geregistreerd en kunnen leiden tot een bewijs als vermeld in artikel 5, §3.

Het kwaliteitstoezicht op EVC-trajecten die aangeboden worden door geregistreerde EVC-testcentra die geen onderdeel zijn van een door de Vlaamse gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling, gebeurt conform de bepalingen van het decreet van (datum) betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader.

Het kwaliteitstoezicht op EVC-trajecten die aangeboden worden door geregistreerde EVC-testcentra die onderdeel zijn van een door de Vlaamse gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling, gebeurt als volgt:

- 1° voor beroepskwalificaties van niveau 1 tot 4 gelden de bepalingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs;
- 2° voor beroepskwalificaties van niveau 5 tot 8 gelden de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs met betrekking tot het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

De erkenning van verworven competenties (EVC) en kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten

*Advies over de voorontwerpen van decreet betreffende
een geïntegreerd beleid voor de erkenning van
verworven competenties en het kwaliteitstoezicht voor
beroepskwalificerende trajecten op basis van een
gemeenschappelijk kwaliteitskader*

Vlaamse Onderwijsraad

Koning Albert II-laan 37

BE-1030 Brussel

T +32 2 219 42 99

www.vlor.be

info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Adviesvrager: Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs op 4 juni 2018

Uitgebracht door de Algemene Raad op 28 juni 2018 met 16 stemmen voor en 2 stemmen tegen.

Vorbereiding: commissie Onderwijs, Vorming en Arbeidsmarkt op 20 juni 2018 onder voorzitterschap van Sonja Buts

Werden geconsulteerd: Raad Hoger Onderwijs op 12 juni 2018, Raad Levenslang en Levensbreed Leren op 12 juni 2018, Raad Secundair Onderwijs op 14 juni 2018

Dossierbeheerder: Koen Stassen

1 Eén advies voor twee voorontwerpen van decreet

Met een aanbod van opleiding, vorming en EVC-trajecten wil de Vlaamse Regering burgers de kans geven om arbeidsmarktgerichte competenties te verwerven met het oog op tewerkstelling. De Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS) wordt hiervoor als een belangrijk instrument gezien. De Vlaamse Regering hechtte haar goedkeuring aan twee voorontwerpen van decreet die daar moeten aan bijdragen en die ook inhoudelijk sterk verbonden zijn: een over een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties (EVC) en een over het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten buiten onderwijs op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader (GKK). Gezien de sterke inhoudelijke samenhang, kiest de Vlor er voor om beide voorontwerpen van decreet samen te adviseren.

2 Versnipperd in plaats van geïntegreerd beleid

Beide voorontwerpen van decreet zijn kaderdecreten waarbinnen de verschillende beleidsdomeinen hun eigen beleid kunnen ontwikkelen. Die keuze werd gemaakt omdat er geen overeenkomst mogelijk was tussen de verschillende beleidsdomeinen over het GKK.

Hoewel het om kaderdecreten gaat, trekt de Vlaamse Regering met deze voorontwerpen resoluut de kaart van de beroepskwalificerende trajecten buiten het onderwijs. Die keuze is perfect verdedigbaar vanuit de noden op de arbeidsmarkt en de nood aan perspectief voor werkzoekenden en werknemers. De Vlor kan echter onmogelijk akkoord gaan met de manier waarop dit gebeurt omdat de belangrijkste doelstellingen van de decreten niet bereikt worden en er geen rekening wordt gehouden met de impact op het onderwijs, het volwassenenonderwijs en hoger onderwijs in het bijzonder.

Zowel voor het EVC- als voor het GKK-decreet is de doelstelling om tot een geïntegreerd beleid te komen. De gemaakte keuzes leiden echter tot een grotere kloof tussen de beleidsdomeinen, verkleinen de kansen tot samenwerking en verkleinen het vertrouwen. Er moet nu gewerkt worden aan een daadwerkelijk geïntegreerd beleid om te voorkomen dat er achteraf oplossingen moeten gezocht worden om de verschillende beleidsdomeinen terug te verbinden. Dat is in het belang van de lerenden, de arbeidsmarkt en het onderwijs. Om van een geïntegreerd beleid te spreken, is de Vlaamse kwalificatiestructuur een te magere verbindende factor.

2.1 Erkenning verworven competenties

Een EVC-beleid mag zich niet beperken tot beroepskwalificaties. Dat is een gemiste kans omdat een geïntegreerd beleid net breder moet gaan dan een louter arbeidsmarktgericht beleid. De Vlor waarschuwde hier al voor in zijn advies over de EVC-conceptnota.¹ EVC is nochtans erg belangrijk in zowel het volwassenenonderwijs als het hoger onderwijs.

Voor het secundair onderwijs is het beter om een EVC-beleid uit te werken nadat er duidelijkheid is over een aantal verwante dossiers over de curricula en kwalificaties die zullen afgeleverd worden. Zo moeten er onder andere nog knopen doorgehakt worden over de deelkwalificaties, de

¹ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over de conceptnota 'Geïntegreerd beleid voor erkenning van competenties \(EVC\)'](#), 22 oktober 2015, p. 2.

afstemming tussen de modulaire opleidingen van het dbso/duaal leren en het volwassenenonderwijs, ...

De impact van het voorontwerp van decreet op het beleidsdomein Onderwijs is momenteel moeilijk in te schatten, maar de Vlor wil een aantal problemen scherp formuleren:

- ─ Is het mogelijk om een EVC-beleid voor beroepskwalificaties onafhankelijk te ontwikkelen van dat van onderwijskwalificaties? Als er (delen van) beroepskwalificaties uitgereikt worden, zullen er op basis daarvan bijvoorbeeld verkorte onderwijstrajecten kunnen aangevraagd worden. Het onderscheid tussen EVC met het oog op verkorte leertrajecten en EVC met het oog op het afleveren van (delen van) beroepskwalificaties is dan ook moeilijk te maken.
- ─ Hoe draagt een delegatie van het EVC-beleid naar elk beleidsdomein bij tot meer transparantie voor de EVC-vrager en de arbeidsmarkt op het vlak van kosten, kwaliteitszorg en kwalificatiebewijzen?
- ─ Hoe kunnen de onderwijsinstellingen zich positioneren voor het EVC-beleid als ze geen idee hebben van de verdere initiatieven op het vlak van toeleiding en begeleiding, financiering, ondersteuning bij de ontwikkeling van kwaliteitsvolle instrumenten, ...? Zeker de financiering is een belangrijk element in de verdere positionering.

2.2 Gemeenschappelijk kwaliteitskader

Ook voor het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten krijgt elk beleidsdomein de ruimte om zijn eigen beleid te ontwikkelen. Door deze keuze stellen zich ook hier problemen voor het voeren van een geïntegreerd beleid:

- ─ Hoe draagt een beleid per beleidsdomein bij aan de transparantie van de kwalificaties en aan het vertrouwen tussen de verschillende onderwijs- en opleidingsverstrekkers?
- ─ Hoe zal het toezicht op de onafhankelijke toezichthouders van de verschillende beleidsdomeinen georganiseerd worden?
- ─ Hoe kan er oneerlijke concurrentie tussen de onderwijs- en opleidingsverstrekkers uit de verschillende beleidsdomeinen vermeden worden?

3 GKK als sluitstuk van de VKS?

De Vlaamse kwalificatiestructuur wordt als bindende factor gezien tussen beide voorontwerpen van decreet. In de toekomst kunnen EVC-testcentra beroepskwalificaties uitreiken als ze zich baseren op een EVC-standaard die afgeleid is van een beroepskwalificatie. Het GKK biedt over de beleidsdomeinen heen een kader voor de kwaliteitscontrole van dat EVC-traject. Op die manier zou het GKK het sluitstuk van de Vlaamse kwalificatiestructuur moeten zijn.

Het voorliggende voorontwerp van decreet bereikt echter het omgekeerde. De doelstelling van de VKS werd in art.3 van het decreet duidelijk omschreven: '(De VKS) beoogt kwalificaties en hun onderlinge verhoudingen transparant te maken zodat onderwijs, opleidingsverstrekkers alsook andere maatschappelijke actoren eenduidig over kwalificaties en de daarin vervatte

competenties kunnen communiceren.² In het voorontwerp van decreet wordt er echter een verschillende waarde gegeven aan de beroepskwalificaties, afhankelijk van het kwaliteitstoezicht. Er zal er in de toekomst voor de beroepskwalificerende trajecten een onderscheid gemaakt worden tussen:

- ─ een onderwijswkwalificatie waarin een beroepskwalificatie vervat is;
- ─ een beroepskwalificatie die automatisch recht geeft op vrijstelling in trajecten die leiden tot een onderwijswkwalificatie indien het kwaliteitstoezicht op trajectniveau samen met de onderwijsinspectie wordt georganiseerd (enkel voor niveau 1 t/m 4);
- ─ een beroepskwalificatie die geen automatisch recht geeft op vrijstelling in trajecten die leiden tot een onderwijswkwalificatie (voor niveau 1 t/m 8);
- ─ een opleiding die niet tot een erkende kwalificatie leidt omdat ze zich niet baseert op een erkende beroepskwalificatie.

De beoogde transparantie en uitwisselbaarheid worden hierdoor niet bereikt en zelfs tegengewerkt. Voor lerenden en werkgevers wordt het bijna onmogelijk om in de toekomst een duidelijk zicht te krijgen op het civiel effect van de verschillende studiebewijzen. Ook het landschap wordt daardoor veel complexer want een en dezelfde aanbieder kan afhankelijk van het traject verschillende soorten beroepskwalificaties afleveren. De nood aan informatieverstrekking en begeleiding wordt hierdoor alleen maar groter.

Daarnaast zou er door onderlinge concurrentie tussen onderwijsinstellingen een kwalijke evolutie kunnen ontstaan dat de beroepskwalificaties van trajecten waarvan het kwaliteitstoezicht niet samen met de inspectie gebeurt, toch automatisch erkend worden voor onderwijswkwalificerende trajecten. Het is niet ondenkbeeldig dat lerenden gaan ‘shoppen’ om zoveel mogelijk vrijstellingen te krijgen voor het behalen van een onderwijswkwalificatie.

4 Strakke band doorbreken tussen onderwijscurriculum en beroepskwalificaties

In een advies op eigen initiatief over de relatie tussen beroepskwalificaties en het onderwijscurriculum, beargumenteerde de Vlor uitgebreid waarom de curriculumontwikkeling voor beroepskwalificerende onderwijstrajecten minder strak moet gekoppeld worden aan de beroepskwalificaties.³ De voorontwerpen van decreet over EVC en GKK sterken de Vlor enkel in die overtuiging.

Tot nog toe konden enkel onderwijsinstellingen erkende beroepskwalificaties uitreiken. In de toekomst zullen ook publieke en private opleidingsverstrekkers in andere beleidsdomeinen dat kunnen doen. Echter, hoe strakker de link tussen het onderwijscurriculum en een onderliggende beroepskwalificatie, hoe minder beroepskwalificerende onderwijstrajecten zich kunnen onderscheiden van beroepskwalificerende trajecten buiten onderwijs.

² [Decreet betreffende de kwalificatiestructuur](#) van 30 april 2009.

³ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over de relatie tussen onderwijscurricula en beroepskwalificaties](#), 28 september 2017.

Dit werd uitgebreid beargumenteerd in bovenvermeld advies. Zo mogen er bijvoorbeeld in de opleidingsprofielen van het volwassenenonderwijs geen extra inhouden bovenop de beroepskwalificatie toegevoegd worden. Het onderwijs moet zich kunnen onderscheiden door te werken aan duurzame inzetbaarheid door generieke competenties bij te brengen. Het belang van deze competenties wordt sterk beklemtoond in het discours over de '21st century skills' en de sleutelcompetenties voor levenslang leren en wordt ook gevolgd door de Vlaamse Regering.⁴ Het zijn ook deze competenties die zorgen voor een duurzame inzetbaarheid van de werknemers.⁵ Daarom moeten de drempels weggenomen worden om daar aan te werken in het onderwijscurriculum van de beroepskwalificerende trajecten. Ze mogen dus niet beperkt worden tot de enge inhoud van de beroepskwalificaties. Op die manier kan het onderwijs zijn maatschappelijke opdracht vervullen en zich ook onderscheiden van de publieke en private opleidingsverstrekkers.

Hierdoor wordt er ook een paradox vermeden. Als een onderwijsinstelling als EVC-testcentrum zou fungeren, zou ze immers haar eigen functie ondergraven. Door het onderwijscurriculum zo uit te bouwen dat het weliswaar gebaseerd is op een beroepskwalificatie maar er niet mee samenvalt, wordt dit vermeden.

5 De lat gelijk door gemeenschappelijk toezicht

5.1 Ongelijk speelveld

Aanbieders van beroepskwalificerende of EVC-trajecten buiten onderwijs kunnen in de toekomst ook beroepskwalificaties afleveren. Ze zullen onderworpen zijn aan een lichtere vorm van kwaliteitstoezicht, als ze er niet voor kiezen om een gemeenschappelijk traject met de onderwijsinspectie te lopen, en kennen geen regels op het vlak van erkenning en programmatie. Ze zijn daardoor veel wendbaarder om in te spelen op vragen van de arbeidsmarkt dan de onderwijsverstrekkers. Voor het onderwijs gelden er immers strenge regels voor kwaliteitstoezicht, erkenning en programmatie van nieuwe opleidingen, de bepaling van de inhoud van het curriculum, duurtijd van de opleiding en de studiebekrachtiging (vb. bewijzen van competenties zijn niet mogelijk in het volwassenenonderwijs). In zo'n ongelijk speelveld wordt het onderwijs uitgehold. Zeker als het onderwijscurriculum weinig kan afwijken van de onderliggende beroepskwalificatie kan een lerende zich afvragen waarom een onderwijsopleiding die leidt tot eenzelfde beroepskwalificatie, langer duurt of waarom het aanbod minder snel inspeelt op de veranderingen van de arbeidsmarkt. In plaats van te zorgen voor samenwerking tussen onderwijs- en opleidingsverstrekkers wordt er een ongelijke concurrentiestrijd in het leven geroepen.

⁴ o.a. Modernisering secundair onderwijs, strategisch plan geleterdheid.

⁵ o.a. Lavrijsen, J. & Nicaise, I. (2014). *Life cycle patterns in the labour market returns to vocational education. Evidence from the LFS and PIAAC*. Steunpunt Studie- en Schoolloopbanen: Leuven; Kirschner, P.A. (2017). *Het voorbereiden van leerlingen op (nog) niet bestaande banen*. Arnhem: NSVP Innovatief in Werk.

5.2 Ook kwaliteitstoezicht op organisatieniveau

Om bewijzen van (delen van) beroepskwalificaties uit te reiken, moeten opleidingsverstrekkers of EVC-testcentra eerst erkend worden. Daarvoor moeten ze kunnen aantonen dat ze kwaliteitsvol werken. Hoe dat gebeurt, bepaalt de Vlaamse Regering later nog, maar er wordt geen kwaliteitstoezicht op niveau van de organisatie voorzien. Het kwaliteitstoezicht wordt enkel op trajectniveau voorzien. De Vlor keurt deze aanpak af. In eerste instantie wordt er in het extern kwaliteitstoezicht in onderwijs net ingezet op het stimuleren van de onderwijsinstellingen als eerste verantwoordelijke voor hun onderwijskwaliteit. In die zin gaat het voorstel in tegen het concept van 'inspectie 2.0' en de aanpak van de NVAO in het Vlaams hoger onderwijs.

5.2.1 Gemeenschappelijk kwaliteitskader

De Vlor begrijpt niet dat de publieke aanbieders van het beleidsdomein Werk automatisch erkend worden om erkende beroepskwalificerende trajecten aan te bieden. Elke aanbieder moet kunnen aantonen dat hij kwaliteitsvol werkt. De publieke aanbieders van het beleidsdomein Werk zouden bij uitstek het goede voorbeeld moeten geven en een erkenning aanvragen.

De Vlor herhaalt zijn vraag om de relatie tussen het GKK en het referentiekader voor onderwijskwaliteit (ROK) te expliciteren.⁶

5.2.2 EVC-testcentra

Aangezien EVC een onderdeel is van de werking van de cvo en associaties en gecontroleerd wordt door het extern kwaliteitszorgsysteem, moeten ze automatisch erkend worden als EVC-testcentrum. Dat betekent niet dat ze voor elk traject uit hun aanbod erkend moeten worden, maar bijvoorbeeld enkel voor die trajecten waarvoor ze expertise hebben opgebouwd. De operationalisering hiervoor moet nog verder uitgewerkt worden. Een bijkomend argument om de onderwijsinstellingen en associaties automatisch te erkennen als EVC-testcentrum is dat ze de EVC-vrager ook meteen het perspectief kunnen bieden op het behalen van een onderwijskwalificatie.

Uit de teksten kan niet met zekerheid afgeleid worden of de publieke opleidingsverstrekkers van het beleidsdomein Werk ook automatisch erkend worden als EVC-testcentrum. In elk geval geldt hier dezelfde vereiste: elke organisatie moet kunnen aantonen dat hij kwaliteitsvol werkt.

Bij de uitwerking van de procedure en de kwaliteitsvereisten voor de erkenning op organisatieniveau, moet er nagedacht worden of EVC-testcentra ook opleidingsverstrekker moeten zijn.

5.2.3 Macrodoelmatigheidstoets noodzakelijk

Voor de erkenning van EVC-testcentra wordt er een macrodoelmatigheidstoets voorzien. Het is voorlopig onduidelijk hoe deze toets zal uitgevoerd worden, maar die moet in elk geval beleidsdomeinoverstijgend gebeuren. Een beleid dat per beleidsdomein wordt geconcretiseerd, zal deze oefening bemoeilijken of onmogelijk maken.

⁶ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over de beleidsbrief Onderwijs 2016-2017](#), 24 november 2016, p. 6.

Daarenboven moet er ook een beleidsdomeinoverstijgende macrodoelmatigheidstoets worden ingevoerd voor het opleidingsaanbod. Die is nu niet voorzien, maar is wel noodzakelijk. Het heeft weinig zin dat te veel aanbieders dezelfde opleiding organiseren in eenzelfde regio. Er bestaat zelfs een risico dat het aanbod verschaalt als enkel de vrije markt speelt. Doordat enkel de meest rendabele opleidingen georganiseerd zouden worden door de opleidingsverstrekkers buiten onderwijs, worden die misschien niet langer in onderwijs aangeboden. De opleidingen die veel cursisten of studenten kennen, zorgen er momenteel voor dat onderwijsinstellingen ook opleidingen kunnen organiseren die misschien minder mensen aantrekken maar voor de arbeidsmarkt wel noodzakelijk zijn om in stand te houden. Door de strenge regelgeving voor erkenning en programmering voor opleidingsverstrekkers is deze situatie niet ondenkbeeldig. In elk geval vraagt de Vlor een kortere doorlooptijd voor de erkenning en programmering van nieuwe beroepskwalificerende onderwijstrajecten om sneller te kunnen inspelen op een wijzigende vraag naar opleidingen.

Bij de macrodoelmatigheid moet er steeds gestreefd worden naar een goede balans tussen een laagdrempelig en nabij kwaliteitsvol aanbod en een overaanbod.

De Vlor pleitte in zijn advies over de EVC-conceptnota al voor een goed evenwicht tussen een vraaggestuurde benadering vanuit de arbeidsmarkt en de noden van de gebruikers. Een EVC-beleid mag bijvoorbeeld niet enkel gericht zijn op knelpuntberoepen.⁷

5.3 Toezicht op trajectniveau

Op trajectniveau wordt er wel een kwaliteitstoezicht uitgewerkt. Dat kan per beleidsdomein verschillen, maar is gebaseerd op het gemeenschappelijk kwaliteitskader. De Vlor heeft hierbij een aantal specifieke vragen:

- ─ Is het voor de onderwijsinspectie mogelijk om in te gaan op de vragen van andere aanbieders? Wie zal dit financieren?
- ─ Hoe wordt er toezicht gehouden op de kwaliteit van de neutrale en onafhankelijke toezichtsorganen?
- ─ Waarom kunnen private opleidingsverstrekkers kiezen aan welk kwaliteitstoezichtstelsel ze zich onderwerpen? De Vlor deelt dit principe niet en vindt daarenboven dat private opleidingsverstrekkers de kosten moeten dragen voor de erkenning.

5.4 Kwaliteitstoezicht gelijk voor alle opleidingsverstrekkers en EVC-testcentra

De Vlor gaf in het advies over de beleidsnota 2014-2019 twee elementen mee voor het GKK:⁸

- ─ De kwaliteitsgaranties in het onderwijs en voor andere opleidingsverstrekkers moeten gelijkwaardig zijn;
- ─ Het GKK mag geen bijkomend kwaliteitszorgstelsel worden naast andere vormen van interne en externe kwaliteitszorg.

⁷ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over de conceptnota 'Geïntegreerd beleid voor erkenning van competenties \(EVC\)'](#), 22 oktober 2015, p. 2.

⁸ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over de beleidsnota Onderwijs 2014-2019](#), 27 november 2014, p. 19.

Rekening houdend met deze twee vragen en met het feit dat het GKK een echt sluitstuk moet zijn van de VKS, moet de lat van het kwaliteitstoezicht even hoog liggen voor alle beroepskwalificerende trajecten binnen of buiten onderwijs. Daarom verwerpt de Vlor het model waar elk beleidsdomein zijn eigen kwaliteitstoezicht uitwerkt. De raad stelt een model voor waarin het kwaliteitstoezicht voor de beroepskwalificerende trajecten in onderwijs gebeurt zoals dat nu het geval is en dat het kwaliteitstoezicht voor de beroepskwalificerende trajecten buiten onderwijs gebeurt door een gezamenlijk team van toezichthouders van onderwijs en het betrokken beleidsdomein. Dit gemeenschappelijk toezicht biedt heel wat voordelen:

- ─ een geïntegreerd beleid;
- ─ een gemeenschappelijke kwaliteitsnorm;
- ─ transparantie voor de gebruikers en de arbeidsmarkt;
- ─ krachtig signaal dat EVC en kwalificaties die buiten onderwijs behaald worden, erkend worden door onderwijs;
- ─ vertrouwen tussen de verschillende aanbieders wat leidt tot een vlotte wederzijdse erkenning – een echt sluitstuk voor de VKS;
- ─ gemeenschappelijke expertiseopbouw en kruisbestuiving;
- ─ geen bijkomende kwaliteitszorgsysteem voor de onderwijsverstrekkers;
- ─ meer kans op samenwerking;
- ─ het extern kwaliteitszorgsysteem in onderwijs krijgt het vertrouwen om de lijnen uit te zetten.

6 De grenzen van EVC-standaarden

De EVC-standaarden worden afgeleid van beroepskwalificaties en zijn de basis voor de beoordeling van de verworven competenties. Het recente verleden leert de Vlor dat heel wat keuzes die gemaakt worden in de uitvoering van de Vlaamse kwalificatiestructuur vroeg of laat doorwerken in het onderwijs. De Vlor vraagt daarom dat de EVC-standaarden geen enkele voorafname zijn op de werking van de beroepskwalificerende trajecten in het onderwijs. Het advies over de conceptnota EVC gaf hierbij al een aantal opmerkingen mee, die nu geactualiseerd zijn.⁹

In de standaarden wordt er aangegeven ‘welke methodes aangewezen zijn om de competenties uit de beroepskwalificaties te beoordelen’ (art.4§2), maar zou er niets gezegd worden over de te hanteren instrumenten. De Vlor vindt dat de standaarden zich moeten beperken tot de omschrijving van de te testen competenties. Het is immers naïef om te veronderstellen dat de bepaling van de assessmentmethoden onafhankelijk staat van de te hanteren instrumenten. De raad houdt dan ook vast aan autonomie op het vlak van evaluatie, ook voor EVC. De overheid kan wel een rol spelen in het ter beschikking stellen van gevalideerde instrumenten.

Daarnaast waarschuwt de Vlor ook voor een mogelijke impact van de EVC-standaarden op het onderwijs:

- ─ In de standaarden worden er kerncompetenties geselecteerd uit de beroepskwalificaties. Die keuze zal naar alle waarschijnlijkheid ook een invloed hebben op de curricula van de arbeidsmarktgerichte opleidingen. In de standaarden wordt er immers een hiërarchie

⁹ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over de conceptnota ‘Geïntegreerd beleid voor erkenning van competenties \(EVC\)’](#), 22 oktober 2015, p. 4-5.

ingesteld tussen de verschillende competenties. De samenhang met de processen van curriculumontwikkeling in het onderwijs is onduidelijk. In hoeverre zullen de EVC-standaarden de opmaak van standaardtrajecten, curriculumdossiers, opleidingsprofielen bepalen?

- ─ Er is een risico op een verdere beperking van de ruimte voor vormgeving van het onderwijsproces, en in het bijzonder evaluatie. Dat is het geval als de standaarden heel nauwgezet gaan bepalen welke competenties getoetst moeten worden en ook de manier waarop er geëvalueerd moet worden, vastleggen.
- ─ In het kader van een geïntegreerd kwaliteitskader voor beroepskwalificerende opleidingstrajecten zouden de standaarden als kwaliteitskader kunnen fungeren. Het gebruik van de standaarden zou ook kunnen opgelegd worden als een voorwaarde om als onderwijsinstelling erkend te worden voor het uitreiken van beroepskwalificaties. Dit zou nauw aanleunen bij een centrale toetsing voor beroepskwalificaties en moet absoluut vermeden worden.

7 Advisering over de uitvoeringsbesluiten

Aangezien dit advies over twee kaderdecreten gaat, worden er nog belangrijke beslissingen genomen via uitvoeringsbesluiten. De Vlor vraagt daarom om zeker advies te kunnen verlenen over een aantal uitvoeringsbesluiten.

Bij het EVC-decreet:

- ─ de procedure voor de erkenning van EVC-standaarden;
- ─ het model van bewijs van beroepskwalificatie, deelkwalificatie en competenties;
- ─ de procedure voor de erkenningsaanvraag van EVC-trajecten.

Bij het GKK-decreet:

- ─ de procedure voor de erkenningsaanvraag en de kwaliteitsvereisten op organisatieniveau;
- ─ het model van bewijs van beroepskwalificatie, deelkwalificatie en competenties;
- ─ de concretisering van de vier kwaliteitsgebieden in descriptor en beoordelingsschalen.

De uitvoeringsbesluiten van andere beleidsdomeinen over GKK en EVC.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Patriek Delbaere
wnd. voorzitter

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Advies

Voorontwerp van decreten inzake:

- Een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties (EVC) &
- Het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader (GKK)

Brussel, 2 juli 2018

SERV_20180702_GKKenEVC_ADV

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen • Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11
info@serv.be • www.serv.be

Voorontwerp GKK en EVC

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid inzake de erkenning van verworven competenties & Voorontwerp van decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader

Adviesvrager: Hilde Crevits - Vlaams minister van Onderwijs

Ontvangst adviesvraag: 4 juni 2018

Adviestermijn: 30 dagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)

Goedkeuring raad: 2 juli 2018

Contactpersonen: Sandra Hellings - shellings@serv.be & Linde Buysse - lbuysse@serv.be

Mevrouw Crevits Hilde
Vice-minister-president en Vlaamse minister van Onderwijs
Consciencegebouw
Koning Albert II laan 15
1210 Sint-Joost-ten-Node

contactpersoon
Sandra Hellings
shellings@serv.be
Linde Buysse
lbuysse@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20180702_GKKenEVC_shlb

Brussel
2 juli 2018

Voorontwerp van decreet EVC en voorontwerp van decreet GKK

Mevrouw de viceminister-president

Op 4 juni 2018 vroeg u de SERV om advies over het geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties (EVC) en over het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader (GKK). Gezien de inhoudelijke samenhang, zal de SERV beide voorontwerpen van decreet samen adviseren.

De SERV vindt het een zeer goede zaak dat de Vlaamse regering terug werk maakt van beide dossiers. Voor de SERV zijn de uitrol van een geïntegreerd EVC-beleid en van een GKK twee speerpunt dossiers voor deze en de volgende legislatuur.

Voor de SERV is het evident dat de Vlaamse kwalificatiestructuur als referentiekader fungeert voor alle beroepskwalificerende trajecten; de SERV is dan ook zeer tevreden dat de Vlaamse regering dit ook erkent.

Met deze kaderdecreten beoogt de Vlaamse regering een geïntegreerd beleid met impact. De SERV onderschrijft deze doelstelling ten volle, maar plaatst vraagtekens bij de daadwerkelijke realisatie ervan. Er wordt nu enkel een algemeen kader vastgelegd waarop elk betrokken beleidsdomein de eigen aanpak moet enten. Differentiatie tussen beleidsdomeinen blijft dus mogelijk en wordt op een aantal cruciale punten zelfs in de hand gewerkt. In zijn advies schuift de SERV een negenpuntenprogramma voor echt geïntegreerd beleid mét maatschappelijke impact naar voren:

1. Zowel de bedrijfs- als de onderwijswereld erkennen en onderschrijven het belang van EVC ten volle. Daarbij is het cruciaal dat alle onderwijskwalificerende trajecten en beroepskwalificerende trajecten gebaseerd op beroepskwalificaties een eindresultaat met een gelijkwaardig civiel effect genereren. Voor de gereguleerde beroepen dient echter eerst te worden onderzocht of eenzelfde civiel effect haalbaar is.

SERV_20180702_GKKenEVC_ADV

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen • Wetsstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11
info@serv.be • www.serv.be

2. Het toepassingsgebied van het EVC-decreet wordt uitgebreid naar plus-achttienjarigen in het leerplichtonderwijs.
3. De startfocus van een EVC-traject is minstens een deelkwalificatie.
4. De sectoren worden actief betrokken bij de opmaak en assessment van standaarden.
5. Over alle beleidsdomeinen heen gelden dezelfde rechten en één transparante en laagdrempelige regeling voor financiële bijdrage van EVC-kandidaten.
6. Er is één GKK met neutraal en onafhankelijk extern kwaliteitstoezicht voor alle beleidsdomeinen.
7. De vrijstellingen voor beroepskwalificaties worden uitgebreid tot en met niveau 5 (en bij uitbreiding tot en met niveau 8).
8. Ongeacht de procedure van kwaliteitstoezicht, is er automatische vrijstelling van niveau 1 tot en met niveau 5 (en bij uitbreiding tot en met niveau 8).
9. Er is een uniforme behandeling van zowel publieke als private beroepskwalificerende trajectaanbieders.

De SERV is steeds bereid dit dossier te komen toelichten.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Hans Maertens
voorzitter

Inhoud

Inhoud	43
Krachtlijnen	44
Advies	46
1 Situering.....	46
2 Geïntegreerd EVC-beleid en GKK: twee speerpunt dossiers voor de sociale partners	47
2.1 Beroepskwalificaties als referentiekader	47
2.2 Geïntegreerd of versnipperd beleid?	48
2.3 Sociale partners betrekken bij concrete invulling EVC en GKK	49
3 Negenpuntenprogramma voor een echt geïntegreerd beleid met impact.....	49
4 Bijkomende concrete suggesties en punctuele bemerkingen inzake EVC en GKK	53
5 Goede overgangperiode voor ervaringsbewijzen voorzien	55
Bibliografie	57

Krachtlijnen

- Het is een zeer goede zaak dat de Vlaamse regering terug werk maakt van een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties (EVC) en het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader (GKK). De uitrol van een geïntegreerd EVC-beleid en van een GKK zijn volgens de SERV twee speerpunt dossiers voor deze en de volgende legislatuur.
- De SERV vindt het evident dat de Vlaamse kwalificatiestructuur als referentiekader fungeert voor alle beroepskwalificerende trajecten en is tevreden dat het beleid dit ook erkent.
- De Vlaamse regering kiest er andermaal voor om te werken met kaderdecreten waardoor de concrete invulling van heel wat punten voorlopig nog onduidelijk is. De SERV wil dan ook nauw worden betrokken bij de opmaak van alle ontwerpuitvoeringsbesluiten en daarna hierover formeel om advies worden gevraagd. De SERV adviseert om in de toekomst indien het beleid er voor kiest om, zoals nu via kaderdecreten enkel de grote lijnen vast te leggen en een aantal fundamentele zaken niet decretaal te verankeren, maar naar de uitvoeringsbesluiten te delegeren, deze ontwerpuitvoeringsbesluiten meer synchroon met het voorontwerp van kaderdecreet vorm te geven en voor advies voor te leggen.
- De Vlaamse regering beoogt een geïntegreerd beleid met impact. De SERV onderschrijft deze doelstelling ten volle, maar betwijfelt of dit ook daadwerkelijk zal worden gerealiseerd. Er wordt enkel een algemeen kader vastgelegd waarop elk betrokken beleidsdomein de eigen aanpak moet enten. Differentiatie tussen beleidsdomeinen blijft dus mogelijk en wordt op een aantal cruciale punten zelfs in de hand gewerkt. Om te spreken van een echt geïntegreerd beleid mét maatschappelijke impact moet het beleid volgens de SERV (minstens) aan volgende negen voorwaarden voldoen:
 1. Zowel de bedrijfs- als de onderwijswereld erkennen en onderschrijven het belang van EVC ten volle. Daarbij is het cruciaal dat alle onderwijskwalificerende trajecten en beroepskwalificerende trajecten gebaseerd op beroepskwalificaties een eindresultaat met een gelijkwaardig civiel effect genereren. Voor de gereguleerde beroepen dient echter eerst te worden onderzocht of eenzelfde civiel effect haalbaar is.
 2. Het toepassingsgebied van het EVC-decreet wordt uitgebreid naar plus-achttienjarigen in het leerplichtonderwijs.
 3. De startfocus van een EVC-traject is minstens een deelkwalificatie.
 4. De sectoren worden actief betrokken bij de opmaak en assessment van standaarden.
 5. Over alle beleidsdomeinen heen gelden dezelfde rechten en één transparante en laagdrempelige regeling voor financiële bijdrage van EVC-kandidaten.
 6. Er is één GKK met neutraal en onafhankelijk extern kwaliteitstoezicht voor alle beleidsdomeinen.
 7. De vrijstellingen voor beroepskwalificaties worden uitgebreid tot en met niveau 5 (en bij uitbreiding tot en met niveau 8).
 8. Ongeacht de procedure van kwaliteitstoezicht, is er automatische vrijstelling van niveau 1 tot en met niveau 5 (en bij uitbreiding tot en met niveau 8).
 9. Er is een uniforme behandeling van zowel publieke als private beroepskwalificerende trajectaanbieders.
- De SERV formuleert in zijn advies nog concrete suggesties. Enkele daarvan zijn;
 - Het is nodig enige keuzevrijheid voor EVC-testcentra in te bouwen wat betreft de methodes om competenties uit de beroepskwalificaties te beoordelen.

- Er moet een transparante en laagdrempelige regeling voor de financiële bijdrage van EVC-kandidaten worden voorzien. EVC is een belangrijk instrument voor kwetsbare groepen in de samenleving, vanuit de tweedekansoptie en eveneens vanuit de upskill-optie. De kostprijs van een EVC-traject mag in geen geval een drempel vormen voor het instappen in een EVC-traject.
- De overheid heeft een stimulerende rol op het vlak van het herkennen van competenties. Ze moet blijvend inzetten op sensibilisering van burgers, bedrijven en organisaties.
- Het is nuttig om ook EVC-pilootprojecten buiten het volwassenonderwijs te voorzien.
- De betrokkenheid van de sociale partners moet worden gewaarborgd. Dit kan o.a. door participatie van de SERV aan de ambtelijke werkgroep.
- Er is nood aan een goede en duidelijke invulling van de overgangperiode voor de ervaringsbewijzen. Bij het uitwerken van het regelgevend kader om de ervaringsbewijzen in de reguliere werking van de VDAB in te bedden, moet al zo maximaal mogelijk moet worden toegewerkt naar het toekomstige geïntegreerde EVC-beleid.
- De kwaliteitsvereisten op organisatieniveau moeten haalbaar zijn.
- Er is nood aan één platform voor beroepskwalificaties en een goede afstemming met de beroepskwalificatiedatabank.
- Er moeten juridisch beroepsmogelijkheden worden verankerd.

Advies

1 Situering

De aandacht voor EVC en een bijhorend kwaliteitstoezicht op basis van een geïntegreerd kwaliteitskader is niet nieuw. Het is een dossier dat de sociale partners nauw aan het hart ligt en waarover zij in het verleden binnen de SERV, VESOC¹ en andere fora al intensief overleg pleegden en verschillende adviezen formuleerden².

De pauzeknop werd in dit dossier echter verschillende jaren ingedrukt. De sociale partners zijn dan ook zeer tevreden dat de draad van het EVC-beleid en de uitwerking van een kwaliteitstoezicht op basis van een gemeenschappelijk (voorheen geïntegreerd) kwaliteitskader nu terug wordt opgenomen. Op vrijdag 1 juni 2018 keurde de Vlaamse Regering het voorontwerp van decreet inzake een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties (EVC) en het voorontwerp van decreet over het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader (GKK) voor de eerste keer principieel goed. Het eerstgenoemde voorontwerp van decreet regelt dat personen ook via de weg van EVC een beroepskwalificatie (BK) of deel daarvan kunnen behalen. Het laatstgenoemde voorontwerp van decreet legt de basisprincipes vast voor de organisatie van het kwaliteitstoezicht en regelt daarmee de voorwaarden voor aanbieders om erkende beroepskwalificerende trajecten te organiseren en daarvoor bewijzen van BK's, van deelkwalificaties en van competenties uit te reiken. Gezien de sterke inhoudelijke samenhang, kiest de SERV ervoor om deze voorontwerpen van decreet samen te adviseren.

Dit SERV-advies heeft volgende structuur.

- De SERV formuleert eerst zijn algemene appreciatie voor dit dossier. Een geïntegreerd EVC-beleid en een GKK vormen twee speerpunt dossiers voor de sociale partners. De SERV bekijkt of de beleidsdoelstellingen (meer uniformiteit en transparantie, een hogere impact en een betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt) daadwerkelijk worden gerealiseerd.
- Ten tweede stelt de SERV een negenpuntenprogramma op voor echt geïntegreerd beleid met maatschappelijke impact.
- Ten derde formuleert de SERV enkele bijkomende suggesties en punctuele bemerkingen inzake EVC en GKK.
- Tot slot gaat de SERV in op het ervaringsbewijs.

¹ O.a. besprekingen tijdens de vergadering van de VESOC-Werkgroep van 17 september 2015 en van 7 juni 2018.

² Het gaat om volgende SERV-adviezen: (1) Advies Conceptnota 'Geïntegreerd beleid voor erkenning van competenties (EVC)', Brussel, 12 oktober 2015; (2) Advies Naar een geïntegreerd EVC-beleid, Brussel, 7 november 2012; (3) Aanbeveling op eigen initiatief, 5 voor 12 voor het erkennen van competenties (EVC) in Vlaanderen, Brussel, 2008.

2 Geïntegreerd EVC-beleid en GKK: twee speerpuntdossiers voor de sociale partners

De SERV vindt het positief dat de draad van het EVC-beleid terug wordt opgenomen. Het zichtbaar maken en attesteren van arbeidsmarktgerichte competenties moet zorgen voor een betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en bijdragen aan een hogere participatie aan levenslang leren. De uitrol van een geïntegreerd EVC-beleid met GKK is volgens de SERV dan ook één van de speerpuntdossiers voor deze en de volgende legislatuur. De SERV vindt het evident dat de Vlaamse kwalificatiestructuur als referentiekader fungeert voor alle beroepskwalificerende trajecten en is tevreden dat het beleid dit ook erkent.

De SERV betwijfelt echter of we hier van een echt *geïntegreerd* beleid met impact kunnen spreken. Doordat nu enkel deze twee voorontwerpen van kaderdecreet voor advies voorliggen, heeft de SERV bovendien geen zicht op de invulling van een aantal concrete elementen.

2.1 Beroepskwalificaties als referentiekader

De SERV vindt het een bijzonder goede zaak dat beide dossiers terug op de beleidsagenda staan. Het uitbouwen van één degelijk, gedragen en geïntegreerd EVC-beleid met impact en een gemeenschappelijke kwaliteitskader zijn volgens de SERV dé uitdagingen van deze en (vooral) van de volgende legislatuur. Deze dynamiek mag niet opnieuw stilvallen. Het belang van competenties zal enkel toenemen en de arbeidsmarkt heeft nood aan (meer) goed opgeleide arbeidskrachten. Alle talenten ten volle benutten, is de boodschap. Alle onderwijskwalificerende en beroepskwalificerende trajecten gebaseerd op BK's dienen een eindresultaat met een gelijkwaardig civiel effect te genereren. Voor de gereglementeerde beroepen dient echter eerst te worden onderzocht of eenzelfde civiel effect haalbaar is. Dit vraagt een switch van louter diploma- naar meer competentiegericht denken. Een goed uitgebouwd EVC- en GKK-beleid vormen hiervoor belangrijke fundamenten. Het biedt de mogelijkheid om competenties te herkennen, te verwerven en te erkennen buiten het traditionele onderwijsaanbod.

De SERV vindt het positief dat de Vlaamse kwalificatiestructuur als referentiekader fungeert voor alle beroepskwalificerende trajecten. Binnen dit raamwerk maken arbeidsmarktactoren onder begeleiding van AHOVOKS BK's op.³ Door het opleidingsaanbod te koppelen aan de competenties uit de BK's⁴ en door hier een kwaliteitstoezicht aan te verbinden, tracht de Vlaamse Regering de transparantie en eenvormigheid van het systeem te verbeteren, de arbeidsmarktkansen van lerenden te verhogen en de participatie aan levenslang leren te bevorderen. De EVC-standaarden worden afgeleid van deze BK's en zijn de basis voor de beoordeling van de verworven competenties.

³ Naast de beroepskwalificaties bevat het raamwerk voor erkende kwalificaties ook onderwijskwalificaties.

⁴ Een beroepskwalificatie beschrijft de competenties die iemand nodig heeft om een beroep uit te oefenen en kan via verschillende leerwegen worden behaald: onderwijs, opleiding of een EVC-traject.

2.2 Geïntegreerd of versnipperd beleid?

De Vlaamse regering beoogt een *geïntegreerd* beleid voor de erkenning van competenties dat de beleidsdomeinen moet overschrijden. De SERV onderschrijft deze doelstelling ten volle.

In de verschillende beleidsdomeinen worden nu al waardevolle EVC-initiatieven en -instrumenten opgetekend, maar de procedures en praktijken verlopen vaak gescheiden en elk op basis van eigen regelgeving. Dit heeft terminologische spraakverwarring en een versnipperd EVC-landschap met (te) weinig maatschappelijke impact tot gevolg. Een overkoepelend, geïntegreerd EVC-kader creëert stroomlijning en meer uniformiteit tussen de beleidsdomeinen. Dit moet zorgen voor meer transparantie ten aanzien van EVC-kandidaten en EVC-aanbieders en moet de maatschappelijke impact van EVC verhogen.

Echter, dit voorontwerp van decreet bepaalt enkel de contouren voor dit geïntegreerd beleid. Er wordt nu een algemeen kader vastgelegd waarop elk betrokken beleidsdomein de eigen aanpak moet enten. Differentiatie tussen beleidsdomeinen blijft dus mogelijk en wordt op een aantal cruciale punten zelfs in de hand gewerkt. Er is volgens de SERV dan ook geen sprake van een meer coherente aanpak. Enkele voorbeelden om dit te illustreren (op enkele voorbeelden komen we verder in dit advies nog terug):

- De beleidsdomeinen moeten eigen organisatie- en financieringsmodellen opstellen.
- Hoewel er een gemeenschappelijk kwaliteitskader is voor de verschillende beleidsdomeinen, zijn er meerdere pistes mogelijk wat de organisatie van dit kwaliteitstoezicht betreft.
- De waarde die aan de erkende beroepskwalificatie wordt gegeven (en de kans op een vrijstelling binnen een onderwijskwalificerende traject), is afhankelijk van de wijze waarop het extern kwaliteitstoezicht wordt georganiseerd.
- EVC en EVK blijven zonder dwarsverbindingen naast elkaar bestaan (cfr. MVT p.1 & 2). Vrijstellingsprocedures blijven bestaan en moeten zich niet onderwerpen aan de bepalingen uit dit voorontwerp van decreet (art3§2).

Met deze werkwijze wordt het probleem van versnippering, i.t.t. de beoogde doelstelling, volgens de SERV veeleer bestendigd dan opgelost. De beoogde transparantie wordt niet bereikt. De SERV heeft al meermaals aangekaart dat meer harmonisatie nodig is, anders komt de geïntegreerde aanpak op de helling te staan⁵. De SERV vindt het dan ook een bijzonder spijtige zaak dat de betrokken beleidsdomeinen niet tot meer overeenkomst zijn gekomen. Dit is een gemiste kans die een geïntegreerd beleid in de echte zin van het woord in de weg staat en de kans op meer civiel effect hypothekeert. Bovendien vreest de SERV voor oneerlijke concurrentie tussen de beleidsdomeinen (en mogelijks tussen publieke en private trajectaanbieders) wat haaks staat op de idee van een geïntegreerd beleid.

⁵ Cfr. SERV-adviezen 2008, 2012, 2015.

2.3 Sociale partners betrekken bij concrete invulling EVC en GKK

De SERV stelt vast dat het beleid er andermaal voor kiest om te werken met (vage) kaderdecreten waardoor nu enkel een algemeen kader wordt bepaald en heel wat cruciale punten pas vorm krijgen via de uitvoeringsbesluiten. Het gaat om:

- De procedure voor de erkenningsaanvraag en de kwaliteitsvereisten op organisatieniveau;
- De aanmaak van een register van de erkende beroepskwalificerende trajecten;
- De concretisering van de vier kwaliteitsgebieden in descriptoren en beoordelingsschalen;
- Het model van bewijs van beroepskwalificatie, van deelkwalificatie en van competenties en de nadere modaliteiten met betrekking tot de uitreiking ervan;
- De kwaliteitstoezichtprocedure per beleidsdomein voor de organisaties die onder dat beleidsdomein vallen;
- De procedure voor de erkenning van EVC-standaarden;
- De procedure voor de erkenningsaanvraag van EVC-trajecten;
- De procedure voor de beoordeling van de ingediende aanvraagdossiers;
- De modaliteiten voor het register van de EVC-testcentra, voor de opname van de EVC-testcentra in het register en voor de intrekking van de registratie.

Sommige zaken komen niet aan bod (niet in de kaderdecreten, noch in de opsomming van uit te werken punten voor de uitvoeringsbesluiten):

- De beroepsprocedure in geval van niet-erkenning;
- De rol van de EVC-testcentra: mogen zij enkel attesteren of ook begeleiden tijdens het toewerken naar een attestering? Mogen zij zelf ook volledige trajecten aanbieden?;
- De toeleiding naar een EVC-traject;
- De financiering van de centra voor de EVC-trajecten;
- De kostprijs van het volgen van een EVC-traject: door wie en op basis van welke criteria zal dit worden bepaald (per beleidsdomein? naargelang de duur van het traject? naargelang de doelgroep?);
- De doelgroepen die het beleid met dit EVC-beleid prioritair wil bereiken: personen zonder kwalificatie? (Langdurig) werkzoekenden? Werkenden?

Voor de concrete invulling van heel wat punten blijft het voorlopig dus nog koffiedik kijken. Daarom wil de SERV nauw worden betrokken bij de opmaak van alle ontwerpuitvoeringsbesluiten en daarna hierover formeel om advies worden gevraagd. Daarnaast adviseert de SERV om in de toekomst indien het beleid er voor kiest om, zoals nu via kaderdecreten enkel de grote lijnen vast te leggen en een aantal fundamentele zaken niet decretaal te verankeren, maar naar de uitvoeringsbesluiten te delegeren, de ontwerpuitvoeringsbesluiten meer synchroon met het voorontwerp van kaderdecreet vorm te geven en voor advies voor te leggen. Deze werkwijze suggereerde de SERV al meermaals in het kader van andere dossiers.

3 Negenpuntenprogramma voor een echt geïntegreerd beleid met impact

Om te spreken van een echt geïntegreerd beleid mét maatschappelijke impact moet het beleid volgens de SERV (minstens) aan volgende voorwaarden voldoen:

- Zowel de bedrijfs- als de onderwijswereld erkennen en onderschrijven het belang van EVC ten volle.
- Het toepassingsgebied van het EVC-decreet wordt uitgebreid naar plus-achtienjarigen in het leerplichtonderwijs.
- De startfocus van een EVC-traject is minstens een deelkwalificatie.
- De sectoren worden actief betrokken bij de opmaak en assessment van standaarden.
- Over alle beleidsdomeinen heen gelden dezelfde rechten en één transparante en laagdrempelige regeling voor financiële bijdrage van EVC-kandidaten⁶ ().
- Er is één GKK met neutraal en onafhankelijk extern kwaliteitstoezicht voor alle beleidsdomeinen.
- De vrijstellingen voor beroepskwalificaties worden uitgebreid tot en met niveau 5 (en bij uitbreiding tot en met niveau 8).
- Ongeacht de procedure van kwaliteitstoezicht, is er automatische vrijstelling van niveau 1 tot en met niveau 5 (en bij uitbreiding tot en met niveau 8).
- Er is een uniforme behandeling van zowel publieke als private beroepskwalificerende trajectaanbieders.

Bedrijfs- en onderwijswereld erkennen het belang van EVC ten volle

Zowel de bedrijfs- als de onderwijswereld moeten het belang van EVC ten volle erkennen en onderschrijven.

Alle onderwijskwalificerende trajecten en beroepskwalificerende trajecten gebaseerd op BK's dienen een eindresultaat met een gelijkwaardig civiel effect te genereren. Voor de gereguleerde beroepen dient echter eerst te worden onderzocht of eenzelfde civiel effect haalbaar is. Van zodra EVC volledig is uitgebouwd binnen de verschillende beleidsdomeinen, moet EVC in het onderwijs ook als een EVK worden gebruikt. Aan EVC moeten dezelfde rechten qua vrijstelling worden toegekend als aan EVK. Op termijn kan EVC EVK dus vervangen.

Het toepassingsgebied uitbreiden

Het EVC-decreet is niet van toepassing op het leerplichtonderwijs (cfr. art.3§2). De SERV vraagt om het voorontwerp van decreet, in het kader van flexibele trajecten, uit te breiden naar de plus-achtienjarigen die nog leerplichtonderwijs volgen.

Attesteren met civiel effect

Een geïntegreerd EVC-beleid biedt de kans om competenties (ongeacht hoe verworven) zichtbaar te maken met een formele erkenning (of kwalificatie). Het doel is het behalen van een kwalificatie met een civiel effect. Het civiele effect vertaalt zich volgens de SERV in deelname aan opleidingen via verkorte leertrajecten en verhoogde toegang tot de arbeidsmarkt. De SERV stelt dat het bewijs substantieel moet blijven om in een civiel effect te ressorteren.

Het voorontwerp van decreet maakt een onderscheid tussen drie bewijzen: bewijs van beroepskwalificatie, bewijs van deelkwalificatie en bewijs van competenties (art.5§3). Enerzijds betwijfelt de SERV of het nodig/nuttig is om tot het detailniveau van competenties te erkennen.

⁶ Inclusief kortingen voor kwetsbare groepen – zie ook verder in dit advies.

De SERV plaatst immers vraagtekens bij het civiel effect van het attesteren van afzonderlijke competenties. Anderzijds begrijpt de SERV dat wanneer een EVC-traject niet volledig succesvol werd afgerond (m.a.w. bepaalde competenties wel en andere niet werden behaald) het goed is om afzonderlijke competenties te erkennen. Dit om te voorkomen dat de betrokkene bij herkansing het volledige traject moet hernemen, in het bijzonder indien dit niet gratis is. Volgens de SERV moet de focus wel liggen bij (het erkennen van) BK's en niet bij (het erkennen van) afzonderlijke competenties. Een EVC-traject is bedoeld voor de erkenning van een cluster of duidelijk samenhangend geheel van competenties.

De SERV concludeert dan ook dat de startfocus van een EVC-traject minstens een deelkwalificatie moet zijn, maar dat het erkennen van afzonderlijke competenties daarnaast als terugvalbasis mogelijk kan zijn. Het erkennen van afzonderlijke competenties fungeert dus als vorm van vrijstelling in het kader van (het hernemen van) een EVC-traject. Het is aangewezen dat binnen de EVC-standaard wordt aangetoond welke cluster van competenties meerwaarde heeft voor de arbeidsmarkt (verhoogde toegang) en voor het onderwijs (deelname aan opleiding via verkort leertraject).

De SERV streeft naar een gelijkwaardig civiel effect van BK's en onderwijskwalificaties (OK's). Voor de gereguleerde beroepen dient echter eerst te worden onderzocht of eenzelfde civiel effect haalbaar is.

Sector actief betrekken bij de opmaak en assessment van de standaarden

De SERV stelt dat de personen/instanties die een BK indienen of mee opmaken, moeten worden betrokken bij de opmaak van EVC-standaarden. Om in effect te ressorteren, moeten de sectoren actief bij de opmaak van alle EVC-standaarden worden betrokken.

Art. 4 stelt dat de bevoegde dienst van het Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming het opstellen van de EVC-standaarden coördineert en daarbij beroep doet op de belanghebbenden. De SERV vraagt te verduidelijken wie deze belanghebbenden nog kunnen zijn.

Niet enkel bij de opmaak, maar ook bij het assessment (methodiek, beoordeling en kwaliteit) van de standaarden is de actieve betrokkenheid van sectoren noodzakelijk. Dit is nodig om een kwalitatief civiel effect te bereiken. Inspiratie kan worden gevonden bij de end-point assessment van de apprenticeships in het Verenigd Koninkrijk⁷.

Eén transparante en laagdrempelige regeling voor financiële bijdrage van EVC-kandidaten

De SERV pleit voor een toegankelijk EVC-traject. Dit impliceert o.a. een transparante en laagdrempelige regeling voor de financiële bijdrage van EVC-kandidaten. De SERV pleit ook op dit vlak voor harmonisatie, met name voor éénzelfde regeling ongeacht het beleidsdomein.

⁷ Alvorens een lerende zijn kwalificatie kan behalen, dient hij beoordeeld te worden door een onafhankelijke end-point assessment organisatie die moet nagaan of voldoet aan de vereisten gespecificeerd in de standaard. Bedrijven noch scholen zijn verantwoordelijk voor de evaluatie van hun leerling. Voor meer informatie hierover, zie het dossier van Syntra Vlaanderen rond 'Duaal leren/apprenticeships in het Verenigd Koninkrijk' van 24 mei 2018.

Eén GKK met neutraal en onafhankelijk extern kwaliteitstoezicht voor alle beleidsdomeinen (artikel 8 Memorie van Toelichting)

De onderwijsinspectie en de hoger onderwijs inspectie moeten zich ook confirmeren aan het GKK. De BK's die in het onderwijs worden uitgereikt, moeten dezelfde kwaliteit hebben als BK's buiten het onderwijs. De keuze van kwaliteitstoezicht per beleidsdomein, leidt tot meer versnippering en onduidelijkheid. Het doel van dit decreet is net een gemeenschappelijk kader én bijhorend kwaliteitstoezicht. De SERV bekritiseert dat de aanvankelijke piste om samen te werken, ontbreekt. De idee was om één gezamenlijk extern kwaliteitstoezichtorgaan op te richten waarin alle relevante experts van de betrokken beleidsdomeinen zijn vertegenwoordigd en dat voor alle beleidsdomeinen de kwaliteit van de beroepskwalificerende trajecten nagaat. Zo zou ook ineens het probleem van de automatische vrijstellingen zijn opgelost.

Daarnaast kan één toezichtsorgaan mogelijke concurrentie tussen private en publieke trajectaanbieders vermijden. In theorie kan een private aanbieder die een gelijkaardig beroepskwalificerend traject aanbiedt als een publieke aanbieder kiezen voor een beleidsdomein omwille van bijvoorbeeld een minder streng kwaliteitstoezichtmodel. Dit is niet wenselijk.

De SERV houdt vast aan bovenstaand standpunt. Aangezien de Vlaamse regering intussen deze piste heeft verlaten, pleit de SERV in het kader van uniformiteit voor een vierde manier van kwaliteitstoezicht, namelijk een neutraal en onafhankelijk kwaliteitstoezichtorgaan dat van toepassing is op alle beleidsdomeinen exclusief Onderwijs en waarbij de opleidingen tot automatische vrijstellingen leiden. Dit omdat het decreet niet van toepassing is op onderwijskwalificerende trajecten en de BK's tot doel hebben een civiel effect op de arbeidsmarkt te genereren.

Uitbreiding van automatische vrijstellingen tot en met niveau 5 (en bij uitbreiding tot en met niveau 8) (artikel 8 Memorie van Toelichting, laatste alinea)

Artikel 8 stelt dat vrijstellingen voor verworven BK's, indien het kwaliteitstoezicht wordt georganiseerd met de onderwijsinspectie, enkel gelden van niveau 1 tot en met niveau 4. De SERV wil de BK's uitbreiden tot en met niveau 5 (en bij uitbreiding tot en met niveau 8). Ook op dit niveau wil de SERV de garantie dat competenties uit BK's op een evenwaardige manier worden behaald, zeker met het oog op het structureel uitbouwen van duaal leren in graduaatsopleidingen.

Automatische vrijstelling van niveau 1 tot en met niveau 5 (en bij uitbreiding tot en met niveau 8) voor de verworven bewijzen van BK's ongeacht de procedure van kwaliteitstoezicht omwille van een gemeenschappelijk kwaliteitskader (artikel 8)

De SERV stelt vast dat er enkel automatische vrijstellingen gelden voor de verworven bewijzen van BK indien de onderwijsinspectie is betrokken bij het kwaliteitstoezicht (manier 1 en 2). Beroepskwalificerende trajecten waarbij het beleidsdomein het kwaliteitstoezicht zelf organiseert en zodoende de onderwijsinspectie niet wordt betrokken, leiden niet tot een automatische vrijstellingen (manier 3). Hierdoor lijken deze trajecten minder waardig. Aangezien het kwaliteitskader gezamenlijk/gemeenschappelijk wordt uitgewerkt, door Onderwijs en Werk, en het toezicht onafhankelijk en neutraal is, zou wie het toezicht uitoefent geen impact mogen hebben op het effect van een verworven kwalificatie. De SERV vindt dat dit van weinig vertrouwen getuigt in beroepskwalificerende trajectaanbieders (ook de private) buiten het onderwijs, terwijl net zij heel belangrijk zijn in het kader van levenslang leren.

Bovendien wil de SERV vermijden dat het volgen van een specifiek beroepskwalificerend traject in het ene beleidsdomein andere uitkomsten heeft in termen van vrijstellingen in vergelijking met het volgen van een gelijkaardig beroepskwalificerend traject in een ander beleidsdomein. Dit schept ongelijkheden tussen de trajectvolgers en ondermijnt tevens de maatschappelijke waarde van een BK. Bovendien is de lerende hier de dupe van, terwijl we voorheen reeds pleitten voor een civiel effect.

Daarom pleit de SERV voor uniformiteit, namelijk dat er automatische vrijstellingen gelden van niveau 1 tot en met niveau 5 (en bij uitbreiding tot en met niveau 8) voor de verworven bewijzen van BK ongeacht de procedure van kwaliteitstoezicht.

Uniforme behandeling van zowel publieke als private beroepskwalificerende trajectaanbieders (artikel 6 Memorie van Toelichting, laatste alinea)

De memorie van toelichting stelt dat private organisaties die beroepskwalificerende trajecten wensen aan te bieden, kunnen kiezen voor een van de kwaliteitstoezichtsystemen die door de verschillende beleidsdomeinen worden uitgewerkt. De kosten voor dit toezicht kunnen op de private aanbieder worden verhaald.

De SERV vindt het niet correct dat private trajectaanbieders moeten betalen voor een kwaliteitstoezicht, terwijl dit voor publieke trajectaanbieders gratis is. Het vormt een belemmering voor private trajectaanbieders om zich toe te leggen op de markt van levenslang leren. De overheid zou dit net moeten stimuleren.

Daarom pleit de SERV voor een uniforme behandeling van zowel publieke als private beroepskwalificerende trajectaanbieders.

4 Bijkomende concrete suggesties en punctuele bemerkingen inzake EVC en GKK

Dezelfde definities in beide voorontwerpen van decreet opnemen

Met het oog op leesbaarheid en volledigheid, suggereert de SERV om in artikel 2 van beide voorontwerpen van decreet dezelfde definities op te nemen. Beide voorontwerpen van decreet hangen weliswaar sterk samen en volgen dezelfde timing, maar worden in de toekomst niet noodzakelijkerwijs samen gelezen.

Enige keuzevrijheid voor EVC-testcentra wat betreft de gebruikte methodes

Art. 4 stelt dat een EVC-standaard aangeeft welke methodes aangewezen zijn om de competenties uit de BK's te beoordelen. Het is belangrijk dat de EVC-testcentra enige vrijheidsgraad hebben bij het bepalen van de methodes die ze wensen toe te passen.

Betrokkenheid van de sociale partners waarborgen

De SERV wenst dit dossier, in naam van de sociale partners, van nabij mee op te volgen via de ambtelijke werkgroep waarvan sprake op pag.3 van de memorie van toelichting.

Toegankelijke kostprijs voor EVC-traject voorzien

De SERV pleit voor een transparant en toegankelijk EVC-traject. Dit impliceert blijvend duidelijke en neutrale informatieverstrekking naar een breed publiek (o.a. via de website

<http://erkennenvancompetenties.be/>). Dit impliceert ook een transparante en laagdrempelige regeling voor de financiële bijdrage van EVC-kandidaten. De SERV pleit voor éénzelfde regeling ongeacht het beleidsdomein. Ook is er nood aan een toegankelijke kostprijs voor het doorlopen van een EVC-traject. EVC is een belangrijk instrument voor kwetsbare groepen in de samenleving, vanuit de tweedekansoptie en eveneens vanuit de upskill-optie. De kostprijs van een EVC-traject mag in geen geval een drempel vormen voor het instappen in een EVC-traject. Bij de verdere uitwerking moet er worden gedacht aan volgende mogelijkheden: toegankelijkheid zonder betaling, een korting of een derdebetalerssysteem. De SERV pleit verder blijvend voor een impulsbeleid voor meer kwetsbare groepen waarbij er zoveel als mogelijk wordt aangesloten bij bestaande organisaties (cfr. SERV advies 2015).

Mind switch met meer focus op competentiedenken

Burgers, bedrijven en organisaties moeten meer in termen van competenties gaan denken en communiceren. De SERV vraagt dan ook dat de Vlaamse regering zou inzetten op brede sensibilisering om het competentiedenken en de competentietaal ingang te doen vinden. De overheid heeft als taak burgers en ondernemingen te stimuleren om zelf te reflecteren over hun competenties en deze ook zoveel mogelijk te identificeren en te documenteren. De overheid heeft m.a.w. een faciliterende en stimulerende rol op het vlak van het herkennen van competenties.

Zelfde ritme waarmaken in de verschillende beleidsdomeinen

In 2018 moeten de Europese lidstaten een EVC-beleid hebben. Met dit voorontwerp van decreet worden de contouren van dit beleid juridisch verankerd. Om het EVC-beleid ten volle uit te rollen, zullen er evenwel nog stappen moeten worden gezet, waaronder het continueren van de opmaak van BK's die als basis fungeren voor de EVC-standaarden. De SERV vraagt dat het beleid een strikte timing met duidelijke deadlines vastlegt omtrent het finaliseren van dit dossier. Ook wijst de SERV er op dat er in de verschillende beleidsdomeinen hetzelfde ritme dient te worden gevolgd.

EVC-pilootprojecten buiten het onderwijs

Er worden nu enkel pilootprojecten in het volwassenonderwijs voorzien. De SERV pleit ervoor dat er ook pilootprojecten buiten het volwassenonderwijs worden voorzien.

De kwaliteitsvereisten op organisatieniveau moeten haalbaar zijn (artikel 5 §1 inzake GKK)

De SERV onderschrijft het belang van de kwaliteit op organisatieniveau van trajectaanbieders, maar vraagt dat de kwaliteitsvereisten – die nog verder moeten worden uitgewerkt in een BVR – haalbaar zijn. De kwaliteitsvereisten die het onderwijs hanteert voor de erkenning van haar scholen mogen niet zomaar de vereisten worden voor beroepskwalificerende trajecten.

Eén platform voor beroepskwalificaties en goede afstemming met de beroepskwalificatiedatabank (artikel 5 §2 inzake GKK)

De informatie over de beroepskwalificerende trajecten is terug te vinden op één platform (register) dat zoveel als mogelijk wordt afgestemd met de beroepskwalificatiedatabank ontwikkeld door de overheid.⁸

Beroepsmogelijkheden (op organisatie- en trajectniveau) juridisch verankeren (artikel 5 §3 en artikel 9 §2 inzake GKK)

Wanneer een organisatie die erkende beroepskwalificerende trajecten aanbiedt, haar kwaliteit op organisatieniveau niet langer kan aantonen, vraagt de SERV de mogelijkheid tot het aantekenen van een beroep of het opstarten van een verbetertraject binnen een aanzienlijke termijn alvorens de organisatie zijn erkenning verliest en wordt geschrapt uit het register. De SERV vraagt deze beroepsmogelijkheid toe te voegen aan artikel 5 §3.

Wanneer het kwalificatietoezicht oordeelt dat een beroepskwalificerende traject de lerende niet in staat stelt om de competenties van de beoogde BK('s) op een kwaliteitsvolle manier te verwerven, vraagt de SERV de mogelijkheid tot het aantekenen van een beroep binnen een aanzienlijke termijn alvorens het traject niet langer wordt erkend en geschrapt uit het register. De SERV vraagt deze mogelijkheid toe te voegen aan artikel 9 §2.

Aanpassing artikel 8 inzake GKK

In artikel 8 van het voorontwerp van decreet staat: *“Als een **organisatie die erkende beroepskwalificerende trajecten aanbiedt**, wil dat de door haar uitgereikte bewijzen van beroepskwalificatie van niveau 1 tot en met 4, [...], dan wordt het kwaliteitstoezicht op trajectniveau samen georganiseerd met de inspectie, [...].”* Volgens de SERV moet het vetgedrukte worden vervangen door “beleidsdomein” aangezien de keuze voor kwaliteitstoezicht op beleidsniveau wordt bepaald en niet op organisatieniveau zoals deze formulering doet uitschijnen.

5 Goede overgangsperiode voor ervaringsbewijzen voorzien

Het ervaringsbewijs is totnogtoe het meest uitgewerkte EVC-instrument aan arbeidsmarktzijde. De ESF-financiering van de huidige ervaringsbewijzen loopt af eind maart 2018. Indien de betrokken sector dit wenst, is voor een aantal actieve ervaringsbewijzen nog verlengde ESF-financiering mogelijk tot eind 2018. De VDAB zal de ervaringsbewijzen vanaf 1 januari 2019 dan stapsgewijs opnemen in zijn reguliere werking en financieren vanuit de eigen dotatie. Om ervaringsbewijzen onder VDAB-regissieurschap te (laten) afleveren, moet er op korte termijn een regelgevend kader worden uitgewerkt.⁹

⁸ Zie in dit kader ook het SERV-advies leerloopbaanbegeleiding van 22 mei 2018: <https://www.serv.be/serv/publicatie/advies-leerloopbaanbegeleiding>.

⁹ De inkanteling van de ervaringsbewijzen in de VDAB-werking zal via een afzonderlijk uitvoeringsbesluit worden geregeld en maakt dus in feite geen onderwerp uit van het voorontwerp van decreet dat nu voor advies voorligt.

De SERV pleit voor een goede en duidelijke invulling van de overgangperiode voor de ervaringsbewijzen. De VDAB opteert voor een stapsgewijze inkanteling in de reguliere werking: tien ervaringsbewijzen worden ingebed op 1 januari 2019; een aantal bijkomende ervaringservaringsbewijzen worden pas ingebed op 1 januari 2020. De SERV vraagt wat er (in 2019) gebeurt met de ervaringsbewijzen die niet (onmiddellijk) worden ingekanteld, zoals bv. poetshulp: er is vraag naar op de arbeidsmarkt, IDEA-Consult¹⁰ stelt dat het civiel effect duidelijk aanwezig is en bovendien is er een sectorale cao.

De SERV onderstreept dat bij het uitwerken van het regelgevend kader om de ervaringsbewijzen in de reguliere werking van de VDAB in te bedden, al zo maximaal mogelijk moet worden toegewerkt naar het toekomstige geïntegreerde EVC-beleid (bv. de hoogte van het inschrijvingsgeld voor een ervaringsbewijs afstemmen op de prijs voor het volgen van een EVC-traject).

Gezien de inhoudelijke link met het EVC-decreet, wenst de SERV echter proactief al vast enkele suggesties aan het beleid mee te geven.

¹⁰ Idea Consult, *EVC vanuit bedrijfsperspectief*, Brussel, 2013.

Bibliografie

SERV, Advies Leerloopbaanbegeleiding, Brussel, 22 mei 2018.

SERV, Advies Conceptnota 'Geïntegreerd beleid voor erkenning van competenties (EVC)', Brussel, 12 oktober 2015.

SERV, Advies *Naar een geïntegreerd EVC-beleid*, Brussel, 7 november 2012.

SERV, Aanbeveling op eigen initiatief, *5 voor 12 voor het erkennen van competenties (EVC) in Vlaanderen*, Brussel, 2008.

Nota aan de Vlaamse regering, *Conceptnota. 'Geïntegreerd beleid voor erkenning van competenties (EVC)'*, Brussel, 2015.

Idea Consult, *EVC vanuit bedrijfsperspectief*, Brussel, 2013.

Naar een geïntegreerd EVC-beleid. Discussienota, 19 juni 2012.

ADVIES VAN DE RAAD VAN BESTUUR
VAN HET AGENTSCHAP VOOR ONDERNEMERSVORMING
SYNTRA VLAANDEREN

**AGENTSCHAP VOOR
ONDERNEMERSVORMING
SYNTRA VLAANDEREN**

Vlaamse overheid
Kanselarijstraat 19
1000 BRUSSEL
T 02 227 63 93
www.syntravlaanderen.be

Mevrouw Hilde Crevits
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Onderwijs
Consciencegebouw
Koning Albert II-laan nr 15
1210 BRUSSEL

uw bericht van
4 juni 2018

uw kenmerk
mevr. Marion
Vrijens

ons kenmerk
BT/AKS/113

bijlagen
Advies

vragen naar/e-mail
An-Katrien Sodermans
ankatrien.sodermans@syntravlaanderen.be

telefoonnummer
02 227 49 70

datum
2/07/2018

Betreft: Adviesaanvraag op het ontwerp van decreet betreffende een
geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties.

Mevrouw de minister,
Geachte mevrouw Crevits

Als bijlage vindt u het advies van de raad van bestuur van SYNTRA Vlaanderen
op het ontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de
erkenning van verworven competenties.

Hoogachtend

Bruno Tindemans
Gedelegeerd bestuurder

**AGENTSCHAP VOOR
ONDERNEMERSVORMING
SYNTRA VLAANDEREN**

ADVIES VAN DE RAAD VAN BESTUUR DD. 2/07/2018

Adviesaanvraag over het voorontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties

De raad van bestuur geeft een positief advies over het voorontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties met de opmerking dat het uitwerken van de EVC-standaarden best maximaal gelijklopend gebeurt met het uitwerken van standaardtrajecten Duaal Leren.

Dit advies werd eenparig gegeven.

Brussel, 2 juli 2018

Voor eensluidend verklaard,

Bruno TINDEMANS
Gedelegeerd bestuurder

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

SARCStrategische Adviesraad voor
Cultuur, Jeugd, Sport en Media**Advies****Algemene Raad
7 september 2018**

Advies bij het voorontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties

Op 12 juni 2018 heeft Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, de SARC gevraagd om een advies te formuleren bij het voorontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties (EVC).

De SARC zette een werkgroep op met leden uit de Algemene Raad en de 4 sectorraden. Het advies werd gefinaliseerd via schriftelijke procedure.

Situering

Het voorliggend voorontwerp van decreet bouwt verder op de [conceptnota 'Geïntegreerd beleid voor erkenning van competenties'](#)¹, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 juli 2015. In september 2012 formuleerde de SARC reeds een [advies bij de discussienota 'Naar een geïntegreerd EVC-beleid'](#)².

In Vlaanderen is de aandacht voor EVC reeds meer dan een decennium in diverse beleidsdomeinen decretaal verankerd (regelgeving ervaringsbewijzen, hoger onderwijs, volwassenenonderwijs, Vlaamse Trainersschool enz.). De EVC-procedures en -praktijken staan evenwel los van elkaar en kennen elk hun eigen specifieke regelgeving. Er is momenteel een gebrek aan coördinatie en coherentie met een terminologische spraakverwarring en een versnipperd EVC-landschap als gevolg. Potentiële gebruikers van EVC vinden moeilijk hun weg en het maatschappelijk effect blijft nog onderbenut.

De Vlaamse Regering wil inzetten op het waarderen van competenties en talenten, los van waar of hoe deze zijn verworven. Ze wil dat doen door verworven competenties zichtbaar te maken, te beoordelen en te certificeren en door het voeren van een geïntegreerd EVC-beleid dat gedragen is door en van toepassing is voor alle relevante beleidsdomeinen.

Conform de conceptnota EVC van 17 juli 2015 (zie boven) wordt met het voorliggende ontwerpdecreet een gemeenschappelijk kader vastgelegd voor de erkenning van verworven

¹ <http://www.vlaamsekwalficatiestructuur.be/nieuws/files/Conceptnota-EVC-VR-17-juli-2015.pdf>

² <https://cism.be/sarc/AR/adviezen/20120914-advies-discussienota-EVC.pdf>

competenties (EVC). Het is de bedoeling hiermee EVC te stimuleren en een alternatief te bieden voor het huidige versnipperde EVC-beleid. De focus van dit decreet ligt op de beoordeling en certificering van verworven competenties uit een beroepskwalificatie, uitgevoerd door een geregistreerd EVC-testcentrum. Het decreet vormt een gemeenschappelijk kader dat de beleidsdomeinen kunnen gebruiken om eigen organisatie- en financieringsmodellen te ontwikkelen.

De keuze is gemaakt om in dit voorontwerp van decreet enkel beroepskwalificerende EVC-trajecten te regelen omdat beroepskwalificaties ook buiten het onderwijs afgeleverd kunnen worden en zij dus de verbindende factor zijn tussen de verschillende beleidsdomeinen.

EVC-testcentra zullen zich voor de beoordeling van competenties baseren op EVC-standaarden. Een individu dat aantoonbaar over bepaalde competenties beschikt, ontvangt van het EVC-testcentrum een bewijs van beroepskwalificatie, een bewijs van deelkwalificatie of een bewijs van competenties.

Een organisatie die als EVC-testcentrum wil functioneren, moet eerst een aanvraag indienen tot registratie. De erkende EVC-testcentra en de EVC-trajecten die zij aanbieden, worden opgenomen in een register. Om blijvend bewijzen te kunnen afleveren moet het testcentrum een gunstig resultaat behalen bij het periodiek kwaliteitstoezicht.

Advies

Algemene appreciatie

De SARC heeft het voorliggend ontwerp van decreet besproken rekening houdend met de belangen van de verschillende CJSM-sectoren. De raad heeft daarbij een aantal aanbevelingen uit zijn advies van 2012 hernomen en tevens de bredere context waarbinnen dit decreet zich situeert, in rekening genomen.

Vooreerst wenst de SARC te benadrukken dat hij voluit het belang van EVC onderschrijft en de evoluties in deze materie positief acht. Dat er (eindelijk) een **gemeenschappelijk formeel EVC-kader** wordt gecreëerd, betekent een **grote stap vooruit**. Dit kaderdecreet is zeer beknopt en biedt ruimte aan de betrokken beleidsdomeinen om de **uitvoering op hun eigen maat en volgens hun eigen noden** in te vullen. Dit is onder meer voor de verschillende CJSM-sectoren van groot belang.

Daartegenover staat dat het decreet **weinig beleidsdomeinoverschrijdende handvatten en instrumenten** aanreikt. Het laat onder meer kansen liggen voor de definiëring van een transversale visie rond maatschappelijk kwetsbare doelgroepen. Een dergelijke visie zou tegemoetkomen aan de stelling in de memorie van toelichting dat de overheid elk talent in Vlaanderen wil benutten. Het zou een meerwaarde zijn indien het decreet een transversale kader voorstelt inzake de informatie- en begeleidingsstructuren voor het bereiken van deze doelgroepen.

De SARC apprecieert het onderscheid dat wordt gemaakt tussen de **3 soorten bewijzen** (beroepskwalificatie, deelkwalificatie, competenties) die door de EVC-testcentra afgeleverd kunnen worden. Dit onderscheid ligt in lijn met de diverse realiteiten binnen de CJSM-sectoren en met het feit dat binnen deze sectoren beroepen en hobby/vrijwilligerswerk gecombineerd worden. In bepaalde gevallen (bv. voor trainers in een topsportschool of technische functies in de kunstensectoren) is een welomlijnde beroepskwalificatie vereist terwijl er in andere contexten (bv. trainers in sportclubs of begeleiders van jeugdwerking) geen verplichte diploma's of (beroeps)kwalificaties vooropgesteld worden waardoor er in die contexten een meerwaarde kan liggen in het identificeren van één of enkele competenties.

De raad vraagt de nodige waakzaamheid voor een **consequent gebruik van de terminologie** (bv. ‘certificeren’ en ‘beoordelen’) om verwarring te vermijden en zo ook bij te dragen tot een gemeenschappelijk beleidsdomeinoverschrijdend (referentie)kader. Dat kader dient herkenbaar te zijn en vertrouwen te inspireren bij zowel gebruikers (de EVC-aanvrager) als werkgevers. Uit onderzoek van IDEA Consult in 2013³ bleek immers dat werkgevers weinig ervaring en kennis hebben inzake EVC-bewijzen. Een generiek en formeel EVC-kader met **uniforme kwaliteitsstandaarden** en een duidelijke terminologie moet de kennis en het vertrouwen versterken.

De verdere uitwerking en implementatie van het kaderdecreet laat **best voldoende ruimte voor de eigenheid van de beleidsdomeinen**, maar tegelijkertijd moet wel gegarandeerd zijn dat **dezelfde rechten en plichten** gelden voor zowel alle testcentra als voor alle gebruikers. Daarbij moet ook voorzien worden in een uniforme behandeling van publieke en private aanbieders van beroepskwalificerende trajecten.

Verder acht de SARC het noodzakelijk dat de **koppeling met het (ontwerp van) decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader (GKK)**⁴ duidelijker in de verf wordt gezet. Zowel in het decreet als in de memorie van toelichting is deze koppeling momenteel slechts summier geduid. Omdat het precies de bedoeling is een zeer brede waaier aan actoren uit diverse beleidsdomeinen bij het EVC-kader te betrekken, vindt de raad het wenselijk meer toelichting te voorzien. De passage ‘1.1.2. Beleidscontext’ in de [nota aan de Vlaamse Regering aangaande het GKK-decreet](#)⁵ zou hiervoor minstens gedeeltelijk hernomen kunnen worden in de stukken bij het EVC-decreet. Gezien de belangrijke link tussen het GKK-decreet en het EVC-decreet is de SARC verbaasd dat hij hierover niet om advies wordt gevraagd. De raad overweegt om op eigen initiatief advies uit te brengen over het decreet.

Ook de **koppeling met de internationale en Europese context** verdient verduidelijking. Op Europees niveau werd het European [Qualifications Framework \(EQF\)](#)⁶ uitgewerkt, waarop de [Vlaamse Kwalificatiestructuur \(VKS\)](#)⁷ is afgestemd. De internationale samenwerking blijft vooralsnog te beperkt: er schuilen nochtans heel wat opportuniteiten in het bepalen van sectorale en internationale kwalificaties. Daarbij is het belangrijk dat we ons als Vlaanderen kunnen (blijven) onderscheiden, bijvoorbeeld op vlak van kwaliteit.

In Vlaanderen geldt een strakker **onderscheid tussen onderwijs- en beroepskwalificaties** dan in de rest van Europa. De SARC stelt vast dat dit onderscheid vaak **nodeloos complicerend** werkt en bovendien de tewerkstelling evenals de intersectorale en de internationale arbeidsmobiliteit belemmert. Een gelijkschakeling van onderwijs- en beroepskwalificaties maakt een gedifferentieerde instroom in de CJSM-sectoren mogelijk. De raad vraagt dan ook om het onderscheid tussen beiden weg te werken.

Voor de inschakeling van individuen in de CJSM-sectoren zijn **observeerbare competenties vaak van groter belang dan certificaten of diploma’s**. De intrinsieke werkvormen en waardenpatronen van de CJSM-sectoren bieden bovendien de ideale context om deze competenties te ontwikkelen en aan te scherpen.

³https://www.werk.be/sites/default/files/rapporten/volledig Onderzoeksrapport_evc_vanuit_bedrijfsperspectief.pdf

⁴<https://www.vlaanderen.be/nl/nbwa-news-message-document/document/090135578023b195>

⁵<https://www.vlaanderen.be/nl/nbwa-news-message-document/document/090135578023b194>

⁶<http://www.vlaamsekwalficatiestructuur.be/wat-is-vks/europa/>

⁷<http://www.vlaamsekwalficatiestructuur.be/wat-is-vks/>

Specifieke opmerkingen

De hier volgende punten van advies kunnen meegenomen worden in de verdere uitwerking van het EVC-beleid, bv. in de uitvoeringsbesluiten bij het voorliggende decreet evenals in de ontwikkeling van bijkomende initiatieven en instrumenten, transversaal zowel als beleidsdomeinspecifiek, aanvullend op het kaderdecreet.

Betrokkenheid van de sectoren

Verwijzend naar artikel 4, waar wordt gesteld dat ‘de belanghebbenden’ betrokken zullen worden bij het opstellen van de EVC-standaarden, wenst de SARC te pleiten voor een actieve betrokkenheid van de CJSM-sectoren als gelijkwaardige partner zodat ook hun noden en eventuele aandachtspunten kunnen meegenomen worden. Hun kennis en expertise zijn onontbeerlijk om tot onderbouwde en relevante EVC-standaarden te komen die relevant zijn voor de onderscheiden sectoren.

Nuancering en onderscheid in de toepassing

De SARC benadrukte reeds dat het kaderdecreet voldoende ruimte dient te laten voor een aangepaste invulling per beleidsdomein. Ook tussen de CJSM-sectoren onderling ziet de SARC verschillende benaderingen van EVC. Zo ligt bij het sociaal-cultureel werk voor jeugd en volwassenen en het vrijwilligerswerk in de CJSM-sectoren globaal gezien de focus voornamelijk op het zichtbaar maken en benoemen (*‘herkennen’*) van competenties zonder dat er een nood is aan het certificeren ervan. Binnen de sportsector daarentegen hecht men in het algemeen meer belang aan het formaliseren (*‘erkennen’*) van competenties. In het eerste geval benadert men EVC vanuit een meer informele werking waar de klemtoon ligt op vrijwillig engagement binnen het verenigingsleven. Het tweede perspectief is, onder meer, gestoeld op de nood aan gekwalificeerde omkadering en begeleiding van de sportbeoefening. Het kader moet ruimte laten voor deze onderscheiden benaderingen.

Identificeren en documenteren

Het ontwerp van decreet betreft enkel het beoordelen en certificeren van verworven competenties. Voor het identificeren en documenteren is er (vooralsnog) geen kader. Nochtans betreft het twee onontbeerlijke schakels in het geheel van het EVC-verhaal. Een kader voor het identificeren en documenteren van verworven competenties is een essentiële basis om de daaropvolgende stappen uit te bouwen. Een louter sectorale aanpak belemmert afstemming over de sectoren heen en zet het systeem op losse schroeven. Het identificeren en documenteren is, in het bijzonder voor de CJSM-sectoren, een grote meerwaarde. Het behalen van een certificaat is zeker niet altijd het einddoel. Door enkel het beoordelen en certificeren decretaal te regelen, dreigt een mattheüs-effect: mensen die nog geen zicht hebben op hun eigen competenties dreigen uit de boot te vallen. Dit geldt in het bijzonder voor mensen met een kwetsbare achtergrond. De SARC durft te stellen dat een onderbouwde visie op dit vlak momenteel ontbreekt.

Kostenplaatje

Vermits het kaderdecreet ruimte laat aan de beleidsdomeinen om de implementatie te organiseren, zijn ook de kosten die gepaard zullen gaan met de uitvoering nog niet duidelijk. De SARC acht het wenselijk dat er snel duidelijkheid komt over de financiële consequenties voor de sectoren en in het bijzonder voor de organisaties die de ambitie hebben als testcentrum op te treden. Een proces van beoordelen en certificeren vergt tijd en middelen. De sector en de EVC-aanvrager mogen hier niet de dupe van worden. De Vlaamse overheid dient middelen te voorzien om de kostprijs van de procedure tot een minimum te beperken.

Toegankelijkheid

De SARC vraagt prioritaire aandacht voor de laagdrempelige toegankelijkheid van de EVC voor kansengroepen. EVC is voor deze groepen veelal een cruciale hefboom om hun positie in de

maatschappij én op de arbeidsmarkt te versterken. De onderdelen identificeren en documenteren zijn essentieel voor mensen met een kwetsbare achtergrond. Na deze stappen hebben zij ook verder ondersteuning nodig in de toeleiding naar eventueel volgende stadia. Daarom moeten de procedures zo eenvoudig mogelijk zijn, is helder taalgebruik noodzakelijk, dient er oog te zijn voor diversiteit en moet er vooral ook over gewaakt worden dat er geen financiële drempels voor de eindgebruiker worden gecreëerd.

Kwaliteitsbewaking

Om van het EVC-verhaal een succes te maken, is het cruciaal om kwaliteit te garanderen. Indien een EVC-traject een (schijn van) lage kwaliteit heeft, is dit systeem gedoemd om te mislukken en zijn alle inspanningen en lovenswaardige ideeën teniet gedaan. Voor het kwaliteitstoezicht op de EVC-trajecten is een neutrale en onafhankelijke kwaliteitscontrole essentieel.

Controle op de testcentra en hun werking dient gestoeld te zijn op zowel generieke als sectorspecifieke kennis en expertise. Testcentra zullen mogelijks zeer beroepsgericht zijn waardoor bepaalde, meer generieke, competenties ondergesneeuwd kunnen raken binnen de set van te beoordelen vaardigheden.

Informatie en sensibilisering

De SARC gelooft dat er nood is aan een brede informatie- en sensibiliseringscampagne die zowel op een algemeen niveau (bv. ten aanzien van werkgevers en potentiële EVC-aanvragers) als binnen de beleidsdomeinen het kader bekend maakt en toelicht. Het beleid dient hiervoor de nodige middelen te voorzien.

Uitvoeringsbesluit

Het nog uit te werken uitvoeringsbesluit moet het – summiere – kaderdecreet verder concretiseren. De SARC acht het noodzakelijk dat dit besluit vorm krijgt in overleg met de betrokken sectoren. De ambtelijke werkgroep heeft hierin een belangrijke rol. Deze groep kan de sectoren actief betrekken en op regelmatige basis terugkoppelen naar het veld.

Het uitvoeringsbesluit dient de implementatie van het decreet helder en concreet te beschrijven (bv. wie beoordeelt en hoe verloopt de beoordeling en certificering?). Daarnaast dient er ook een beroepsprocedure te worden uitgewerkt en vraagt de SARC een periodieke evaluatie van het decreet te voorzien om bijsturing mogelijk te maken.

Voorbeeldfunctie van de Vlaamse Overheid

De Vlaamse Overheid behoort helaas zelf niet tot de beste leerlingen in de toepassing van EVC. Zij houdt in haar aanwervingsbeleid nog vaak vast aan klassieke diploma's en onderwijskwalificaties. De SARC vraagt dat de Vlaamse Overheid in haar eigen tewerkstellingsbeleid het goede voorbeeld geeft door consequent EVC toe te passen.

SAMENVATTING

De SARC is globaal gezien tevreden met de evoluties in het EVC-dossier. Dat er (eindelijk) een gemeenschappelijk formeel kader wordt gecreëerd, betekent een grote stap vooruit. De raad apprecieert dat dit kader voldoende ruimte laat voor een aangepaste invulling per beleidsdomein. Flexibiliteit is tevens nodig om een gepast antwoord te bieden aan de verschillende realiteiten binnen de CJSM-sectoren.

Verder pleit de raad voor een consequent terminologiegebruik en voor uniforme kwaliteitsstandaarden opdat het EVC-kader breed gedeeld kan worden en het vertrouwen kan wekken van derden, zoals bv. potentiële werkgevers.

De SARC vraagt om nadrukkelijker de koppeling te maken met het GKK-decreet en ook de link met de internationale en Europese beleidsinitiatieven ter zake niet uit het oog te verliezen.

In de CJSM-sectoren zijn concrete competenties een belangrijke graadmeter waarnaar vaak meer aandacht gaat dan naar diploma's en certificaten. Het onderscheid tussen onderwijs- en beroepskwalificaties werkt in de ogen van de raadodeloos belemmerend.

De SARC belicht in zijn advies ook een aantal specifieke aspecten met betrekking tot EVC. Zo vraagt hij extra aandacht voor de betrokkenheid van de sectoren bij de uitwerking van het hele EVC-beleid, inclusief de aspecten 'identificeren en documenteren' en het traject inzake de kwaliteitscontrole en -bewaking. De raad wijst er op dat er bijzondere alertheid moet zijn voor de toegankelijkheid en voor het kostenplaatje. De SARC onderlijnt de noodzaak om een informatie- en sensibiliseringsstrategie uit te werken en vraagt, tot slot, dat de Vlaamse overheid ook zelf een voorbeeldfunctie zou opnemen in de toepassing van EVC binnen haar eigen tewerkstellingsbeleid.

Namens de Algemene Raad,
Luk Verschueren, voorzitter
Gaëtan Poelman, algemeen secretaris

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed,
Herman Baeten, voorzitter
Jorijn Neyrinck, ondervoorzitter
Hanne Schuermans, secretaris a.i.

Namens de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk,
Frie De Greef, voorzitter
Dirk Verbist, ondervoorzitter
Liesbeth Lemiere, secretaris

Namens de Sectorraad Media,
Simon Delaere, voorzitter
Valerie Verdoodt, ondervoorzitter
Hanne Schuermans, secretaris

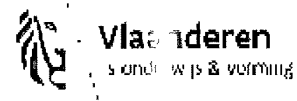
Namens de Vlaamse Sportraad,
Christophe Cools, voorzitter
Sophie Cools, ondervoorzitter
Nai Han Lau, secretaris

PROTOCOL NR. 114

HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE GEVOERD
WERDEN IN DE GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERING VAN:

- SECTORCOMITÉ X – ONDERWIJS (VLAAMSE GEMEENSCHAP);
- COMITÉ VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN
 - AFDELING 2 – ONDERAFDELING 'VLAAMSE GEMEENSCHAP';
- OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITÉ VRIJ GESUBSIDIEERD
ONDERWIJS

OP 20 EN 27 NOVEMBER 2018

**SECTORCOMITE X – ONDERWIJS (Vlaamse Gemeenschap)
COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN – Afdeling 2 –
Onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap".
OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS**

Brussel, 7 december 2018

**PROTOCOL NR. 114 HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE
GEVOERD WERDEN IN DE GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERING VAN:**

- **SECTORCOMITE X – ONDERWIJS (Vlaamse Gemeenschap);**
- **COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN – Afdeling
2 – Onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap";**
- **OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS;**

OP 20 EN 27 NOVEMBER 2018

over

**Het voorontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van
verworven competenties**

De afvaardiging van de overheid, samengesteld uit.

1. dhr. Geert BOURGEOIS, Minister-president van de Vlaamse Regering - voorzitter sectorcomité X en comité C2;
2. mevr. Hilde CREVITS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs - voorzitter OOC;
3. dhr. Bart TOMMELEIN, Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie – lid,
4. mevr. Liesbeth HOMANS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en armoedebestrijding – lid,
5. dhr. Philippe MUYTERS, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport – bijkomend lid,

de afvaardiging van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en van de representatieve verenigingen van de inrichtende machten, te weten.**- het Katholiek Onderwijs Vlaanderen**, vertegenwoordigd door:

Dhr. Chris SMITS, secretaris-generaal Katholiek Onderwijs Vlaanderen
Dhr. Marc KEPPENS, directeur Dienst Personeel
Dhr. Kurt BERTELOOT, teamverantwoordelijke Team post-initieel onderwijs, Dienst curriculum & vorming

- het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door.

Dhr. Guido LIESSENS, adjunct van de directeur
Dhr. Marc SMETS, afdelingshoofd

- het Onderwijssecretariaat voor Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door.

Dhr. Bruno SAGAERT, directeur Koepelwerking
Mevr. Hildegard SCHMIDT, verantwoordelijke belangenbehartiging

- het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen, vertegenwoordigd door:

Dhr. Luc COPPIETERS, adviseur

en de afvaardiging van de representatieve vakorganisaties, te weten:

- het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt, vertegenwoordigd door.

Dhr. Wauter LEENKNECHT, secretaris-onderhandelaar, VSOA-Onderwijs

Dhr. Pascal CLAESSENS, secretaris-onderhandelaar, VSOA-Onderwijs

hebben een akkoord bereikt over het hierbij gevoegde **voorontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties**

OVSF geeft een protocol van akkoord bij het ontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties

Anderzijds stelt OVSF vast dat niet-onderwijsgebonden organisaties bevoegdheden krijgen voor certificering, een trend waarvan OVSF hoopt dat de overheid die met de nodige aandacht volgt.

De afvaardiging van de representatieve vakorganisaties, te weten.

- de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:

Dhr. Jean-Luc BARBERY, adjunct-algemeen secretaris, ACOD-onderwijs

- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten (COV en COC), vertegenwoordigd door

Dhr. Koen WILS, adjunct-secretaris-generaal, COC

Mevr. Sylvie VANSPEYBROECK, nationaal secretaris, COC

Mevr. Hilde LAVRYSEN, adjunct-algemeen secretaris

Mevr. Ann HUYBRECHTS, vrijgesteld secretaris - beleidsondersteuner, COV

gaan niet akkoord met het hierbij gevoegde **voorontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties**

ACOD Onderwijs tekent een protocol van niet akkoord bij het voorontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties (EVC).

Dat EVC voor werknemers, werkzoekenden en werkgevers een waardevol 'instrument' kan zijn ontkent ACOD Onderwijs niet. Toch hebben we ernstige bezorgdheden in het streven van de overheid om de EVC-trajecten "aantrekkelijker" te maken.

- Het aantrekkelijk maken van EVC-trajecten, die leiden naar een beroepskwalificatie, kan een risico inhouden voor nog meer ongekwalificeerde uitstroom in het onderwijs
- Nu lijkt het erop dat de huidige EVK (eerder verworven kwalificatie) – trajecten, waar al een formele beoordeling is gebeurd binnen het onderwijssysteem (om voornamelijk vrijstellingen te verlenen), gaan verdwijnen.
- De koppeling van de EVC-trajecten aan de Vlaamse kwalificatiestructuur verhoogt de maatschappelijke impact waarbij EVC- testcentra de mogelijkheid hebben om een kwalificatie, zelfs deelkwalificaties uit te reiken die gelijkwaardig zijn aan kwalificaties of deelkwalificaties die uitgereikt worden na het volgen van een opleiding in onderwijs. Hierdoor is er geen enkele reden voor iemand die een job heeft om nog een onderwijskwalificatie te halen.
- De centra voor volwassenenonderwijs als EVC -testcentra komen in een ongelijke positie op een EVC -markt terecht, waarbij het niet ondenkbeeldig wordt dat cursisten met een beroepskwalificatie op zoek zullen gaan naar een CVO die hiervoor vrijstelling zal leveren.
- EVC trajecten in VWO worden gefinancierd, maar het is niet duidelijk wat voor het personeel in die trajecten naar werkzekerheid en statuut voorzien wordt.

Bij het Voorontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties onderschrijven COC en COV een protocol van niet akkoord.

Deze tekst moet samen gelezen worden met de protocoltekst bij het Voorontwerp van decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader.

Hoewel het voorontwerp in de loop van de onderhandelingen hier en daar werd aangepast, betreuren COC en COV toch dat er op een aantal andere vragen en bezorgdheden niet wordt ingegaan.

Door de invoering van voorliggende regelgeving dreigt de onderwijssector in het gedrang te komen. Het is mooi dat mensen kunnen kiezen waar ze een opleiding volgen. Echter, het verwerven van arbeidsmarktgerichte competenties enkel in functie van een duurzame tewerkstelling (zie passage in de nota aan de Vlaamse Regering) is voor COC en COV onvoldoende. Voor COC en COV horen daar ook nog competenties bij die men duurzaam kan inzetten in het maatschappelijk leven, en die verwerft men in het (volwassenen)onderwijs. Voor een modale gebruiker is het verschil niet duidelijk, die zal kiezen in functie van hoe snel hij een opleiding kan afmaken en een certificaat kan behalen, in weerwil van het gezegde op de onderhandelingen dat men ooit nog naar onderwijs terugkeert.

COC en COV vrezen ook dat voorliggende maatregelen de ongekwalificeerde uitstroom zullen doen toenemen. Welke motivatie zullen jongeren nu nog hebben om hun curriculum af te werken?

Andere beleidsdomeinen kunnen op dezelfde manier (of misschien zelfs gemakkelijker) opleidingen organiseren en competenties valideren, waardoor het (volwassenen)onderwijs in een concurrentiele positie komt te staan

De afvaardiging van de representatieve verenigingen van de inrichtende machten, te weten:

- **het Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers** (FOPEM, IPCO, Steiner-federatie, VOOP), vertegenwoordigd door:

Mevr. Lieve VANSINTJAN, coördinatie OKO

is geen betrokken partij en wenst geen standpunt in te nemen bij het hierbij gevoegde ontwerp van decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader

Brussel, 7/12/18

AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID:

VOORZITTERS,

AFVAARDIGING VAN HET GO! ONDERWIJS VAN
DE VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VAN DE
VERENIGINGEN VAN DE INRICHTENDE MACHTEN:

Voor het Katholiek Onderwijs Vlaanderen

CHRIS SMIGS

Voor het Overleg Kleine Onderwijs-
verstrekkers (FOPEM, IPCO, Steiner-federatie,
VOOP)

Geert BOURGEOIS,
Minister-president van de Vlaamse
Regering (SectX+C2)

Voor het GO! onderwijs van de Vlaamse
Gemeenschap:

G. GIESSENS

Voor het Onderwijssecretariaat
voor Steden en Gemeenten van de
Vlaamse Gemeenschap:

Bruno SGAERT

Hildegard Schmidt

Hildegard Schmidt

Hilde CREVITS,
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering, Vlaams minister van Onderwijs
(OOC)

Voor het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen:

L. Gypens

LEDEN,

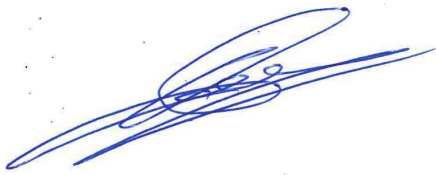
Bart TOMMELEIN,
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering, Vlaams minister van Begroting,
Financiën en Energie

AFVAARDIGING VAN DE REPRESENTATIEVE
VAKORGANISATIES:

Voor de Algemene Centrale der
Openbare Diensten:

J-L BARBERY

Liesbeth HOMANS,
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering, Vlaams minister van
Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen,
Gelijke Kansen en armoedebestrijding

Voor de Federatie van de Christelijke
Syndicaten der Openbare Diensten:

S. Vangoyghem

H. Langen

BIJKOMEND LID,

Philippe MUYTERS,
Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie
en Sport

Voor het Vrij Syndicaat voor het
Openbaar Ambt:

W. ICKENKNECHT

PASCAL CRESSENS

VOORONTWERP VAN DECREET
van 7 december 2018

Voorontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° beroepskwalificatie: de beroepskwalificatie, vermeld in artikel 2, 4°, van het decreet van 30 april 2009;
- 2° competentie: de competentie, vermeld in artikel 2, 6°, van het decreet van 30 april 2009;
- 3° decreet van 30 april 2009: het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur;
- 4° EVC: erkenning van verworven competenties.

Art. 3. §1. In een traject tot erkenning van verworven competenties kan een individu de volgende vier opeenvolgende fases doorlopen:

- 1° identificatie: bewust worden en benoemen van competenties;
- 2° documentatie: zichtbaar maken en staven van competenties door bewijsstukken;
- 3° beoordeling: evalueren van competenties op basis van een formeel referentiekader;
- 4° certificering: formeel erkennen van competenties, op basis van de resultaten van beoordeling van de competenties.

Dit decreet is van toepassing op de beroepskwalificerende EVC-trajecten die de beoordeling en certificering van competenties uit een beroepskwalificatie omvatten.

§2. Dit decreet is niet van toepassing op:

- 1° competentiebeoordelingen in het leerplichtonderwijs;
- 2° instap-, oriëntatie- en vrijstellingsproeven;
- 3° de examens van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap;
- 4° de gelijkwaardigheidserkenningen van buitenlandse studiebewijzen in het secundair onderwijs, in het volwassenenonderwijs en in het hoger onderwijs door de bevoegde dienst van de Vlaamse Regering.

Hoofdstuk 2. Beroepskwalificerende EVC-trajecten

Art. 4. §1. Het referentiekader voor de beoordeling van de competenties van een individu zijn de beroepskwalificaties uit de kwalificatiestructuur.

In het eerste lid wordt verstaan onder kwalificatiestructuur: de kwalificatiestructuur, vermeld in artikel 2, 14°, van het decreet van 30 april 2009.

§2. Het referentiekader, vermeld in paragraaf 1, is de basis voor de opmaak van EVC-standaarden.

Een EVC-standaard geeft aan welke methodes aangewezen zijn om de competenties uit de beroepskwalificaties te beoordelen en bepaalt de randvoorwaarden voor een kwaliteitsvolle beoordeling.

De bevoegde dienst van het Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming coördineert het opstellen van de EVC-standaarden. Daarbij doet hij een beroep op de belanghebbenden.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure voor het erkennen van een EVC-standaard.

Art. 5. §1. Een individu dat zijn competenties wilt laten beoordelen en certificeren, doorloopt een beroepskwalificerend EVC-traject in een geregistreerd EVC-testcentrum. Dat testcentrum biedt het individu de nodige informatie en begeleiding om het EVC-traject te kunnen doorlopen.

§2. Het EVC-testcentrum baseert zich voor de uitwerking van de beoordeling op een door de Vlaamse Gemeenschap erkende EVC-standaard.

§3. Afhankelijk van het resultaat van de beoordeling ontvangt het individu een van de volgende bewijzen:

- 1° een bewijs van beroepskwalificatie: een door de Vlaamse Gemeenschap erkend bewijs dat een individu de competenties uit een erkende beroepskwalificatie heeft behaald. Het bewijs geeft aan om welke beroepskwalificatie het gaat, met inbegrip van de eventuele deelkwalificaties en bevat een verwijzing naar een niveau van het kwalificatieraamwerk, vermeld in artikel 2, 13° van het decreet van 30 april 2009;
- 2° een bewijs van deelkwalificatie: een door de Vlaamse Gemeenschap erkend bewijs dat een individu de competenties uit een erkende deelkwalificatie heeft behaald. Het bewijs geeft aan van welke beroepskwalificatie(s) de deelkwalificatie een deel is;
- 3° een bewijs van competenties: een door de Vlaamse Gemeenschap erkend bewijs dat een individu competentie(s) uit een erkende kwalificatie heeft

verworven. Dit bewijs wordt uitgereikt als het individu niet in aanmerking komt voor een bewijs vermeld in 1° of 2° waarin de betreffende competentie(s) vervat zitten.

In het eerste lid wordt verstaan onder deelkwalificatie: de deelkwalificatie, vermeld in artikel 8 van het decreet van 30 april 2009, als een samenhangend geheel van competenties uit eenzelfde beroepskwalificatie dat uitstroomkansen biedt in een smaller deel van de arbeidsmarkt dan de volledige beroepskwalificatie.

De Vlaamse Regering bepaalt het model van de bewijzen, vermeld in het eerste lid, en de verdere modaliteiten voor de uitreiking ervan.

Hoofdstuk 3. Erkenning van en kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende EVC-trajecten

Art. 6. Een organisatie die als EVC-testcentrum een of meer EVC-trajecten wilt aanbieden, dient daarvoor een erkenningsaanvraag in. Alleen een organisatie die haar kwaliteit op organisatieniveau kan aantonen, kan een aanvraag indienen om de door haar aangeboden trajecten te erkennen.

Een door de Vlaamse gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling, met onderwijsbevoegdheid voor de beroepskwalificaties waarvoor zij EVC-trajecten wilt aanbieden, voldoet aan de voorwaarde vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure voor de erkenningsaanvraag vermeld in het eerste lid. De Vlaamse Regering legt een register aan van EVC-testcentra en de erkende EVC-trajecten die ze aanbieden.

Art. 7. Een geregistreerd EVC-testcentrum laat op de aangeboden EVC-trajecten een kwaliteitstoezicht toe. Enkel de EVC-trajecten die worden beoordeeld als kwaliteitsvol, blijven erkend en geregistreerd en kunnen leiden tot een bewijs als vermeld in artikel 5, §3.

Het kwaliteitstoezicht op EVC-trajecten die aangeboden worden door geregistreerde EVC-testcentra die onderdeel zijn van een door de Vlaamse gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling, gebeurt als volgt:

- 1° voor beroepskwalificaties van niveau 1 tot 4 gelden de bepalingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs;
- 2° voor beroepskwalificaties van niveau 5 tot 8 gelden de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs met betrekking tot het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs.

Het kwaliteitstoezicht op EVC-trajecten die aangeboden worden door geregistreerde EVC-testcentra die geen onderdeel zijn van een door de Vlaamse gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling, gebeurt conform de bepalingen van het decreet van (datum) betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader.

Hoofdstuk 4. Financiële bijdrage van de EVC-kandidaat

Art. 8. Het individu dat zijn competenties wilt laten beoordelen en certificeren, betaalt hiervoor aan het EVC-testcentrum een financiële bijdrage.

De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag van de bijdrage en de verdere modaliteiten. De Vlaamse Regering kan het bedrag verminderen voor specifieke doelgroepen.

Hoofdstuk 5. Wijziging aan het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs

Art. 9. In artikel 63, §3, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt een tweede lid ingevoegd dat luidt als volgt: "De centra voor volwassenenonderwijs die als EVC-testcentrum erkend zijn overeenkomstig artikel 6 van het decreet van ... , betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties, zijn eveneens bevoegd voor het afnemen van evaluaties van personen die geen lessen gevolgd hebben in het centrum in kwestie, voor opleidingen die leiden naar een bewijs van een erkende beroepskwalificatie.".

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 64.930/1
van 4 februari 2019

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap
‘betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van
verworven competenties’

Op 10 december 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Onderwijs verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap ‘betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 24 januari 2019. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Wouter PAS, staatsraden, Johan PUT, assessor, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Barbara SPEYBROUCK, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 4 februari 2019.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe een gemeenschappelijk kader vast te leggen voor de erkenning van verworven competenties (EVC), zodat een beroepskwalificatie of een deel ervan kan worden behaald. Het voorontwerp regelt de beoordeling en de certificering van de verworven competenties (binnen verschillende beleidsdomeinen) door een EVC-testcentrum via beroepskwalificerende EVC-trajecten die zowel binnen als buiten onderwijsinstellingen kunnen worden aangeboden. Voor het beoordelen en certificeren van de verworven competenties vormt de Vlaamse Kwalificatiestructuur (VKS), zijnde de beroepskwalificaties en de acht daarin te onderscheiden kwalificatieniveaus zoals opgenomen in het decreet van 30 april 2009 ‘betreffende de kwalificatiestructuur’, het referentiekader.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 6

3. Volgens artikel 6, eerste lid, van het voorontwerp kan alleen een organisatie “*die haar kwaliteit op organisatieniveau*” kan aantonen, een aanvraag indienen om de door haar aangeboden EVC-trajecten te laten erkennen.

In het tweede lid wordt bepaald dat door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstellingen, met onderwijsbevoegdheid voor de beroepskwalificaties waarvoor zij EVC-trajecten willen aanbieden, voldoen aan de voorwaarde van “*kwaliteitsvolle organisatie*”.

In de memorie van toelichting bij artikel 6 wordt toegelicht dat voor EVC-trajecten, georganiseerd door EVC-testcentra buiten het onderwijs, de bepalingen van het voorontwerp van decreet ‘betreffende kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader’ gelden.²

Omwille van de rechtszekerheid is het raadzaam ook ten aanzien van de erkenningsaanvraag in de tekst van artikel 6 van het voorontwerp uitdrukkelijk naar het

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Zie adviesaanvraag 64.931/1 bij de Raad van State, afdeling Wetgeving, over een voorontwerp van decreet ‘betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader’.

genoemde ontworpen decreet te verwijzen, zoals, voor wat betreft het kwaliteitstoezicht op de aangeboden EVC-trajecten, ook het geval is in artikel 7, derde lid, van het voorontwerp.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Annemie GOOSSENS

Marnix VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° beroepskwalificatie: de beroepskwalificatie, vermeld in artikel 2, 4°, van het decreet van 30 april 2009;
- 2° competentie: de competentie, vermeld in artikel 2, 6°, van het decreet van 30 april 2009;
- 3° decreet van 30 april 2009: het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur;
- 4° EVC: erkenning van verworven competenties.

Art. 3. §1. In een traject tot erkenning van verworven competenties kan een individu de volgende vier opeenvolgende fases doorlopen:

- 1° identificatie: bewust worden en benoemen van competenties;
- 2° documentatie: zichtbaar maken en staven van competenties door bewijsstukken;
- 3° beoordeling: evalueren van competenties op basis van een formeel referentiekader;
- 4° certificering: formeel erkennen van competenties, op basis van de resultaten van beoordeling van de competenties.

Dit decreet is van toepassing op de beroepskwalificerende EVC-trajecten die de beoordeling en certificering van competenties uit een beroepskwalificatie omvatten.

§2. Dit decreet is niet van toepassing op:

- 1° competentiebeoordelingen in het leerplichtonderwijs;
- 2° instap-, oriëntatie- en vrijstellingsproeven;
- 3° de examens van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap;
- 4° de gelijkwaardigheidserkenningen van buitenlandse studiebewijzen in het secundair onderwijs, in het volwassenenonderwijs en in het hoger onderwijs door de bevoegde dienst van de Vlaamse Regering.

Hoofdstuk 2. Beroepskwalificerende EVC-trajecten

Art. 4. §1. Het referentiekader voor de beoordeling van de competenties van een individu zijn de beroepskwalificaties uit de kwalificatiestructuur.

In het eerste lid wordt verstaan onder kwalificatiestructuur: de kwalificatiestructuur, vermeld in artikel 2, 14°, van het decreet van 30 april 2009.

§2. Het referentiekader, vermeld in paragraaf 1, is de basis voor de opmaak van EVC-standaarden.

Een EVC-standaard geeft aan welke methodes aangewezen zijn om de competenties uit de beroepskwalificaties te beoordelen en bepaalt de randvoorwaarden voor een kwaliteitsvolle beoordeling.

De bevoegde dienst van het Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming coördineert het opstellen van de EVC-standaarden. Daarbij doet hij een beroep op de belanghebbenden.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure voor het erkennen van een EVC-standaard.

Art. 5. §1. Een individu dat zijn competenties wil laten beoordelen en certificeren, doorloopt een beroepskwalificerend EVC-traject in een geregistreerd EVC-testcentrum. Dat testcentrum biedt het individu de nodige informatie en begeleiding om het EVC-traject te kunnen doorlopen.

§2. Het EVC-testcentrum baseert zich voor de uitwerking van de beoordeling op een door de Vlaamse Gemeenschap erkende EVC-standaard.

§3. Afhankelijk van het resultaat van de beoordeling ontvangt het individu een van de volgende bewijzen:

- 1° een bewijs van beroepskwalificatie: een door de Vlaamse Gemeenschap erkend bewijs dat een individu de competenties uit een erkende beroepskwalificatie heeft behaald. Het bewijs geeft aan om welke beroepskwalificatie het gaat, met inbegrip van de eventuele deelkwalificaties en bevat een verwijzing naar een niveau van het kwalificatieraamwerk, vermeld in artikel 2, 13°, van het decreet van 30 april 2009;
- 2° een bewijs van deelkwalificatie: een door de Vlaamse Gemeenschap erkend bewijs dat een individu de competenties uit een erkende deelkwalificatie heeft behaald. Het bewijs geeft aan van welke beroepskwalificatie(s) de deelkwalificatie een deel is;
- 3° een bewijs van competenties: een door de Vlaamse Gemeenschap erkend bewijs dat een individu competentie(s) uit een erkende kwalificatie heeft verworven. Dit bewijs wordt uitgereikt als het individu niet in aanmerking komt voor een bewijs, vermeld in punt 1° of 2°, waarin de betreffende competentie(s) vervat zitten.

In het eerste lid wordt verstaan onder deelkwalificatie: de deelkwalificatie, vermeld in artikel 8 van het decreet van 30 april 2009, als een samenhangend geheel van competenties uit eenzelfde beroepskwalificatie dat uitstroomkansen biedt in een smaller deel van de arbeidsmarkt dan de volledige beroepskwalificatie.

De Vlaamse Regering bepaalt het model van de bewijzen, vermeld in het eerste lid, en de verdere modaliteiten voor de uitreiking ervan.

Hoofdstuk 3. Erkenning van en kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende EVC-trajecten

Art. 6. Een organisatie die als EVC-testcentrum een of meer EVC-trajecten wil aanbieden, dient daarvoor een erkenningsaanvraag in. Alleen een organisatie die haar kwaliteit op organisatieniveau kan aantonen, kan een aanvraag indienen om de door haar aangeboden trajecten te erkennen.

Een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling, met onderwijsbevoegdheid voor de beroepskwalificaties waar-

voor zij EVC-trajecten wil aanbieden, voldoet aan de voorwaarde, vermeld in het eerste lid.

Voor een organisatie die geen onderdeel is van een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling gelden de voorwaarden zoals bepaald in het decreet van [...] betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure voor de erkenningsaanvraag, vermeld in het eerste lid. De Vlaamse Regering legt een register aan van EVC-testcentra en de erkende EVC-trajecten die ze aanbieden.

Art. 7. Een geregistreerd EVC-testcentrum laat op de aangeboden EVC-trajecten een kwaliteitstoezicht toe. Enkel de EVC-trajecten die worden beoordeeld als kwaliteitsvol, blijven erkend en geregistreerd en kunnen leiden tot een bewijs als vermeld in artikel 5, §3.

Het kwaliteitstoezicht op EVC-trajecten die aangeboden worden door geregistreerde EVC-testcentra die onderdeel zijn van een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling, gebeurt als volgt:

- 1° voor beroepskwalificaties van niveau 1 tot en met 4 gelden de bepalingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs;
- 2° voor beroepskwalificaties van niveau 5 tot en met 8 gelden de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs met betrekking tot het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs.

Het kwaliteitstoezicht op EVC-trajecten die aangeboden worden door geregistreerde EVC-testcentra die geen onderdeel zijn van een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling, gebeurt conform de bepalingen van het decreet van [...] betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader.

Hoofdstuk 4. Financiële bijdrage van de EVC-kandidaat

Art. 8. Het individu dat zijn competenties wil laten beoordelen en certificeren, betaalt hiervoor aan het EVC-testcentrum een financiële bijdrage.

De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag van de bijdrage en de verdere modaliteiten. De Vlaamse Regering kan het bedrag verminderen voor specifieke doelgroepen.

Hoofdstuk 5. Wijziging aan het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs

Art. 9. In artikel 63, §3, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt een tweede lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De centra voor volwassenenonderwijs die als EVC-testcentrum erkend zijn overeenkomstig artikel 6 van het decreet van [...] betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties, zijn eveneens bevoegd voor het afnemen van evaluaties van personen die geen lessen gevolgd hebben in het centrum in kwestie, voor opleidingen die leiden naar een bewijs van een erkende beroepskwalificatie.”.

Brussel, 8 februari 2019.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

BIJLAGE
bij de memorie van toelichting:
REGULERINGSIMPACTANALYSE

Reguleringsimpactanalyse voor het voortontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid inzake de erkenning van verworven competenties

Gebruik de RIA-leidraad en de RIA-checklist om deze RIA in te vullen.

1 Gegevens van het advies

1.1 Gegevens van de regelgeving

nummer taal- en wetgevingstechnisch advies	<Vul hier de gewenste informatie in>
bevoegde minister(s) van de regelgeving	Minister van Onderwijs Hilde Crevits, minister van Werk Philippe Muyters
RIA	Ja
JoKER	Ja, geïntegreerd in de RIA
Armoedetoets	Ja, geïntegreerd in de RIA
toets lokale besturen	Ja, geïntegreerd in de RIA
link naar de regelgevingsagenda	De regelgevingsagenda bij de beleidsbrief onderwijs 2017-2018. OD1.9 Een vlotte doorstroom van het onderwijs naar de arbeidsmarkt realiseren 1.9.4. Competenties verworven in niet-formele en informele contexten erkennen

1.2 Gegevens van de aanvrager

e-mailadres	nathalie.druine@ond.vlaanderen.be
organisatie	Vlaamse Overheid
beleidsdomein	Departement Onderwijs en Vorming
entiteit	Afdeling Horizontaal Beleid

2 Titel en fase

Fase 3 Goedkeuring – Stap 14: Eerste principiële goedkeuring

Inwinnen van adviezen (Wetgevingsadvies, Advies IF)

3 Samenvatting

Conform de conceptnota EVC van 17/07/2015 (Nota van de Vlaamse Regering over een geïntegreerd beleid voor erkenning van competenties - EVC) is via het ontwerpdecreet een breed gemeenschappelijk kader vastgelegd voor de erkenning van verworven competenties (EVC). Het is de bedoeling hiermee EVC te stimuleren en een antwoord te bieden op het huidige versnipperde EVC-beleid.

De algemene doelstelling is dat de Vlaamse Regering sterker zal inzetten op het waarderen van competenties en talenten van mensen los van waar deze zijn verworven, door het zichtbaar maken, beoordelen en certificeren van verworven competenties en het voeren van een geïntegreerd EVC-beleid dat gedragen is door en van toepassing is voor alle relevante beleidsdomeinen.

Concrete doelstellingen van het voorliggend ontwerpdecreet zijn:

1. Verminderen van de versnippering tussen de beleidsdomeinen met betrekking tot EVC door het creëren van een uniform en transparant kader voor EVC zodat (potentiële) gebruikers beter en in groter aantal hun weg vinden naar EVC.
2. Verhogen van de maatschappelijke impact van EVC door de koppeling aan de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS) - en bijgevolg aan het Europese kwalificatiekader EQF- waardoor meer (potentiële) gebruikers hun competenties zullen laten valideren
3. Verhogen van de maatschappelijke impact door kwaliteitsvolle EVC-testcentra de mogelijkheid te bieden om bewijzen af te leveren die gelijkwaardig zijn aan bewijzen uitgereikt na onderwijs en opleiding.
4. Vermijden dat reeds verworven competenties niet gevalideerd worden of opnieuw moeten worden opgenomen in een opleiding door in EVC ook de mogelijkheid te creëren tot het afleveren van 'delen van kwalificaties'.

Een eerste optie is geen initiatief nemen voor het creëren van een uniform en transparant kader rond EVC, waardoor de versnippering en het geringe maatschappelijke effect voor burgers blijven bestaan. Niet ingrijpen is niet wenselijk als we onze doelstellingen willen realiseren.

In het voorontwerp van decreet wordt een brede definitie van EVC verankerd, m.n. de vier fasen van herkennen tot erkennen van competenties: identificeren, documenteren, beoordelen en certificeren. Daarnaast is in de tweede, weerhouden optie gekozen om een aantal principes m.b.t. de twee laatste fasen van EVC (beoordeling en certificering) generiek te verankeren:

EVC-testcentra baseren zich voor de beoordeling van competenties op **EVC-standaarden** die bepalen welke assessmentmethoden aangewezen zijn om de competenties uit de BK te beoordelen. Een individu dat aantoonst over de competenties te beschikken, ontvangt van het EVC-testcentrum een **bewijs van beroepskwalificatie, een bewijs van deelkwalificatie of een bewijs van competenties**.

In tegenstelling tot het voorontwerp van decreet betreffende kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader (GKK), is voorliggend voorontwerp van decreet EVC van toepassing op **beroepskwalificerende trajecten** zowel binnen als buiten onderwijs d.w.z. zowel

aangeboden door testcentra die onderdeel zijn van een door de Vlaamse gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling als door testcentra (binnen publieke of private aanbieders) die dat niet zijn.

Om bewijzen te kunnen afleveren via erkende EVC-trajecten, moet een **EVC-testcentrum** een erkenningsaanvraag indienen en hiertoe zijn kwaliteit op organisatieniveau aantonen. Voor de EVC-trajecten buiten Onderwijs (dus binnen Werk of een ander domein) gelden hier de bepalingen van het voorontwerp van decreet betreffende kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader (GKK) dat momenteel ook in ontwikkeling is. Desgevallend kunnen bijkomende criteria van macrodoelmatigheid worden geformuleerd. Indien positief worden het EVC-testcentrum en de aangeboden EVC-trajecten geregistreerd. Om blijvend bewijzen te kunnen afleveren moet het testcentrum bovendien een gunstig resultaat behalen bij het kwaliteitstoezicht op de door hem aangeboden EVC-trajecten.

Het extern kwaliteitstoezicht op EVC-trajecten die worden aangeboden binnen onderwijs (met dus met een testcentrum binnen een onderwijsinstelling) gebeurt:

- voor niveau 1-4 volgens de bepalingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende kwaliteit van onderwijs.
- voor niveau 5-8 volgens de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs m.b.t. het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie.

Het extern kwaliteitstoezicht op EVC-trajecten buiten Onderwijs (dus binnen Werk of een ander domein) zal gebeuren volgens de bepalingen van het voorontwerp van decreet betreffende kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader (GKK) dat momenteel ook in ontwikkeling is.

Op deze manier hebben we een kader dat voor de betrokken beleidsdomeinen een gemeenschappelijke basis biedt voor het beoordelen en certificeren van competenties. Vertrekkend van dit kader, kunnen beleidsdomeinen eventueel eigen organisatie- en financieringsmodellen ontwikkelen.

Het decreet komt in de eerste plaats vooral tegemoet aan de noden van volwassenen met duidelijke vragen naar (leer)loopbaan(her)oriëntatie. Kinderen en leerplichtige jongeren vallen niet onder de doelgroep omdat competentieontwikkeling (en -beoordeling) bij hen spontaan en/of binnen de schoolcontext verloopt. Leerplichtige leerlingen kunnen deelnemen aan EVC-trajecten maar niet om op deze manier te voldoen aan de leerplicht. Jongeren die de school vroegtijdig verlaten hebben en veel competenties hebben verworven die nuttig zijn in het kader van een beroep, kunnen toegeleid worden naar EVC. Het voorontwerp van decreet EVC kan deze jongeren kansen bieden om de draad terug op te nemen (en na EVC alsnog een beroepskwalificatie of deel daarvan behalen). Ook voor bedrijven wordt dan duidelijker dat sommige jongeren al over heel wat competenties beschikken, zij kunnen hun loopbaanbeleid daarop aanpassen.

De derde optie bestond erin om nog niet te reguleren maar te sensibiliseren via het voeren van een breed EVC-beleid in de diverse beleidsdomeinen. Dit houdt in het nastreven van consensus en transparantie via onderlinge afspraken tussen de beleidsdomeinen, alsook het stimuleren van het gebruik van de VKS als referentiekader en van EVC-standaarden via *good practices* en het aanmoedigen van vrijwillige registratie van organisaties en instellingen die als EVC-testcentrum willen fungeren. Deze optie is niet weerhouden als enige maatregel, maar zal wel verder worden uitgewerkt in combinatie met de gekozen optie. Het invoeren van een algemeen kader via wetgeving (voorontwerp van decreet EVC) is immers maar haalbaar indien het ook past in een breed gedragen, geïntegreerd beleid.

Een laatste, niet gekozen, optie was om voor de vier fasen van EVC een aantal generieke principes in regelgeving te vatten.

Uitvoeringsbesluit(en):

- Procedure erkenning EVC-standaarden

- Model vastleggen bewijs van competenties, bewijs van deelkwalificatie (of verwijzen naar bestaande modellen) en bepalen van de modaliteiten uitreiking van de bewijzen
- Procedure bepalen voor erkenningsaanvraag EVC-trajecten; procedure bepalen voor de beoordeling van de ingediende aanvraagdossiers
- Modaliteiten bepalen voor register van EVC-testcentra, voor de opname van de EVC-testcentra in het register en voor de intrekking van de registratie.

4 Probleembeschrijving

EVC of het erkennen van verworven competenties is een praktijk die al in de jaren '80 in verschillende landen opgang maakte. Recent wint ze tegen de achtergrond van het competentie- en talentdenken opnieuw aan belang, ook in Vlaanderen. Het in kaart brengen, bekrachtigen en erkennen van competenties moet ertoe bijdragen dat:

- burgers meer inzicht krijgen in hun competenties; sterker staan om loopbaantransities te maken (naar werknemerschap, naar ondernemerschap); vlot in verkorte leerpaden kunnen instappen (stimulans voor levenslang leren) en leerladders kunnen beklimmen
- bedrijven (sneller) zicht krijgen op de competenties van kandidaten in functie van aanwerving en HR-beleid en garanties hebben dat deze competenties kwaliteitsvol beoordeeld zijn
- er naast de klassieke weg van diploma's bij tewerkstelling in overheidsdiensten ook een opening komt naar andere opties
- er een bijkomend perspectief wordt geboden voor de problematiek van de knelpuntberoepen, van de (mis)match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, van migratie, technologische evoluties, robotisering, digitalisering,

Eind 2012 vaardigde de Raad van de Europese Unie een aanbeveling uit over het valideren van niet-formeel en informeel leren¹. Hierin spraken de lidstaten af dat zij tegen 2018 nationale regelingen zullen treffen m.b.t. EVC waardoor mensen hun competenties kunnen laten valideren en hiervoor een kwalificatie (of een deel ervan) kunnen verwerven. De Europese aanbeveling over EVC formuleert m.a.w. als doelstelling dat elke lidstaat beschikt over een EVC-beleid tegen 2018.

In Vlaanderen is de aandacht voor EVC reeds meer dan een decennium in diverse beleidsdomeinen decretaal verankerd. Er zijn waardevolle initiatieven van EVC ontwikkeld, al zijn die relatief onafhankelijk van elkaar ontstaan. De EVC-procedures en -praktijken verlopen gescheiden van elkaar, elk op basis van eigen regelgeving zoals de voorbeelden hieronder aantonen.

- In 2004 keurde de Vlaamse regering het 'Decreet over het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid'² goed. Hiermee werd een individueel recht gecreëerd om competenties verbonden aan een beroep te laten beoordelen en certificeren met een ervaringsbewijs. De erkende testcentra hebben de opdracht kandidaten te begeleiden en te beoordelen aan de hand van standaarden uitgewerkt door de sectorale sociale partners. Via het voorontwerp van decreet houdende het Vlaams opleidingsverlof en houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Werk en Sociale Economie zullen de ervaringsbewijzen gecontinueerd worden onder de bevoegdheid van VDAB.

¹ European Union (2012), Council recommendation of 20 December 2012 on the validation of non-formal and informal learning (2012/C 398/01)

² Decreet betreffende het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid (30 april 2004).

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13552>

- In het decreet over de flexibilisering van het hoger onderwijs³ van 2004 (intussen codex hoger onderwijs) is opgenomen dat een student een bekwaamheidsbewijs kan verwerven na een onderzoek van de competenties en/of van de eerder verworven kwalificaties. Via dit bekwaamheidsbewijs kan een student vrijstellingen verkrijgen of een diploma.
- Het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs⁴ bepaalt met betrekking tot EVC dat de centra het beoordelen of certificeren van verworven competenties tot opdracht hebben. Het gaat hier zowel om de Centra voor Basiseducatie (CBE) als de Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO).
- Vergelijkbaar met de EVC- en EVK-procedures in hoger en volwassenenonderwijs, zijn er ook binnen de VDAB-opleidingen en de opleidingen van de Syntra procedures gangbaar om cursisten met (eerder/elders verworven competenties) vrijstellingen te geven.
- In het sociaal-cultureel jeugd- en volwassenenwerk en de brede cultuur- en jeugdsector is er vooral ervaring met het zichtbaar maken en valoriseren van competenties die jongeren en volwassen er hebben opgedaan, het zgn. herkennen van competenties. Een aantal portfolio-instrumenten, zoals OSCAR⁵ en C-stick⁶ geven vrijwilligers inzicht in de competenties die ze verworven hebben tijdens het volgen van vormingen of het opnemen van vrijwilligersfuncties en –taken. Vaak was projectfinanciering o.m. via ESF of Europese projecten ook in deze sectoren de stimulans om instrumenten te ontwikkelen. Mytalent@work⁷ bijv. is een (zelf)evaluatie-instrument dat jongeren en werkgevers inzicht geeft in de competenties die tijdens vakantiejobs zijn verworven. Ook op regionaal of lokaal niveau zijn instrumenten ontwikkeld die soms verder willen gaan dan het in kaart brengen van competenties. ComPas⁸, het Competentiepaspoort ontwikkeld op initiatief van stad Antwerpen is daar een voorbeeld van.
- Er is ook regelgeving met betrekking tot EVC in de sportsector. Competenties van een sportbegeleider kunnen door de Vlaamse Trainersschool (VTS) erkend worden via een EVC-procedure. Dit kan resulteren in een gedeeltelijke of volledige vrijstelling van een opleiding en uitzonderlijk kan ook een bewijs van bekwaamheid dat gelijkgeschakeld is met een diploma van de VTS behaald worden⁹.
- De welzijnssector heeft geen regelgeving met betrekking tot het erkennen van competenties maar vindt het wel belangrijk om aandacht te besteden aan EVC om tegemoet te kunnen komen aan de groeiende behoeften in de zorgsector. Samen met onderwijs werd meegewerkt aan een aantal EVC-trajecten in de kinderopvang en zorgsector.

Het resultaat is een gebrek aan coördinatie en coherentie tussen de beleidsdomeinen met een terminologische spraakverwarring en een versnipperd EVC-landschap als gevolg. Het is niet evident dit ook kwantitatief aan te tonen. Het onderzoek naar EVC staat nog in de kinderschoenen. Cijfergegevens over deelname en impact zijn slechts beperkt beschikbaar.

³ Decreet betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen (30 april 2004).

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13528>

⁴ Decreet betreffende het volwassenenonderwijs (15 juni 2007). Zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13914>

⁵ Zie <https://www.oscaronline.be/>

⁶ Zie <https://www.jes.be/C-Stick/>

⁷ Zie <http://mytalentatwork.herokuapp.com/over>

⁸ Zie <https://www.antwerpen.be/nl/info/53fc6c78afa8a7ad748b458d/compas>

⁹ Zie https://www.sport.vlaanderen/media/4756/1706_evc-evkgids.pdf

- De Vlaamse Trainersschool krijgt veel informatieve vragen m.b.t. de EVC-procedure. Het aantal kwalificaties verworven via EVC en EVK blijft evenwel vrij beperkt. Tussen 2010 en 2016 ging het om 25 VTS-kwalificaties via EVC en 78 via EVK (op een totaal van 61 048)¹⁰.
- Tussen 2006 en begin 2013 werden 4232 ervaringsbewijzen uitgereikt¹¹, dat zijn er jaarlijks een 800-tal. De ervaringsbewijzen die tegemoet komen aan een vraag vanuit de arbeidsmarkt deden het erg goed, andere wat minder. In het laatste publiek beschikbare jaarrapport Ervaringsbewijs van 2015¹² (p. 28, p. 30) worden vergelijkbare conclusies getrokken: sinds de start in 2006 tot eind 2015 werden in totaal 7046 ervaringsbewijzen uitgereikt, waarvan 865 in 2015. "Ondanks het feit dat het aantal uitgereikte ervaringsbewijzen doorheen de jaren op peil bleef en zelfs steeg, is het bereik in aan tal koppen vrij beperkt gebleven." Bepaalde sectoren zoals de social profit waar bijv. het kwalificatiebewijs voor begeleider in de buitenschoolse kinderopvang een voorwaarde voor tewerkstelling is, doen het goed. In andere sectoren vonden werkzoekenden vaak geen tewerkstelling na het behalen van het ervaringsbewijs.
- Aansluitend hierbij onderzocht IDEA Consult in 2013¹³ EVC vanuit een bedrijfsperspectief. Dit leidde tot de conclusie dat EVC dit geen prioritaire doelstelling is van bedrijven (p. 62). "Het erkennen van de competenties van eigen werknemers leeft nauwelijks binnen ondernemingen, het ervaringsbewijs is amper gekend als EVC-tool en bedrijven die het instrument kennen, maken er nauwelijks gebruik van. De interesse die werd getoond, betrof vooral de gereguleerde beroepen, waarvoor een formele erkenning vereist is. Regelgeving blijkt een belangrijke stimulans om mee te stappen in het EVC-verhaal. Dat verklaart grotendeels waarom sommige sectoren en bedrijven vragende partij zijn voor een sterker uitgebouwd EVC-beleid, terwijl andere sectoren en bedrijven eerder geneigd zijn het stelsel af te bouwen."
- De eerste vijfjaarlijkse evaluatie van de EVC-, EVK- en vrijstellingsprocedures aan de associaties, hogescholen en universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap gebeurde in 2010¹⁴. De auteurs concludeerden dat het EVC-systeem nog niet zijn volle maturiteit heeft bereikt, zowel inhoudelijk als naar bereik. EVC wordt vooral binnen bepaalde studiegebieden in het professioneel HO toegepast en veel minder in het academisch onderwijs. De cijfers toonden aan dat het aantal kandidaten dat zich aandient voor een EVC-procedure relatief beperkt is. Zo ging het in 2007-2008 om een 400-tal dossiers over alle associaties heen, een daling ten opzichte van de jaren ervoor, waarvan er maar 304 effectief leidden tot een bewijs van bekwaamheid. Uit een tweede evaluatie in 2016¹⁵, blijkt dat de in de eerste rapporteringen geformuleerde knelpunten nog steeds aan de orde zijn:
 - o beperkt bereik – zelfs een sterke daling van het aantal EVC-dossiers;
 - o nood aan verdere ontwikkeling van valide kwaliteitsvolle instrumenten in diverse domeinen;
 - o de transfereerbaarheid van de bewijzen van bekwaamheid: in de praktijk blijkt dat door een gegroeid vertrouwen in elkaars procedures/instrumentaria dit doorgaans geen probleem stelt;
 - o de decretaal gescheiden procedures EVC (standaard competentie) – EVK (standaard opleidingsonderdeel), terwijl in de praktijk er een sterke inhoudelijke samenhang is waarbij ook

¹⁰ Zie <http://docs.vlaamsparlament.be/pfile?id=1236809>

¹¹ Departement Werk en Sociale Economie in samenwerking met het Subsidieagentschap Werk en Sociale Economie en het ESF-agentschap. (2013). *Jaarrapport ervaringsbewijs*.

¹² Departement Werk en Sociale Economie in samenwerking met het Subsidieagentschap Werk en Sociale Economie en het ESF-agentschap. (2015). *Jaarrapport ervaringsbewijs*. Zie

<https://www.werk.be/sites/default/files/rapporten/jaarrapport-ervaringsbewijs-2015.pdf>

¹³ Zie:

https://www.werk.be/sites/default/files/rapporten/volledig_onderzoeksrapport_etc_vanuit_bedrijfsperspectief.pdf

¹⁴ Departement Onderwijs en Vorming. Afdeling Hoger Onderwijs (2010). *Evaluatie van de EVC-, EVK- en vrijstellingsprocedures aan de associaties, hogescholen en universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap*.

¹⁵ Evaluatie van de EVC-, EVK- en vrijstellingsprocedures aan de associaties, hogescholen en universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. (2016). Departement Onderwijs en Vorming - Afdeling Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs December, zie:

https://onderwijs.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/Rapport2016_EVC_EVK_vrijstellingen.pdf

- het EVC assessment gebeurt in de context van een bepaald opleidingsonderdeel met het oog op vrijstellingen;
 - o vraag blijft of EVC hoger onderwijs specifiek moet blijven.
- De evaluatie / studieopdracht van EVC in het volwassenenonderwijs¹⁶ toont aan dat ook hier het aantal EVC-kandidaten beperkt bleef, weliswaar met een concentratie in het hoger beroepsonderwijs. Precieze cijfers biedt het rapport niet, het is gebaseerd op een kwalitatieve onderzoeksmethodologie.

Uit deze studies en vergelijking met buitenlands onderzoek, mogen we concluderen dat EVC in Vlaanderen niet het verwachte potentieel bereikt. Geïnteresseerde kandidaten vinden blijkbaar moeilijk hun weg en het civiel effect is beperkt. Werkgevers denken nog te veel in termen van diploma's ondanks het feit dat hun vacatures niet ingevuld raken. Onderwijsinstellingen hebben moeite met het aanvaarden van competenties die niet in formele onderwijscontexten zijn verworven. EVC in Vlaanderen is (te) weinig zichtbaar en de maatschappelijke impact is beperkt in vergelijking met sommige andere Europese landen. Er is met andere woorden sprake van een onderwaardering en onderbenutting van competenties, verworven via non-formeel en informeel leren in de samenleving, in het onderwijs en op de arbeidsmarkt. Bijgevolg is er nood aan een geïntegreerd EVC-beleid dat gedragen wordt door en van toepassing is op alle relevante beleidsdomeinen.

5 Beleidsdoelstelling

De algemene doelstelling is dat de Vlaamse Regering sterker zal inzetten op het waarderen van competenties en talenten van mensen, los van waar deze zijn verworven en dit door het voeren van een geïntegreerd EVC-beleid gericht op het zichtbaar maken, beoordelen en certificeren van verworven competenties.

In de conceptnota EVC (Vlaamse Regering, 2015, p.4-5)¹⁷ zijn de passages uit het regeerakkoord en de diverse beleidsnota's die naar EVC verwijzen exhaustief opgenomen.

Concrete doelstellingen zijn:

1. Het verminderen van de versnippering tussen de beleidsdomeinen met betrekking tot EVC door het creëren van een **uniform en transparant kader voor EVC** zodat (potentiële) gebruikers beter en in groter aantal hun weg vinden naar EVC.
2. Het verhogen van de maatschappelijke impact van EVC door de **koppeling aan de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS)** - en bijgevolg aan het Europese kwalificatiekader EQF- waardoor meer (potentiële) gebruikers hun competenties zullen laten valideren
3. Het verhogen van de maatschappelijke impact door **geregistreerde EVC-testcentra** de mogelijkheid te bieden erkende **bewijzen af te leveren** waardoor meer (potentiële) afnemers EVC-bewijzen zullen aanvaarden en meer (potentiële) gebruikers hun competenties zullen laten valideren.
4. Vermijden dat reeds verworven competenties niet gevalideerd worden of opnieuw moeten worden opgenomen in een opleiding door in EVC ook de mogelijkheid te creëren tot het **afleveren van 'delen van kwalificaties'**.

Het voorliggend voorontwerp van decreet (dat de concrete doelstellingen beoogt) vormt het kader op basis waarvan de verschillende beleidsdomeinen hun EVC-beleid vorm kunnen geven.

¹⁶ Vanhoren, I., Vandeweghe, B. en Van den Wijngaerde, L. (2011). *EVC in het volwassenenonderwijs: een probleemverkennde studie in opdracht van de Vlaamse Overheid. Idea Consult en KHLeuven*

¹⁷ De viceminister-president. Vlaams minister van onderwijs. De Vlaamse minister van werk, economie, innovatie en sport. (2015). Nota aan de Vlaamse Regering. Conceptnota 'Geïntegreerd beleid voor erkenning van competenties (EVC)'

In het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan (Samenvatting p. 17)¹⁸ is ook een doelstelling opgenomen die verband houdt met het voorliggende ontwerp van decreet, met name: 'kwaliteiten en competenties valideren'. "Niet alle leerloopbanen verlopen even gemakkelijk. De Vlaamse overheid wil het mogelijk maken dat jongeren toch hun verworven kwaliteiten en talenten ten volle kunnen inzetten op de arbeidsmarkt. Projecten met flexibele leerwegen, kwalificatiebewijzen en de erkenning of validatie van verworven competenties opgedaan in en buiten het onderwijs kunnen de doorstroom vergemakkelijken". Drie operationele doelstellingen zijn geformuleerd, één ervan is verbonden met voorliggend dossier. "5.3.2. Kwalificatiebewijzen en delen van kwalificaties, inclusief EVC (erkennen van verworven competenties). Flexibele trajecten in het onderwijs (zowel leerplicht als hoger) zijn nu reeds mogelijk. Jongeren die zonder kwalificatie het onderwijs hebben verlaten en de draad weer willen opnemen (via bijv. deeltijds onderwijs, volwassenenonderwijs, beroepsopleidingen ...) zouden voor de competenties die ze succesvol hebben verworven een studiebewijs moeten kunnen krijgen of (na een EVC-assessment) een bewijs van competenties." (p. 11/12)¹⁹ Voorstellen hiervoor worden gedaan in het kader van het werken aan een geïntegreerd EVC-beleid. Hiermee is duidelijk dat wat uitgewerkt wordt in voorliggend ontwerp van decreet als algemeen kader ook relevant is voor jongeren – meer bepaald voor jongeren die het leerplichtonderwijs hebben verlaten (cf. infra).

6 Opties

→ Nuloptie: voorzetting van een bestaande toestand

Geen initiatieven voor het creëren van een uniform en transparant kader rond EVC; geen interventies die de maatschappelijke impact voor de burger vergroten, die de kwaliteit bevorderen van de beoordeling van competenties of die rekening houden met delen van beroepskwalificaties.

De verschillende beleidsdomeinen hebben een eigen EVC-aanpak van de verschillende fasen gaande van identificatie, documentatie over beoordeling en certificering van competenties. Er is geen uniforme definitie noch transparant kader en er is geen koppeling met de (beroeps)kwalificaties uit de Vlaamse kwalificatiestructuur. Een recent overzicht van huidige EVC-initiatieven in de diverse beleidsdomeinen is ook opgenomen in Country report Belgium-Flanders. (2016). Update to the European inventory on validation of non-formal and informal learning²⁰. Momenteel bereiken we met deze initiatieven al tal van burgers. Maar tegelijk zijn deze initiatieven vaak geïsoleerd van mekaar uitgewerkt en ingezet waardoor er ook nog veel onderbenut potentieel is. Voor het documenteren en beoordelen van de competenties zijn er verschillende referentiekaders in voege. Er is meestal nog geen koppeling met de VKS en er zijn ook amper afspraken gemaakt om met gemeenschappelijke standaarden te werken. Het kwaliteitstoezicht is beperkt. Als er al aparte competenties of delen van kwalificaties worden gevalideerd, dan is er meestal geen link met de volledige beroepskwalificatie.

→ Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie

Decretale verankering van een aantal generieke principes m.b.t. EVC voor de fases van beoordeling en certificering, waaronder koppeling aan de VKS (beroepskwalificaties) en het werken met EVC-standaarden; registratie van organisaties als EVC-testcentra die voor verworven competenties beroepskwalificatiebewijzen (of delen daarvan) mogen afleveren en het vastleggen van het kwaliteitstoezicht op de trajecten die deze EVC-testcentra aanbieden.

Het voorontwerp van decreet hanteert een brede definitie van EVC (cf. 4 fasen van herkennen tot erkennen), maar de focus van de regelgeving ligt op de laatste twee kwalificerende fasen, m.n. het beoordelen en certificeren van competenties door EVC-testcentra. Het toepassingsgebied is beperkt tot de beroepskwalificaties, d.w.z. de beroepskwalificerende EVC-trajecten aangeboden zowel binnen als buiten onderwijs (zowel door testcentra die onderdeel zijn van een door de Vlaamse gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde

¹⁸ Zie: "http://jkp.vlaanderen/assets/downloads/JKP_samenvatting_digitale_versie.pdf"

¹⁹ Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan 2015-2019. Onderwijs 1.

²⁰ https://cumulus.cedefop.europa.eu/files/vetelib/2016/2016_validate_BE_NL.pdf

onderwijsinstelling als door testcentra die dat niet zijn). Voor het beoordelen en certificeren zijn de beroepskwalificaties uit de VKS het referentie- en meetkader (via de EVC-standaarden).

De keuze is gemaakt om in dit voorontwerp van decreet enkel beroepskwalificerende EVC-trajecten te regelen precies omdat beroepskwalificaties ook buiten onderwijs afgeleverd kunnen worden en zij dus de verbindende factor zijn tussen de verschillende beleidsdomeinen. Dit neemt niet weg dat binnen onderwijs ook verder gewerkt kan worden aan EVC voor onderwijskwalificaties.

EVC-testcentra baseren zich voor de beoordeling op EVC-standaarden die bepalen welke assessmentmethoden aangewezen zijn om de competenties uit de BK te testen. Een individu dat aantoonst over de competenties te beschikken, ontvangt van het EVC-centrum een bewijs van beroepskwalificatie, een bewijs van deelkwalificatie of een bewijs van competenties. Om deze bewijzen te kunnen (blijven) afleveren, moet een EVC-testcentrum geregistreerd zijn en een gunstig resultaat behalen bij het kwaliteitstoezicht van de door hem aangeboden EVC-trajecten.

Het extern kwaliteitstoezicht op EVC-trajecten die worden aangeboden binnen onderwijs (dus met een testcentrum binnen een onderwijsinstelling zoals bijv. een CVO) gebeurt voor niveau 1-4 volgens de bepalingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende kwaliteit van onderwijs en voor niveau 5-8 volgens de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs m.b.t. het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie. Het extern kwaliteitstoezicht op EVC-trajecten buiten Onderwijs (binnen Werk of een ander domein) zal gebeuren volgens de bepalingen van het voorontwerp van decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader (het zogenaamde GKK-decreet).

Vertrekkende van deze principes is het dan aan de respectievelijke beleidsdomeinen om hun EVC-aanpak hier verder op te enten en een organisatie- en financieringsmodel uit te werken.

→ Optie 3: nieuwe beleidsmaatregel(en)

Nog niet reguleren maar sensibiliseren via het voeren van een breed EVC-beleid in de diverse beleidsdomeinen. Streven naar consensus en transparantie over het concept en de aanpak van EVC via onderlinge afspraken tussen de beleidsdomeinen; stimuleren van het gebruik van de VKS en EVC-standaarden via good practices; vrijwillige registratie van organisaties en instellingen die als EVC-testcentrum willen fungeren; het kwaliteitstoezicht gebeurt via de bestaande kwaliteitsdecreten.

Er komt dan geen decretale verankering van het uniform en transparant kader voor EVC, maar consensus wordt wel nagestreefd door regelmatig overleg tussen de betrokken beleidsdomeinen en het voeren van een geïntegreerd EVC-beleid. De brede visie op EVC (cf. 4 fasen van herkennen tot erkennen) wordt uitgewerkt en verspreid binnen elk beleidsdomein, met beleidsdomeinspecifieke invullingen en toepassingen. Voor het beoordelen van de beroepskwalificaties worden gezamenlijke afspraken gemaakt en onderling criteria afgesproken. Er kan op vrijwillige basis worden samengewerkt aan EVC-standaarden. De uitkomst van de beoordeling van competenties bij een testcentrum moet zo transparant mogelijk worden opgelijst, zodat de (toekomstige) werkgever hiervan gebruik kan maken in diens competentie- en verloningsbeleid en zodat de uitwisseling met andere opleidingsverstrekkers mogelijk is. Indien beroepskwalificatiebewijzen buiten onderwijs worden afgeleverd moet het EVC-testcentrum voldoen aan de vereisten van het zogenaamde GKK-decreet.

Het extern kwaliteitstoezicht op EVC-trajecten die worden aangeboden binnen onderwijs (dus met een testcentrum binnen een onderwijsinstelling zoals bijv. een CVO) gebeurt voor niveau 1-4 volgens de bepalingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende kwaliteit van onderwijs en voor niveau 5-8 volgens de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs m.b.t. het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie.

Vertrekkende van deze principes is het dan aan de respectievelijke beleidsdomeinen om hun EVC-aanpak hier verder op te enten en een organisatie- en financieringsmodel uit te werken.

→ Optie 4: nieuwe beleidsmaatregel(en)

Decretale verankering van een aantal generieke principes m.b.t. EVC, ook voor de niet-kwalificerende stappen van EVC namelijk identificatie en documentatie (dus voor de 4 fasen van EVC).

Deze optie zou betekenen dat alle organisaties die een aanbod hebben in het ondersteunen van burgers m.b.t. het in kaart brengen en valideren van competenties (bijv. via portfolio, afleveren competentiepaspoort) ook aan de voorwaarden moeten voldoen: zich moeten laten erkennen als EVC-aanbieder en dat ze de competenties van de burger steeds moeten koppelen aan de beroepskwalificaties uit de VKS en dat alle EVC-aanbieders een kwaliteitstoezicht op trajectniveau moeten toelaten.

Deze optie is tijdens het besluitvormingsproces weggelaten omdat ze een te sterke regulering impliceert en de eigenheid van de beleidsdomeinen, met hun specifieke doelgroepen geen recht aandoet. Voor sommige burgers volstaat het om hun competenties in een informele of non-formele context gewaardeerd te zien, zonder dat zij daarvoor formele erkenning wensen. Het over-reguleren van dit hele proces zou de positieve impact te niet doen en de bestaande diversiteit aan initiatieven fruisen. Onze doelstellingen kunnen op die manier niet gerealiseerd worden.

7 Analyse van de effecten

Doelgroepen

Doelgroepen van het voorontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd EVC-beleid zijn:

- **EVC-kandidaten** (enkel volwassenen)
 - o de jongvolwassenen / jongeren van 18-24 jaar
 - o ouderen
 - o nieuwkomers
 - o werkzoekenden
 - o werknemers

Aantallen en kenmerken van de doelgroep zijn beperkt terug te vinden in de studies aangehaald onder punt 4, probleemstelling. Binnen onderwijs zijn het veelal cursisten of studenten die een opleiding willen aanvangen/voortzetten en met het oog op vrijstellingen de EVC-procedures doorlopen. De kandidaten die puur voor een EVC-bewijs intekenen (zonder bijkomende opleiding) zijn beperkt.

Binnen het jeugd- en sociocultureel werk gaat het om mensen die in het kader van een vrijwilligersactiviteit of vormingsmoment hun competenties opgeijst willen zien.

Voor het ervaringsbewijs is er een beter onderbouwd zicht op de (kenmerken van de) doelgroep. Uit het jaarrapport Ervaringsbewijs (2015) blijkt dat bijna 86 % van de kandidaten behoort tot één van de kansengroepen (50+, allochtonen, arbeidsgehandicapten, kort- en middengeschoolden). Het aandeel werkzoekenden bleef doorheen de jaren op peil en bedraagt 44 % en het aandeel vijftigplussers bedraagt 23,6 %.

- **Aanbieders van EVC-trajecten:** organisaties die als erkend EVC-testcentrum (willen) fungeren
 - o Onderwijs- en opleidingsverstrekkers (EVC-testcentra binnen onderwijs)
 - o EVC-testcentra buiten onderwijs
 - Publieke organisaties
 - Private organisaties
- **Afnemers van EVC-bewijzen** (andere dan de EVC-kandidaten)
 - o De arbeidsmarkt en werkgevers
 - Private bedrijven
 - Overheid
 - o Onderwijs- en opleidingsverstrekkers

In het reeds aangehaalde in Country report Belgium-Flanders. (2016). Update to the European inventory on validation of non-formal and informal learning Country report Belgium²¹ is een overzicht beschikbaar van EVC-aanbieders en afnemers en hun kenmerken.

Toets lokale besturen

Het voorliggend voorontwerp van decreet kan een weerslag hebben op de lokale besturen in de mate waarin zij wensen op te treden als EVC-testcentrum. Bijgevolg, bij de analyse van de effecten voor de verschillende doelgroepen, zijn de effecten voor 'EVC-aanbieders' ook op de lokale besturen van toepassing voor zover zij als EVC-testcentrum optreden.

Daarnaast zijn de lokale besturen mogelijk ook gevat in hun rol als inrichtende macht van een onderwijsinstelling. De effecten voor 'de EVC-afnemers' kunnen dus ook op hen van toepassing zijn.

Het voorontwerp van decreet heeft evenwel geen rechtstreekse weerslag op de financiën van de lokale besturen noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld en de ontvangsten.

Armoedetoets

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat armoede en sociaaleconomische kansen sterk met elkaar zijn gerelateerd. Vaak is het echter moeilijk om het onderscheid tussen oorzaak en gevolg te maken, aangezien verschillende mechanismen tegelijk werkzaam zijn. Bovendien moeten we aandacht blijven hebben voor wetenschappelijke prognoses die stellen dat door globalisering, flexibilisering van de arbeidsmarkt en toenemend belang van digitale vaardigheden, de armoedeproblematiek zal toenemen in plaats van afnemen.

Door het in kaart brengen, bekrachtigen en erkennen van competenties moeten burgers meer inzicht krijgen in hun competenties, sterker staan om loopbaantransities te maken (naar werknemerschap, naar ondernemerschap) en vlot in verkorte leerpaden kunnen instappen (stimulans voor levenslang leren) en leerladders kunnen beklimmen. Op die manier worden de kansen op de arbeidsmarkt verhoogd, ook voor mensen in (kans)armoede. Daarnaast zou het ook een gunstig effect moeten hebben op de participatie aan het levenslang leren.

Het voorontwerp van decreet genereert evenwel geen specifieke effecten voor mensen in kansarmoede. Bij de analyse van de effecten hieronder zijn de effecten voor 'jongeren 18-24 jaar' en 'volwassen EVC-kandidaten' uiteraard ook van toepassing op de sociaaleconomisch zwakkere jongeren of volwassenen. Op deze manier wil het voorliggend voorontwerp van decreet bijdragen aan het bereiken van de doelstelling van de Vlaamse Overheid in het kader van het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie. Daarin heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal personen met een inkomen onder de armoederisicodrempel tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal personen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel gedaald moet zijn tot maximaal 430.000 personen.

Joker – Kind- en Jongereneffectrapport

Tijdens de voorbereiding en opmaak van voorliggende regelgeving hebben we de effecten ervan voor (kinderen en) jongeren overwogen.

Het is duidelijk dat de regeling m.b.t. beoordelen en erkennen van competenties *niet* van toepassing is op **kinderen**. Hoewel kinderen in allerlei (formele, non- en informele) contexten competenties verwerven, is het vooral de bedoeling dat zij in het onderwijs een kwalificatie behalen, door de deelname aan een collectief, socialiserend proces met aandacht voor levenslang leren, maar zonder al te veel nadruk te leggen op latere

²¹ https://cumulus.cedefop.europa.eu/files/vetelib/2016/2016_validate_BE_NL.pdf

tewerkstelling. EVC van beroepskwalificaties dat in voorliggend voorontwerp van decreet centraal staat, heeft dan ook weinig nut voor leerplichtige jongeren.

Jongeren kunnen via vrijwilligerswerk of activiteiten tijdens de vakanties (bijv. meewerken met familielid) of een buitenlands verblijf competenties verwerven die (later) een belangrijk deel uitmaken van een beroepskwalificatie. Het is belangrijk dat te erkennen, maar daarom is het nog niet aangewezen dat een (secundaire) school zich ook gaat specialiseren in het beoordelen van deze competenties, los van de andere eindtermen en het behalen van een onderwijskwalificatie. Vandaar dat in de Conceptnota EVC (2015) opgenomen was dat “Het luik algemene vorming in het leerplichtonderwijs valt buiten het toepassingsgebied van het geïntegreerd EVC-beleid.”

De VLOR nam in haar advies hierover een dubbele houding aan en vroeg om ‘het secundair onderwijs in het EVC-beleid op te nemen’. Tegelijk geeft het advies terecht aan dat het leerplichtonderwijs staat voor een brede opdracht van algemene vorming en duurzame inzetbaarheid (doorstroming naar opleidingstrajecten of naar de arbeidsmarkt) waarmee de logica van een formeel assessment niet verzoenbaar is. **(Zie ook bijlage 1).**

Voor de leerplichtige jongeren zijn er binnen de grenzen van de huidige regelgeving voldoende mogelijkheden voor het volgen van flexibele leerwegen. Jongeren die bijv. een vreemde taal goed beheersen (door langdurig verblijf in het buitenland) kunnen op school tijdens de lessen alternatieve opdrachten krijgen. Het installeren van een EVC-testcentrum voor bepaalde beroepskwalificaties in een school, schiet haar eigen doelen voorbij.

Jongeren die de school vroegtijdig verlaten hebben, kunnen soms wel toegeleid worden naar EVC. Dit is het geval als zijbuiten het formele leren om, veel competenties zouden hebben verworven (bijv. door vakantie- of studentenjobs) die nuttig zijn in het kader van een beroep.

Het aantal jongeren dat zonder formele kwalificatie vroegtijdig uitstroomt is aanzienlijk. In 2017 stroomde 7.8% van de Vlaamse schoolverlaters (< 30 jaar) ongekwalificeerd uit het onderwijs. Dat zijn 5621 jongeren waarvan er 34.3% nog werkzoekend is 1 jaar na uitstroom. In totaal waren er gemiddeld 42.256 jongeren (< 25 jaar) niet-werkende werkzoekenden in 2017. De groep jongeren die wel competenties zou hebben verworven die belangrijk zijn in het kader van tewerkstelling is naar onze schatting eerder klein. De meeste jongeren met echt relevante beroepscompetenties zullen wellicht al meerdere jaren beroepservaring moeten hebben (en dus de facto plus 25 jaar zijn). Toch is het ook voor deze doelgroep dat de voorgestelde maatregelen van belang zijn. Het voorontwerp van decreet EVC kan deze jongeren kansen bieden om de draad terug op te nemen, na een positieve beoordeling een deelkwalificatie of beroepskwalificatie te behalen en zo de kansen op tewerkstelling te verhogen of weer een opleiding aan te vatten. Ook voor bedrijven wordt dan duidelijker dat sommige jongeren al over heel wat competenties beschikken, zij kunnen hun loopbaanbeleid daarop aanpassen.

De verwachte effecten van het stimuleren van EVC-trajecten gebaseerd op de beoordeling van competenties uit erkende beroepskwalificaties zijn dezelfde voor alle betrokken EVC-kandidaten, maar zijn voor jongvolwassenen (met relevante beroepscompetenties) nog meer van belang.

Met de tweede optie garanderen we dat de via EVC behaalde kwalificatiebewijzen (of delen daarvan) ook effectief de kansen van jongeren vergroten. Het EVC-aanbod zal transparanter worden en de aantrekkelijkheid om een EVC-traject te doorlopen, zal stijgen door de grotere maatschappelijke impact. De toegenomen mobiliteit is voor deze doelgroep zeer belangrijk, zeker wanneer het gaat over het remediëren van ongekwalificeerde uitstroom.

Nuloptie

Effectbeschrijving

De burger die over competenties beschikt, maar hiervoor (nog) geen formeel studiebewijs heeft, vindt vandaag zonder hulp moeilijk het juiste aanbod. Om de eigen competenties te laten beoordelen en certificeren, kunnen mensen nu terecht bij diverse organisaties die elk een eigen aanpak hanteren van EVC. Binnen dit (te) beperkt en versnipperd aanbod riskeren EVC-kandidaten al vroeg af te haken en moeten de EVC-aanbieders (te) veel moeite doen voor (te) weinig kandidaten. Doordat er vaak nog geen (expliciete) link is met de VKS of doordat geen gezamenlijke EVC-standaarden worden gehanteerd, blijft de waarde van de afgeleverde EVC-bewijzen beperkt. Voor werkgevers en afnemende onderwijsinstellingen is de kwaliteit van de beoordeling en de gehanteerde criteria niet steeds duidelijk. De maatschappelijke impact is dan ook gering.

Toch hecht de huidige samenleving en de arbeidsmarkt in het bijzonder meer en meer belang aan competenties.

Niet ingrijpen zal het burgers nog moeilijker maken: zij willen hun competenties in kaart brengen en eventueel laten certificeren, maar het veld is er niet klaar voor.

Het is moeilijk om de effecten kwantitatief te duiden, daar de beschikbaarheid van gegevens over EVC uiterst beperkt is.

Vergelijkingstabel van alle effecten

doelgroepen	voordelen		nadelen	
	omschrijving	schatting	omschrijving	schatting
Volwassen EVC-kandidaten	-Er zijn al diverse organisaties actief op het vlak van identificeren, documenteren, beoordelen en certificeren waar burgers terecht kunnen -In kaart brengen van competenties gebeurt vaak op in- of non formele wijze, wat voor veel burgers voldoende is, doorgaan tot stap 3 en 4 is soms niet nodig of gewenst -Minder formalisering van EVC (bijv. geen gestandaardiseerde aanpak) verlaagt voor sommige kandidaten de drempel -Aantal cursisten/studenten geeft voorkeur aan volgen van module/cursus op instappen in EVC > voor hen is huidige situatie OK -In bepaalde sectoren ondervindt men wel een meerwaarde met ervaringsbewijs (voorwaarde voor tewerkstelling of betere verloning)		- Aanbod van wat deze organisaties precies doen m.b.t. EVC is niet transparant: verhoogt de drempel - Diverse aanpakken, methodes, referentiekaders en criteria: leidt tot gebrek aan vertrouwen, shoppen want elders nieuwe kans wagen? - EVC in functie van verkorting van leertraject: enkel mogelijk aan de onderwijsinstelling waar men vrijstellingen wil/kan krijgen > wordt als beperkend ervaren - Weinig effect naar tewerkstelling (bij een aantal ervaringsbewijzen blijft men vaak werkzoekend na behalen ervaringsbewijs) - Burger die bij werkgever aanklopt met ervaringsbewijs/portfolio/vrijstelling stuit op onbekendheid/onbegrip - Indien net niet alle competenties uit een kwalificatie verworven: beoordeling voor niets geweest, men behaalt geen bewijs (of toch geen met maatschappelijke waarde)	
Jongeren 18-24 jaar	Naast de genoemde voordelen: -Bepaalde organisaties zijn al bezig het competentiegericht werken en in kaart brengen van competenties van jongeren, bijv. Jes via de C-stick		Jongeren vaak nog minder op de hoogte van bestaand aanbod > gebrek aan inzicht in eigen competenties Huidige initiatieven door afwezige link met BK te weinig impact op formele opleidingsinitiatieven of tewerkstelling,	

EVC-aanbieders - o Onderwijs- en opleidingsverstrekkers (EVC-testcentra binnen onderwijs) - o EVC-testcentra buiten onderwijs	-Organisaties kunnen via specifieke ESF-oproep erkend worden als testcentrum voor het ervaringsbewijs; zij deden reeds veel ervaring op met assessments en in bepaalde sectoren is het succesvol (koppeling regelgeving)		- Organisaties/instellingen bezig met (1 of meer van de 4 fasen van) EVC kunnen niet naar elkaar doorverwijzen, wegens ontbrekend overzicht - Ontwikkelen van EVC-instrumentarium kost veel tijd en geld, niet zeker dat aantal deelnemers zal toenemen, verlieslatend? - Voor onderwijsinstellingen: hoe beter het resultaat van EVC, hoe meer vrijstellingen en dus hoe minder nog op te nemen modules / opleidingsonderdelen en dus inkomstenverlies - Weinig burgers bereikt via huidige testcentra ervaringsbewijs	
EVC-afnemers - o De arbeidsmarkt en werkgevers - o Onderwijs- en opleidingsverstrekkers	-Bepaalde sectoren hebben het ervaringsbewijs aanvaard, bepaalde werkgevers zien de meerwaarde en wensen geen verandering		- Huidige ervaringsbewijs/ huidige vrijstellingen in volwassenenonderwijs niet gebaseerd op beroepskwalificatie: minder maatschappelijke impact, vergelijking en uitwisseling bemoeilijkt en ook minder evident om (buiten betreffend CVO) vrijstellingen toe te kennen - Zonder gemeenschappelijke competentietaal en kwaliteitstoezicht > weinig garanties voor werkgevers dat de competenties effectief verworven zijn; voorkeur klassieke diploma's	

Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie

Effectbeschrijving

De burger die over competenties beschikt en hiervoor een formeel studiebewijs wenst, vindt in het overzicht van geregistreerde testcentra waar hij terecht kan voor de beoordeling van de eigen competenties. De manier waarop die beoordeling verloopt, is vastgelegd en gebaseerd op EVC-standaarden. Deze standaarden zijn rechtstreeks afgeleid zijn uit de beroepskwalificaties en dus gelinkt aan de VKS waardoor de waarde van de afgeleverde EVC-bewijzen stijgt. Voor werkgevers en afnemende onderwijsinstellingen worden hierdoor de kwaliteit van de beoordeling en de gehanteerde criteria duidelijk. De maatschappelijke impact vergroot. Voor burgers die nu ook voor delen van kwalificaties een bewijs kunnen krijgen, wordt een EVC-traject aantrekkelijker. Voorwaarde is wel dat er binnen de beleidsdomeinen structurele financiering wordt voorzien voor de erkende EVC-testcentra.

Vergelijkingstabel van alle effecten

doelgroepen	voordelen		nadelen	
	omschrijving	schatting	omschrijving	schatting
Volwassen EVC-kandidaten	- Aanbod van testcentra wordt transparanter: verlaagt de drempel - Geregistreerde centra, onder kwaliteitstoezicht: vergroot het vertrouwen - VKS en EVC-standaarden als uniform kader: kandidaten kunnen zich beter voorbereiden, 'shoppen' (elders kans wagen) zal ingeperkt worden - Duidelijke kwalificatiebewijzen: vrijheid om afnemers te kiezen - Delen van een kwalificatie worden gecertificeerd: inzicht in wat men wél kan, vergroot zelfvertrouwen - Verhoogde kans op tewerkstelling wegens bekendheid bij de werkgever - Ook mogelijkheid om in CVO of andere aanbieder competenties te laten testen zonder (vooraf) in te schrijven voor cursusaanbod		- Voor sommige burgers verhoogt een meer geformaliseerde aanpak van EVC de drempel	
Jongeren 18-24 jaar	- Jongeren met veel competenties verworven via 'ervaring' maar weinig formele kwalificaties, kunnen dankzij geregistreerde centra draad terug opnemen > vergroot zelfvertrouwen en kansen op opklimmen leerladder / tewerkstelling		-	

EVC-aanbieders - o Onderwijs- en opleidingsverstrekkers (EVC-testcentra binnen onderwijs) - o EVC-testcentra buiten onderwijs	- Geregistreerde testcentra: mogelijkheid tot profilering - Kwaliteitstoezicht: verhoogt de kwaliteit van de werking, stimuleert ook de reflectie op ev. andere activiteiten dan EVC (opleiding, coaching) - Afleveren bewijzen van beroepskwalificatie: meer maatschappelijke impact, en gemakkelijker vrijstellingen toekennen (automatisch voor onderwijsinstellingen onderling; of indien organisaties buiten onderwijs met Onderwijsinspectie samenwerken) - Beschikbaar register van testcentra maakt doorverwijzing naar specifieke BK-beoordeling gemakkelijker - CVO zien mogelijk doelpubliek uitbreiden/verbreden omdat kandidaten competenties kunnen laten testen (ook al zijn ze vooraf niet geïnteresseerd in volgen modules)		- Weerstand tegen verandering - Testcentra (ook zij die vooralsnog succesvol zijn): moeten voldoen aan nieuwe/extra voorwaarden om geregistreerd te worden en blijvend kwalificatiebewijzen te mogen afleveren - Om een geregistreerd EVC-testcentrum te zijn, moeten onderwijsinstellingen hun EVC-trajecten loskoppelen van hun onderwijsaanbod/vrijstellingsbeleid (naast hun functie van opleiding, komt de functie competentiebeoordeling).	
EVC-afnemers - o arbeidsmarkt en werkgevers - o Onderwijs- en opleidingsverstrekkers	- Door EVC-standaarden: zicht op wat bij de mensen met EVC effectief is beoordeeld en vastgesteld - Door kwaliteitstoezicht: garanties dat competenties wel degelijk verworven zijn, minder/geen herhaling van assessments nodig		- Bepaalde sectoren hebben het ervaringsbewijs wel aanvaard, zij zullen zich opnieuw moeten aanpassen aan andere vorm van EVC-output - Sommige CVO hebben geen vertrouwen in beoordeling die elders gebeurde of ervaren de EVC-standaarden als een overschrijden van de autonomie m.b.t. evaluatie	

Optie 3: nieuwe beleidsmaatregel(en)

Effectbeschrijving

Door het voeren van een breed EVC-beleid in de diverse beleidsdomeinen, is er geen decretale verankering van een uniform en transparant kader voor EVC en dus geen 'verplichtende' basis. Onderlinge afspraken tussen beleidsdomeinen bevorderen wel het gebruik van de VKS als referentiekader waardoor geleidelijk aan en voor bepaalde organisaties de maatschappelijke impact van EVC voor de burger wel zal stijgen. Toch zal er niet onder dezelfde druk aan EVC-standaarden worden gewerkt, waardoor alles maar heel traag (of niet) zal kunnen evolueren en burgers misschien onvoldoende effecten ervaren. Het kwaliteitstoezicht op de organisaties/onderwijsinstellingen die bewijzen van beroepskwalificatie (of delen daarvan) willen afleveren, gebeurt via de bestaande kwaliteitsdecreten wat een toenemende kwaliteit garandeert. Elk beleidsdomein zal nog eigen initiatieven moeten nemen om voor de EVC-testcentra die volgens de afgesproken werkwijze handelen, een organisatie- en financieringsmodel uit te werken. De effecten schommelen dus tussen die van de nuloptie en de gekozen optie en zijn afhankelijk van de mate van samenwerking.

Vergelijkingstabel van alle effecten

doelgroepen	voordelen		nadelen	
	omschrijving	schatting	omschrijving	schatting
Volwassen EVC-kandidaten	- Meer vrijwillige samenwerking en transparantie tussen de diverse organisaties actief op het vlak van identificeren, documenteren, beoordelen en certificeren, is hulp voor burger (doorverwijzing) - Voor centra onder kwaliteitstoezicht (die bewijzen van BK afleveren): vergroot het vertrouwen van burger in procedure		- Versnipperd aanbod zal maar traag wijzigen gezien geen verplichting vanuit regelgeving - Bovendien zullen verschillen mbt beoordeling van competenties blijven bestaan tussen organisaties die wel/niet meedoen met nieuwe beleid en wel niet onder toezicht vallen/BK-bewijzen afleveren > onduidelijkheid blijft voor burger - Maatschappelijke impact van EVC verhogen zonder regulering lukt niet zoals ervaring van 2 decennia aantoon	
Jongeren 18-24 jaar	- Jongeren met veel competenties verworven via 'ervaring' maar weinig formele kwalificaties, kunnen dankzij geregistreerde centra draad terug opnemen > vergroot zelfvertrouwen en kansen op opklommen leerladder / tewerkstelling			
EVC-aanbieders - o Onderwijs- en opleidingsverstrekkers (EVC-testcentra binnen onderwijs) - o EVC-testcentra buiten onderwijs	- Organisaties die binnen geïntegreerd beleid hun aanpak stroomlijnen, kunnen zich profileren - Kwaliteitstoezicht: verhoogt de kwaliteit van de werking, stimuleert ook de reflectie op ev. andere activiteiten dan EVC (opleiding, coaching) - Voor die organisaties die vrijwillige meedoen en bewijzen van beroepskwalificatie afleveren: meer maatschappelijke impact, en gemakkelijker vrijstellingen toekennen		- Weerstand tegen verandering, sommige organisaties zullen zich profileren (binnen nieuwe EVC-beleid, andere niet) ontbrekend overzicht > moeilijk doorverwijzen - Weinig burgers bereikt via huidige testcentra ervaringsbewijs of via huidige vrijstellingenbeleid > zal wellicht niet sterk toenemen > loont niet? - Ontwikkelen van EVC-instrumentarium kost veel tijd en geld, niet zeker dat aantal deelnemers zal toenemen, verlieslatend?	

EVC-afnemers - o De arbeidsmarkt en werkgevers - o Onderwijs- en opleidingsverstrekkers	- Indien EVC-bewijs afkomstig van organisaties die vrijwillig mee instappen: - o Door EVC-standaarden: zicht op wat bij de mensen met EVC effectief is beoordeeld en vastgesteld - o Door kwaliteitstoezicht: garanties dat competenties effectief verworven zijn, minder bijkomende assessments nodig		- Maatschappelijke impact van EVC verhogen zonder regulering lukt niet zoals ervaring van 2 decennia aantoon - Zonder verplichte gemeenschappelijke competentietaal en kwaliteitstoezicht > weinig garanties voor werkgevers dat de competenties effectief verworven zijn; voorkeur klassieke diploma's	
---	--	--	---	--

8 Vergelijking van de opties

Beslissingscriteria die werden gehanteerd:

- In eerste instantie moet de burger er op vooruitgaan: beter zijn/haar weg vinden in EVC-landschap en met behaald resultaat een grotere maatschappelijk impact van het EVC-bewijs ervaren – met als ultiem doel hogere deelname.
- Voor kinderen en jongeren moet de gemaakte keuze voldoende aansluiten bij hun leefwereld.
- Aangezien vooraf een beleidsdomein-overschrijdend beleid en een geïntegreerde aanpak door de Vlaamse Regering was vastgelegd (conceptnota EVC, 2015) moet de aanpak gedragen zijn binnen alle betrokken beleidsdomeinen en moeten de principes die verankerd worden er ook toepasbaar zijn.
- Belangrijk ook is een oplossing op langere termijn, waarbij er, eerder dan een beroep te doen op vrijwillige medewerking, een duidelijk engagement van de betrokkenen wordt gevraagd.
- Uit de European Inventory on validation of non-formal and informal learning, blijkt dat er een correlatie is tussen het hebben van breed verspreide, goed functionerende EVC-praktijken en de aanwezigheid van een wetgevend kader in combinatie met een breed beleid ("a clear national legal or policy framework")²²

Argumentatie van de finale keuze:

Niets doen (nuloptie – niet ingrijpen) is geen optie wanneer we onze doelstellingen willen realiseren.

Optie 2

- biedt de meeste garantie op het vergroten van de maatschappelijke impact van EVC voor de burger, op een toename van kwaliteitsvolle EVC-mogelijkheden en bijgevolg ook op een stijging van het aantal gebruikers.
- Is bovendien afgestemd met de betrokken beleidsdomeinen (vnl. Werk en Onderwijs). Zo is de focus op de beroepskwalificaties (gemene deler) een bewuste keuze; net als de bepaling van voorwaarden ten aanzien van verstrekkers met een aanbod op vlak van beoordeling en certificering (via een BK-bewijs of onderdeel ervan).
- Is afgestemd op de belangen van kinderen en jongeren. Voor leerplichtige kinderen en jongeren is de school een plaats van gezamenlijke socialisatie en competentieverwerving en de secundaire school fungeert dan ook beter niet als EVC-testcentrum. Voor jongeren die op een of andere manier veel beroeps-gerelateerde competenties hebben verworven, biedt de gekozen optie kansen om de draad terug op te nemen, na een positieve beoordeling een deelkwalificatie of beroepskwalificatie te behalen en zo de kansen op tewerkstelling te verhogen of weer een opleiding aan te vatten. Ook voor bedrijven wordt dan duidelijker dat sommige jongeren al over heel wat competenties beschikken, zij kunnen hun loopbaanbeleid daarop aanpassen.

Door te kiezen voor de decretale verankering van een aantal principes hebben we een kader dat een concreet engagement vraagt m.b.t. de laatste fasen van EVC. Zonder decreet is het moeilijker om afspraken voor een

²² 2010 update of the European Inventory on Validation of Non-formal and Informal Learning – Executive summary of Final Report By Jo Hawley, Manuel Souto Otero and Claire Duchemin, see: <https://cumulus.cedefop.europa.eu/files/vetelib/2011/77641.pdf>

uniforme uitvoering te maken. Zo kan dit voorontwerp van decreet mogelijks ook opnieuw opening bieden richting de tewerkstelling op basis van gevalideerde competenties binnen overheidsdiensten (naast formele diploma's). Een te sterke regulering anderzijds doet de eigenheid van de beleidsdomeinen, met hun specifieke doelgroepen geen recht aan. Het respecteert de bestaande diversiteit niet.

Het verschil met de derde optie is vooral de factor 'onzekerheid': omdat daar een decretale basis ontbreekt, zijn de effecten afhankelijk van de mate van samenwerking.

Het invoeren van een algemeen kader via (beleidsdomeinoverstijgende) wetgeving is nog meer haalbaar indien het ook past in een breed gedragen, geïntegreerd beleid. In die zin is **optie 2, in combinatie met optie 3** het meest aangewezen.

9 Uitvoering

De inwerkingtreding van de regelgeving is nu voorzien voor april 2019, maar is onderhevig aan de uitkomst en het verloop van de onderhandelingen. Het voorontwerp van decreet is opgevat als een kaderdecreet dat een aantal voorwaarden vastlegt voor organisaties en instellingen (EVC-aanbieders) die de laatste twee fasen van EVC (beoordeling en certificering) aanbieden. Voor de uitvoering van deze voorwaarden (is) zijn nog (een) uitvoeringsbesluit(en) voorzien:

- Procedure erkenning EVC-standaarden
- Model vastleggen bewijs van competenties, bewijs van deelkwalificatie (of verwijzen naar bestaande modellen) en bepalen van de modaliteiten uitreiking van de bewijzen
- Procedure bepalen voor erkenningsaanvraag EVC-trajecten; procedure bepalen voor de beoordeling van de ingediende aanvraagdossiers
- Modaliteiten bepalen voor register van EVC-testcentra, voor de opname van de EVC-testcentra in het register en voor de intrekking van de registratie.

Voor de beheerskosten, de ev. impact op het personeelsbestaan van de VO en de budgettaire inpasbaarheid van de regelgeving verwijzen we naar de bijgevoegde nota voor de inspectie van financiën.

10 Administratieve lasten

Volwassen EVC-kandidaten	- Zoeken en contacteren EVC-testcentrum, voorbereiden dossier, doorlopen assessment
Jongeren 18-24 jaar	- Zoeken en contacteren EVC-testcentrum, voorbereiden dossier, doorlopen assessment
Organisaties/onderwijsinstellingen die als erkend EVC-testcentrum willen fungeren	- Aanvragen van erkenning voor aangeboden trajecten - Beschikken over kwaliteitsgarantie op organisatieniveau - Uitwerken EVC-instrumentarium o.b.v. EVC-standaarden - Toelaten kwaliteitstoezicht op aangeboden EVC-trajecten (al dan niet bestaande vorm van kwaliteitstoezicht)
Werkgevers/onderwijsinstellingen die afnemers zijn van de EVC-bewijzen	- Kennis nemen van de regelgeving met betrekking tot EVC - Desgevallend gevolg geven aan de cursisten/werknemers/sollicitanten die bewijs van beroepskwalificatie, van deelkwalificatie of van competentie voorleggen.

11 Handhaving

Toezicht op de uitvoering van het voorstel – Betrokkenheid inspectiedienst

Er is in het voorontwerp van decreet kwaliteitstoezicht ingebouwd, zowel wat betreft de kwaliteit van de organisaties/instellingen zelf die fungeren als EVC-testcentra als wat betreft de kwaliteit van de manier waarop zij het EVC-traject aanbieden.

Zoals toegelicht onder punt 9 van deze Reguleringsimpactanalyse zal de Vlaamse Regering verder concrete uitvoering moeten geven aan het decreet voor de feitelijke toepassing van de nieuwe regelgeving. De Vlaamse Regering zal daarbij er uiteraard op toezien dat de basisprincipes bepaald in het decreet worden nageleefd.

Voor het kwaliteitstoezicht is van meet af aan samengewerkt met de Inspectie Onderwijs door de voorstellen met betrekking tot kwaliteitstoezicht consequent met hen af te toetsen. Inspectie Onderwijs is ook vertegenwoordigd in de brede beleidsmatige werkgroep die alles met betrekking tot kwaliteitstoezicht opvolgt. Daarnaast is het voorstel uitgewerkt in nauw overleg met de beleidsondersteuners die werken aan het voorontwerp van decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader (het zgn. GKK-decreet).

De weerslag op de werking, het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de verschillende inspectiediensten is afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt voor de betrokken beleidsdomeinen bij de uitwerking van de voormelde procedure.

Sanctionering van de doelgroepen is niet voorzien.

EVC-kandidaten volgen de regels om een beoordeling van hun competenties te kunnen doorlopen en behalen afhankelijk van het resultaat al of niet een kwalificatiebewijs of een deel ervan.

Organisaties/onderwijsinstellingen die optreden als EVC-testcentrum en erkende EVC-trajecten wensen aan te bieden

- Erkende EVC- trajecten zullen worden opgenomen in een publiek register. Dat vermeldt om welk traject het gaat, wie het traject aanbiedt, sinds wanneer het traject erkend is en wanneer het laatste toezicht plaatsvond. Op die manier is transparant voor de burger via welke EVC-trajecten ze de competenties van een bepaalde beroepskwalificatie kunnen verwerven. De Vlaamse Regering verbindt zich ertoe het register actueel te houden.
- In het geval een organisatie haar kwaliteitsgarantie op organisatieniveau verliest, dan verliest ze ook de erkenning van haar EVC-trajecten. De organisatie mag niet langer bewijzen van beroepskwalificatie, deelkwalificatie of bewijzen van competenties uitreiken. De trajecten worden geschrapt uit het register.

Werkgevers/onderwijsinstellingen die afnemers zijn van de EVC-bewijzen moeten maximaal gevolg geven aan de behaalde EVC-bewijzen. Voor onderwijsinstellingen geldt dat beroepskwalificerende EVC-trajecten van niveau 1 tot 4 waarop het onafhankelijk toezicht samen met/door de onderwijsinspectie plaats vond tot vrijstellingen binnen onderwijskwalificerende trajecten leiden.

12 Evaluatie

De uitwerking van de wetgeving wordt gevolgd via de ambtelijke werkgroep die we ook na de inwerkingtreding van het decreet gaan laten bestaan om alles op te volgen en verder beleid te voeren vertrekkende van het opgemaakte kader.

De decretale verankering van een publiek register waarin de EVC-testcentra zijn opgenomen is een eerste aanzet tot monitoring. Dat register vermeldt om welk traject het gaat, wie het traject aanbiedt, sinds wanneer het traject erkend is en wanneer het laatste toezicht plaatsvond.

Daarnaast zal door entiteiten van de Vlaamse Overheid via administratieve opvolging een aantal gegevens verzameld worden van de aangeboden EVC-trajecten.
Het is belangrijk om op regelmatige basis een overzicht van deze gegevens te hebben via een rapport.

13 Consultatie

Interne consultatie binnen de Vlaamse overheid

- Betrokken beleidsdomeinen:
 - o Onderwijs en Vorming, Werk en Sociale Economie (trekkers)
 - o Cultuur, Jeugd, Sport (en Media); Economie, Wetenschap en Innovatie; Kanselarij en Bestuur; Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- Overleg binnen Vlaamse Overheid:
 - o Ambtelijke werkgroep EVC (met vertegenwoordigers uit te betrokken beleidsdomeinen) die tussen oktober 2015 en juni 2017 12 keren samen kwam.
 - o Beleidsorganen Onderwijs: Departementaal Managementcomité, Managementcomité Onderwijs en Vorming, Beleidsraad Onderwijs en Vorming
 - o Beleidsorganen Werk: Strategisch comité Departement Werk, Managementcomité Werk, Beleidsraad Werk
 - o Beleidscoördinatie Onderwijs-Werk, Managementcomité Onderwijs-Werk (MACO), Gemeenschappelijke Beleidsraad Onderwijs en Vorming & Werk en Sociale Economie

Externe consultatie

- Informele consultatie ter voorbereiding van eerste principiële goedkeuring door Vlaamse Regering:
 - o Gesprekken met medewerkers van centra voor volwassenenonderwijs, hoger onderwijsinstellingen
 - o Presentatie van de krachtlijnen van de nieuwe regelgeving aan onderwijskoepels
 - o Toelichting in werkgroepen van VLOR, SERV, VESOC
 - o Gesprekken met VDAB, SYNTRA Vlaanderen, sectoren.
- JoKER: nog geen, overleg Vlaamse Jeugdraad aangewezen
- Formele consultatie na eerste principiële goedkeuring door Vlaamse Regering
 - o *Advies zal gevraagd worden aan VLOR, SERV en SARC*
 - o *Welke stakeholders geconsulteerd? Op welke manier verliep die consultatie?*
 - o *In bijlage: opmerkingen en adviezen en hoe daarmee rekening werd gehouden*

Replik op adviezen Zie bijlage 1.

14 Contactinformatie

Nathalie Druine

02/553 95 84

nathalie.druine@ond.vlaanderen.be

Beleidsondersteuner Departement Onderwijs en Vorming

Andy Thoelen

02/553 95 62

andy.thoelen@ond.vlaanderen.be

Beleidsondersteuner Departement Onderwijs en Vorming

Griet Smet

02/553 44 05

griet.smet@wse.vlaanderen.be

Beleidsondersteuner departement Werk en Sociale economie

Bijlage 1 – Repliek op adviezen

Er zijn nog geen adviezen opgevraagd bij het voorontwerp van decreet, dit gebeurt na de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering. Wel zijn adviezen ontvangen bij de **Conceptnota 'Geïntegreerd beleid voor erkenning van competenties (EVC)' van 17 juli 2015**.

Op 23 oktober 2015 ontving de minister van Onderwijs een advies over de conceptnota EVC **vanwege de VLOR**. Bij de uitwerking van het voorontwerp van decreet is rekening gehouden met dit advies en zijn de aanbevelingen over de hele lijn gevolgd.

- M.b.t. één advies van de VLOR, m.n. aanbeveling 2.2 'Secundair onderwijs in het EVC-beleid opnemen' en meer in het bijzonder 'ook de algemene vorming in het secundair onderwijs [behoort] tot het toepassingsgebied' is verduidelijking nodig.
Zoals het advies aangeeft, hebben ook jongeren in het secundair onderwijs al competenties buiten school verworven die belangrijk zijn in een formeel opleidingstraject. Hiermee kan de school inderdaad rekening houden binnen de mogelijkheden die er nu al zijn voor flexibele leerwegen. Tegelijk geeft het advies terecht aan dat het leerplichtonderwijs staat voor een brede opdracht van algemene vorming en duurzame inzetbaarheid (doorstroming naar opleidingstrajecten of naar de arbeidsmarkt) waarmee de logica van een formeel assessment niet verzoenbaar is.
Het afbakenen van het toepassingsgebied van het voorontwerp van decreet tot het formeel beoordelen van beroepskwalificerende competenties, heeft na toepassing van bovenstaande, dan ook tot gevolg dat het leerplichtonderwijs buiten de scope valt. Dit betekent niet dat jongvolwassenen die tijdens hun secundair onderwijs competenties verwierven binnen of buiten de school hiermee geen EVC-traject kunnen doorlopen. Het betekent wel dat een school (voor basis- en secundair onderwijs) als dusdanig (d.w.z. los van haar onderwijsopdracht) geen EVC-trajecten aanbiedt tot beoordeling van competenties die kunnen leiden tot certificering.
[Zie ook de toelichting bij artikel 3 in de Memorie van Toelichting:
Het voorontwerp van decreet is niet van toepassing op competentiebeoordelingen in het leerplichtonderwijs.
In het secundair onderwijs is de brede vorming binnen een collectief vormingsproces belangrijk. Het is daarom minder zinvol dat scholen zich organiseren als testcentrum om beroepskwalificaties te gaan testen en daarvoor afzonderlijk certificeren. Scholen kunnen uiteraard wel aan leerlingen voor wie de onderwijskwalificatie(s) niet (meer) haalbaar is, ook studiebewijzen afleveren voor beroepskwalificaties – maar dit valt buiten de scope van het EVC-decreet.]

Het advies 'Geïntegreerd beleid voor erkenning van competenties (EVC)' **van de SERV** ontving de minister op 12 oktober '15. Ook dit advies werd over de hele lijn gevolgd.

- Enkel op de vraag van de sociale partners om structureel betrokken te worden in de ambtelijke werkgroep EVC, het formeel orgaan bestaande uit vertegenwoordigers van de administraties dat het EVC-beleid voorbereidt en opvolgt, is niet ingegaan. Er werd voor geopteerd zich tot de ambtelijke partners te beperken. De sociale partners worden wel zoveel mogelijk geïnformeerd over de te zetten stappen
- Er was tevens de vraag om een overzicht te geven van de middelen die ingezet worden voor het EVC-beleid vandaag.
Het volledige kostenplaatje van het EVC-beleid is complex. Voor meer inzicht in de diverse parameters en een overzicht van kosten (en baten), verwijzen we naar de studie die IDEA Consult uitvoerde in opdracht van het Departement Onderwijs en Vorming 'Kosten-batenanalyse en financiering van EVC', zie: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/documenten/bestand.ashx?nr=7729>
- Het antwoord op de opmerking dat de conceptnota geen duidelijkheid brengt over de positie van het ervaringsbewijs, kan kort zijn.

De assessments in het kader van het ervaringsbewijs zullen conform het voorontwerp van decreet zodra mogelijk gekoppeld worden aan de VKS en gebaseerd worden op de EVC-standaarden. Bij goed gevolg zal certificering mogelijk zijn in de vorm van een bewijs van beroepskwalificatie, van deelkwalificatie of van competenties.